

ЗАКОН О ПРЕДУЗЕЋИМА

са измјенама

ДЕО ПРВИ

ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДРЕДБЕ

1. Предузеће и предузетник

1.1. Појам

Члан 1.

- (1) Предузеће је правно лице које обавља делатност ради стицања добити.
- (2) Предузетник је физичко лице које обавља делатност ради стицања добити.
- (3) Физичко лице које обавља делатност слободне професије уређену посебним прописима сматра се предузетником, у смислу овог закона, ако је тим прописима тако уређено.
- (4) Индивидуални пољопривредник није предузетник у смислу овог закона.
- (5) Делатношћу, у смислу овог закона, сматрају се производња и промет робе и вршење услуга на тржишту.

1.2. Облици предузећа

Члан 2.

- (1) Облици предузећа су привредно друштво и јавно предузеће.
- (2) Привредно друштво оснива се као друштво лица или друштво капитала (компанија, корпорација).
- (3) Друштво лица оснива се као ортачко друштво или командитно друштво.
- (4) Друштво капитала оснива се као акционарско друштво или друштво с ограниченом одговорношћу.

1.3. Повезивање предузећа

Члан 3.

Предузећа се могу повезивати путем капитала или уговора (повезана предузећа - матично и зависно предузеће).

1.4. Равноправност предузећа

Члан 4.

Предузећа имају исти положај, права, обавезе и одговорности на тржишту.

1.5. Стицање својства правног лица

Члан 5.

Предузеће стиче својство правног лица уписом у судски регистар (у даљем тексту: регистар).

1.6. Пренос потраживања и дуговања

Члан 6.

Уписом предузећа у регистар права и обавезе које су стекли, односно преузели оснивачи прелазе на предузеће без сагласности повериоца, а оснивачи одговарају сагласно одредбама уговора с трећим лицем.

1.7. Статус дела предузећа

Члан 7.

- (1) Оснивачким актом друштва лица, односно статутом друштва капитала може се утврдити да део предузећа има одређена овлашћења у правном промету, као и посебан обрачун резултата пословања и посебан подрачун у складу са законом.
- (2) Део предузећа нема својство правног лица.

2. Оснивање

2.1. Оснивачи

Члан 8.

- (1) Предузеће могу оснивати физичка, односно правна лица (у даљем тексту: оснивачи).
- (2) Физичка лица могу основати ортачко друштво, командитно друштво, акционарско друштво и друштво с ограниченом одговорношћу.
- (3) Правна лица могу основати акционарско друштво, друштво с ограниченом одговорношћу и командитно друштво у својству командитора.
- (4) Држава, односно јединица локалне самоуправе може основати јавно предузеће.
- (5) Страна правна и физичка лица могу, под условима узајамности, оснивати предузеће у складу са овим законом и законом којим се уређују страна улагања.

2.2. Чланство и ограничења чланства

Члан 9.

- (1) Оснивачи и лица која накнадно ступе у друштво су чланови друштва.
- (2) Физичко лице може бити члан с неограниченом солидарном одговорношћу само у једном предузећу.
- (3) Ортачко друштво не може бити члан другог ортачког друштва ни командитног друштва у својству комплеметара.
- (4) Командитно друштво не може бити члан ортачког друштва ни командитног друштва у својству комплементарара.
- (5) Предузетник не може бити члан ортачког друштва ни комплементар у командитном друштву.

2.3. Форма оснивачког акта

Члан 10.

- (1) Оснивачки акт предузећа је уговор о оснивању.
- (2) Оснивачки акт предузећа које оснива један оснивач (једночлано друштво) је одлука о оснивању.
- (3) Оснивачки акт предузећа које оснива држава, односно јединица локалне самоуправе је акт надлежног органа.
- (4) Оснивачки акт из ст. 1. и 2. овог члана сачињава се у писменом облику.
- (5) Потписи оснивача предузећа из ст. 1. и 2. овог члана оверавају се код надлежног суда.

2.4. Садржина оснивачког акта

Члан 11.

Оснивачки акт предузећа садржи одредбе о:

- 1) фирми, сједишту и облику предузећа;

- 2) фирми оснивача и адреси, односно седишту, а кад је оснивач физичко лице - о имену, адреси и матичном броју тог физичког лица;
- 3) делатности предузећа;
- 4) оснивачком улогу и основном капиталу;
- 5) правима, обавезама и одговорностима оснивача према предузећу и предузећа према оснивачу;
- 6) условима и начину утврђивања и распоређивања добити и сношењу ризика;
- 7) заступању предузећа;
- 8) заштити животне средине;
- 9) трајању предузећа, осим ако је трајање неограничено
- 10) другим питањима која су прописана овим законом.

2.5. Пријава предузетника

Члан 12.

- (1) Физичко лице пре отпочињања делатности као предузетник подноси пријаву у писменом облику.
- (2) Пријава из става 1. овог члана садржи одредбе о:
  - 1) имену, адреси и фирми, матичном броју и фирми предузетника;
  - 2) делатности предузетника;
  - 3) заштити животне средине;
  - 4) другим питањима која су прописана законом.

2.6. Време оснивања

Члан 13.

- (1) Предузеће се оснива на одређено или неодређено време.
- (2) Ако оснивачким актом није друкчије одређено, сматра се да је предузеће основано на неодређено време.

2.7. Одговорност оснивача

Члан 14.

- (1) Оснивачи, ако овим законом није друкчије прописано, одговарају солидарно предузећу због неуношења или непотпуног или неблаговременог уношења улога у стварима и правима, због неуплате или неблаговремене уплате новчаних улога или због другог штетног поступања приликом оснивања предузећа.
- (2) Ако оснивач уложи право својине на ствар, у погледу одговорности за материјалне и правне недостатке ствари сходно се примењују правила уговора о продаји.
- (3) Ако оснивач уложи право на употребу ствари, одговоран је за материјалне и правне недостатке ствари, према правилима уговора о закупу, односно послузи.
- (4) Ако оснивач уложи потраживања, одговоран је за постојање и наплативост потраживања.
- (5) Оснивачи предузећа чија се регистрација поништи солидарно су одговорни за штету која је члановима, акционарима и трећим лицима причињена поништајем регистрације предузећа.
- (6) Захтеве за накнаду штете настале у случајевима из ст. 1. до 4. овог члана може поднети предузеће, односно чланови и акционари који имају или представљају најмање

једну десетину основног капитала или оснивачким актом, односно статутом одређен мањи део (мањински акционари и чланови) и повериоци предузећа чија потраживања износе најмање десетину основног капитала предузећа.

3. Законитост оснивања и пословања

Члан 15.

(1) Предузеће је дужно да послује у складу са законом, добрим пословним обичајима и пословним моралом.

(2) Контролу законитости оснивања и пословања предузећа врше надлежни органи.

4. Делатност

4.1. Обављање

Члан 16.

(1) Предузеће може обављати једну делатност или више делатности ако испуњава прописане услове за обављање сваке од тих делатности.

(2) Предузеће може као делатност обављати све послове осим послова који се по закону не могу обављати као делатност предузећа.

(3) Делатности одређене законом могу се обављати само уз дозволу надлежног органа.

(4) Делатност од општег интереса одређује се законом.

4.2. Ограничења

Члан 17.

(1) Одређене делатности могу, кад је то одређено законом, обављати само поједини облици предузећа.

(2) Овлашћење државе, односно јединице локалне самоуправе у обављању делатности од општег интереса уређује се законом, односно одлуком донетом на основу закона или уговором о концесији.

4.3. Услов за обављање делатности

Члан 18.

Предузеће може да отпочне обављање делатности, да обавља делатност и да мења услове њеног обављања кад надлежни орган донесе решење да су испуњени услови у погледу техничке опремљености, заштите на раду и заштите и унапређивања животне средине, као и други прописани услови.

4.4. Промена делатности

Члан 19.

(1) Оснивачким актом предузећа може се утврдити да предузеће не може променити делатност за одређено време или да може променити делатност уз сагласност оснивача ако се променом делатности доводе у питање циљеви оснивања.

(2) Одлука о промени делатности доноси се на начин утврђен оснивачким актом.

4.5. Регистроване и нерегистроване делатности

Члан 20.

(1) Предузеће може да закључује уговоре и обавља друге послове промета робе и услуга само у оквиру делатности уписаних у регистар.

(2) Предузеће може, без уписа у регистар, да обавља и друге делатности које служе делатности уписаној у регистар, које се уобичајено обављају уз те делатности, у мањем обиму или привремено.

(3) Послови закључени супротно одредбама ст. 1. и 2. овог члана правно су ваљани, осим ако је треће лице знало или морало знати за прекорачење.

4.6. Минимални основни капитал за обављање одређених делатности

Члан 21.

(1) Минимални износ основног капитала утврђен овим законом може бити већи за оснивање предузећа за обављање одређених делатности кад је то прописано другим законом.

(2) Минимални износ основног капитала може бити нижи за предузећа која се оснивају и послују само са страним лицима, односно са лицима које немају седиште на територији Републике Српске, у складу са посебним законом.

5. Седиште

5.1. Појам

Члан 22.

(1) Седиште предузећа је место у коме предузеће обавља делатност, а ако се делатност обавља у више места, седиштем предузећа сматра се место у коме је седиште управе.

(2) Седиште се уписује у регистар.

5.2. Део предузећа - упис у регистар

Члан 23.

Део предузећа који има одређена овлашћења у правном промету уписује се у регистар према седишту предузећа, а део предузећа који обавља послове из делатности предузећа у месту ван седишта предузећа - и у регистар према месту обављања тих послова.

5.3. Промена седишта

Члан 24.

(1) Предузеће може променити седиште одлуком органа одређеног оснивачким актом.

(2) Оснивачким актом може се предвидети да се седиште може променити само уз сагласност оснивача.

6. Фирма

6.1. Појам

Члан 25.

Фирма је назив под којим предузеће послује.

6.2. Фирма предузећа

Члан 26.

(1) Фирма ортачког друштва садржи лично име најмање једног члана, уз навођење да има више чланова, и ознаку "о.д".

(2) Фирма командитног друштва садржи лично име најмање једног комплементара и ознаку "к.д.". У фирми командитног друштва не могу бити имена командитора.

(3) Фирма акционарског друштва и друштва с ограниченом одговорношћу садржи ознаку акционарског друштва ("а.д.") и друштва с ограниченом одговорношћу ("д.о.о."),

(4) Фирма јавног предузећа садржи ознаку "ј.п."

6.3. Фирма предузетника

Члан 27.

Фирма предузетника садржи његово лично име.

6.4. Остали обавезни елементи

Члан 28.

Фирма садржи ознаку делатности и седиште предузећа.

6.5. Додатни елементи

Члан 29.

- (1) Фирма може да садржи и елементе који предузеће детаљније означавају.
- (2) Фирма матичних предузећа може садржати ознаку холдинг, концерн, корпорација, групација предузећа, пословни систем и матично предузеће.
- (3) Елементи из ст. 1. и 2. овога члана не могу бити такви да доводе или да могу довести у забуну у погледу врсте или обима пословања и повезаности предузећа, или да може доћи до замене с фирмом или знаком разликовања другог лица, или до повреде права других лица.

6.6. Елементи које фирма не може да садржи

Члан 30.

- (1) Фирма не може да садржи назив стране државе, као ни њен грб, заставу и друге државне амблеме, нити ознаке које их подражавају.
- (2) Фирма не може да садржи назив међународне организације ни њене амблеме.
- (3) Фирма не може да садржи знакове за контролу и гаранцију квалитета производа и услуга.

6.7. Елементи који се могу уносити у фирму уз дозволу, односно пристанак

Члан 31.

- (1) Назив Републике Српске или јединице локалне самоуправе може се унети у фирму на основу дозволе надлежног органа.
- (2) Име или део имена историјске или друге знамените личности може се унети у фирму уз њен пристанак, а ако је то лице умрло - уз пристанак његових сродника до трећег степена сродства у правној линији, односно уз дозволу надлежног органа ако тих сродника нема.

6.8. Брисање назива и имена

Члан 32.

На захтев надлежног органа, односно лица из члана 31. овог закона, суд који води регистар брисаће из фирме назив државе, односно јединице локалне самоуправе или име историјске, односно друге знамените личности ако оцени да је пословањем предузећа доведен у питање њихов углед.

6.9. Скраћена ознака фирме

Члан 33.

- (1) Предузеће може имати и скраћену ознаку фирме, која садржи скраћени назив, облик и седиште предузећа.
- (2) Скраћена ознака фирме уписује се у регистар.

6.10. Коришћење фирме

Члан 34.

- (1) У свом пословању предузеће користи фирму у облику у ком је уписана у регистар.
- (2) Предузеће може користити и скраћену ознаку фирме.
- (3) Део предузећа који има одређена овлашћења у правном промету иступа под фирмом предузећа и својим називом.
- (4) Зависна предузећа могу у фирми користити елементе фирме матичног предузећа под условима утврђеним статутом тог матичног предузећа.

6.11. Језик на коме фирма гласи

Члан 35.

Фирма гласи на српском језику, а може, поред српског језика, да гласи и на другом језику, с тим да садржина буде иста.

6.12. Начело искључивости

Члан 36.

- (1) Под истом или сличном фирмом не могу бити уписана код истог суда који води регистар два или више предузећа која обављају исту или сродну делатност.
- (2) Ако предузетник или члан ортачког друштва, односно комплементар командитног друштва чије је лично име део фирме има исто лично име које је већ садржано у раније регистрованој фирми исте или сродне делатности другог предузетника, ортачког друштва или командитног друштва, у фирму се уноси додатак по коме ће се та фирма јасно разликовати од регистроване фирме.
- (3) У случају из ст. 1. и 2. овог члана право на упис фирме има предузеће, односно предузетник који је први поднео пријаву суду који води регистар.

6.13. Заштита фирме

Члан 37.

- (1) Предузеће које има оправдани пословни интерес може пред надлежним судом тражити заштиту регистроване фирме од другог предузећа с истом или сличном фирмом, исте или сродне делатности, доцније пријављене за регистрацију код истог или другог суда који води регистар.
- (2) Право на подношење захтева за заштиту фирме престаје по истеку три године од дана уписа у регистар фирме против које се захтева заштита, односно од дана уписа промене претежне делатности.
- (3) Тужбу за заштиту фирме, у смислу става 1. овог члана, може поднети и предузеће које је оштећено због тога што друго предузеће неправилно користи своју фирму.
- (4) Одредбе овог члана не искључују заштиту фирме по основу прописа о нелојалној конкуренцији.

6.14. Мере заштите фирме

Члан 38.

- (1) Предузећу против кога се захтева заштита фирме суд ће забранити употребу фирме и наложити брисање фирме из регистра ако нађе да је захтев оправдан.
- (2) У случају из става 1. овог члана предузеће има право и на накнаду штете.

6.15. Пренос и промена фирме

Члан 39.

(1) Фирма се може пренети на друго лице само заједно с предузећем које под том фирмом послује.

(2) Ако члан привредног друштва чије је лично име садржано у фирми престане да буде члан тог друштва, друштво може наставити пословање под истом фирмом само уз његову сагласност.

(3) Ако се предузеће пренесе на друго лице, за даљу употребу фирме прибавља се сагласност лица чије је лично име садржано у фирми или сагласност његових наследника до трећег степена сродства у правној линији.

(4) Одлука о промени фирме доноси се на начин одређен оснивачким актом.

7. Матични број

Члан 40.

Предузеће има матични број под којим се води код надлежног органа за статистику, у складу са законом којим се уређује класификација делатности.

8. Заступање

8.1. Заступници

Члан 41.

(1) Предузеће заступа директор, ако овим законом није другачије прописано.

(2) Оснивачким актом, односно статутом предузећа може се одредити да, поред директора, предузеће заступају и друга лица.

(3) Оснивачким актом, односно статутом предузећа може се ограничити овлашћење заступника на закључивање одређених уговора или на вршење других правних радњи, а може се одредити да заступник закључује уговоре и врши друге правне радње само уз сагласност органа управљања.

(4) Овлашћења заступника предузећа, односно ограничења његових овлашћења и престанак права заступања уписује се у регистар.

(5) Одредбе оснивачког акта, односно статута које ограничавају овлашћења заступника немају правно дејство према трећим лицима.

(6) Заступник предузећа у односу на предузеће које заступа дужан је да се придржава овлашћења одређених статутом и одлуком надлежних органа предузећа.

8.2. Пуномоћници

Члан 42.

(1) Заступник предузећа може, у оквиру својих овлашћења, дати другом лицу писмено пуномоћје за заступање предузећа.

(2) Оснивачким актом предузећа, односно статутом или одлуком органа управљања може се одредити да заступник може дати другом лицу пуномоћје за заступање само уз сагласност органа управљања.

(3) Овлашћење пуномоћника може бити ограничено на одређену врсту послова или на одређене послове, с тим да та ограничења имају дејства према трећем лицу само ако је оно за њих знало или морало знати.

8.3. Прокура

8.3.1. Давање

Члан 43.

Директор предузећа, уз сагласност органа управљања, може одређеном лицу дати прокуру.

8.3.2. Упис у регистар

Члан 44.

- (1) Давање прокуре уписује се у регистар.
- (2) Престанак прокуре пријављује се суду који води регистар најдоцније у року од три дана од дана престанка овлашћења.
- (3) Ако у регистру није изричито назначено да се прокура даје за део предузећа, сматра се да је дата за цело предузеће.

8.3.3. Обим овлашћења

Члан 45.

- (1) Прокура садржи овлашћење за закључивање уговора и вршење правних послова и радњи у вези с делатношћу предузећа.
- (2) Прокура не садржи овлашћења за закључивање уговора који се односе на отуђење и оптерећење непокретности. Овлашћења из прокуре не могу се ограничити и прокура се не може дати за одређено време, нити се може везати за одређене услове.
- (3) Ограничење овлашћења из прокуре нема правно дејство према трећим лицима.

8.3.4. Врсте

Члан 46.

- (1) Прокура може бити појединачна и колективна.
- (2) Појединачна прокура може се дати једном лицу или већем броју лица.
- (3) Ако је појединачна прокура дата већем броју лица, сваки прокуриса има сва овлашћења која по овом закону садржи прокура.
- (4) Колективна прокура може се дати двојици или већем броју лица заједно.
- (5) У случају колективне прокуре, правни послови и радње пуноважни су ако постоји сагласна изјава воље свих прокуриса, а изјаве воље и саопштења трећих лица учињених једном од прокуриса сматрају се учињеним свим прокуристима.

8.3.5. Пренос

Члан 47.

Прокуриса не може пренети прокуру на друго лице.

8.3.6. Престанак

Члан 48.

- (1) Прокура се може опозвати у свако доба.
- (2) У случају опозива прокуре, прокуриса може против предузећа остварити права која произилазе из односа на основу ког је прокура дата.
- (3) Прокура не престаје смрћу или губитком пословне способности предузетника, односно јединог власника предузећа.

8.4. Потписивање

Члан 49.

- (1) Предузеће се потписује тако што заступник предузећа уз фирму предузећа додаје свој потпис.

(2) При потписивању предузећа прокуриста је дужан да унесе податак да је у питању прокуриста.

(3) Заступник и прокуриста су обавезни да своје оверене потписе доставе суду који води регистар.

(4) Лица овлашћена за располагање новчаним средствима обавезна су да своје оверене потписе доставе организацији овлашћеној за платни промет.

9. Имовина предузећа

9.1. Појам имовине

Члан 50.

(1) Имовину предузећа чине право својине на покретним и непокретним стварима, новчана средства и хартије од вредности и друга имовинска права.

(2) Почетну имовину предузећа чине улози оснивача (основни капитал).

(3) Неновчани улози оснивача, чланова и акционара изражавају се новчано.

9.2. Резерве

9.2.1. Обавезна резерва

Члан 51.

(1) Друштво капитала има обавезну резерву.

(2) У обавезну резерву сваке године од добити се уноси најмање 5% док резерва не достигне статутом утврђену сразмеру према основном капиталу, а најмање 10% основног капитала.

(3) Ако се обавезна резерва из става 2. овог члана смањи, мора се допунити до прописаног износа.

9.2.2. Остале резерве

Члан 52.

Статутом предузећа може се предвидети издвајање из добити и за посебне резерве.

9.3. Одговорност за обавезе

Члан 53.

(1) Предузеће одговара за своје обавезе целокупном својом имовином.

(2) Оснивачи, чланови и акционари предузећа одговарају за обавезе предузећа у случајевима и под условима прописаним овим законом.

(3) Предузетник одговара за своје обавезе целокупном својом имовином.

(4) Располагање без накнаде или уз незнатну накнаду имовином субјекта неограничене одговорности прописане овим законом, вршена у последње две године пре стицања својства овог субјекта, могу се побијати.

9.4. Привид правне личности

Члан 54.

Оснивачи, чланови и акционари, чланови управе и одбора извршних директора одговарају за обавезе предузећа целокупном својом имовином:

1) ако су предузеће злоупотребили да би постигли циљ који је за њих забрањен;

2) ако су предузеће злоупотребили да би оштетили своје повериоце;

3) ако су, супротно прописима, поступали са имовином предузећа као да је у питању њихова имовина;

4) ако су смањили имовину предузећа у своју корист или у корист другог лица, а знали су или су морали знати да предузеће неће бити у стању да измири своје обавезе према трећим лицима.

10. Удели и акције

Члан 55.

(1) Оснивачи, чланови и акционари, сразмерно свом улогу у имовини предузећа, стичу удео у предузећу, односно акције предузећа.

(2) Оснивачи, чланови и акционари, сразмерно својим уделима, односно акцијама, учествују у управљању предузећем, деоби добити и сношењу ризика пословања ако, у складу с овим законом, није друкчије одређено оснивачким актом, односно статутом предузећа.

(3) Запослени у предузећу учествују у деоби добити у складу с оснивачким актом, односно статутом и одлуком скупштине.

11. Одржавање основног капитала

Члан 56.

(1) Дивиденде, посебне накнаде и награде не могу се исплаћивати на терет основног капитала.

(2) Висина дивиденде одређује се кад се од добити одбију износу за резерве из чл. 51. и 52. овог закона.

12. Вођење пословних књига, састављање и објављивање рачуноводствених исказа и ревизија

Члан 57.

(1) Предузеће води пословне књиге и саставља, подноси и објављује рачуноводствене исказе и пословне извештаје у складу са законом.

(2) Ревизија рачуноводствених исказа предузећа врши се у складу са законом.

(3) Предузеће може установити и интерну ревизију.

13. Управљање предузећем

13.1. Принцип

Члан 58.

Предузећем управљају власници, односно представници власника, сразмерно уделу и акцијама, осим у случају поседовања акција или удела без права управљања, као и у другим случајевима прописаним овим законом.

13.2. Посебни случајеви

Члан 59.

(1) У случајевима, под условом и на начин предвиђеним уговором о кредиту или другим уговором, одређене функције управљања предузећем могу имати и повериоци предузећа.

(2) Уговори из става 1. овог члана уписују се у регистар.

14. Органи предузећа

14.1. Врсте

Члан 60.

(1) Органи предузећа, ако овим законом није друкчије одређено, јесу:

- 1) скупштина, као орган власника;
- 2) управни одбор, као орган управљања;
- 3) директор, као орган пословођења;
- 4) надзорни одбор, као орган надзора.

(2) Управни одбор и директор предузећа, у смислу овог закона, чине управу предузећа.

(3) Директор предузећа не може бити члан управног одбора предузећа.

(4) Статутом предузећа може се утврдити да се у предузећу бира и одбор извршних директора.

14.2. Делокруг

14.2.1. Делокруг скупштине

Члан 61.

(1) Скупштина:

- 1) доноси статут;
- 2) утврђује пословну политику;
- 3) усваја годишњи обрачун и извештаје о пословању;
- 4) одлучује о расподели годишње добити и покрићу губитка;
- 5) одлучује о повећању и смањењу основног капитала;
- 6) одлучује о статусним променама, промени облика и престанку предузећа;
- 7) бира и опозива чланове управног одбора, председника и чланове надзорног одбора, ревизора и ликвидатора и одређује им примања, односно накнаду;
- 8) одлучује о оснивању нових предузећа
- 9) доноси пословник о свом раду;
- 10) одлучује о другим питањима утврђеним законом, оснивачким актом и статутом.

(2) О питањима из тач. 3. и 4. става 1. овог члана скупштина одлучује по прибављању мишљења надзорног одбора, односно ревизора.

14.2.2. Делокруг управног одбора

Члан 62.

Управни одбор:

- 1) припрема предлоге одлука за скупштину и извршава њене одлуке;
- 2) доноси опште акте које не доноси скупштина;
- 3) стара се о припреми годишњег обрачуна и усваја периодични обрачун;
- 4) припрема годишње рачуноводствене исказе, извештаје о пословању и спровођењу пословне политике;
- 5) предлаже расподелу добити;
- 6) бира председника управног одбора из својих редова;
- 7) поставља и разрешава директора;
- 8) даје смернице директору за остваривање пословне политике;
- 9) одлучује о трајној пословној сарадњи и повезивању са другим предузећима;

- 10) доноси инвестиционе одлуке, ако статутом није друкчије одређено;
- 11) одлучује о располагању акцијама и уделима предузећа, ако статутом није друкчије одређено;
- 12) доноси пословник о свом раду;
- 13) обавља и друге послове утврђене законом, оснивачким актом и статутом.

14.2.3. Делокруг директора

Члан 63.

Директор:

- 1) организује и води пословање предузећа;
- 2) заступа предузеће;
- 3) стара се о законитости рада предузећа и одговара за законитост рада предузећа;
- 4) обавља и друге послове утврђене законом, оснивачким актом и статутом.

14.2.4. Делокруг надзорног одбора

Члан 64.

(1) Надзорни одбор:

- 1) врши надзор над законитошћу рада управе предузећа и одбора извршних директора;
- 2) прегледа периодичне и годишње обрачуне и утврђује да ли су сачињени у складу са прописима;
- 3) утврђује да ли се пословне књиге и друга документа предузећа воде уредно и у складу с прописима, а може их дати на вештачење;
- 4) извештава о годишњим рачуноводственим исказима и извештајима о пословању предузећа који се подnose скупштини;
- 5) даје мишљење о предлозима за расподелу добити;
- 6) разматра извештаје ревизора;
- 7) доноси пословник о свом раду;
- 8) обавља и друге послове утврђене законом, оснивачким актом и статутом.

(2) Надзорни одбор подноси скупштини извештај о резултатима надзора.

14.3. Обавеза избора управног и надзорног одбора

Члан 65.

(1) У друштву капитала које има више од 100 запослених, односно акционарском друштву које има више од 50 акционара, бира се управни и надзорни одбор.

(2) Изузетно од одредбе става 1. овог члана, у повезаним предузећима може се образовати надзорни одбор само на нивоу матичног предузећа, у складу с одредбама овог закона и статутом матичног и зависног предузећа.

(3) У друштву капитала у коме се не образује управни и надзорни одбор о питањима из делокруга тих органа одлучује орган одређен оснивачким актом, односно статутом.

14.4. Искључење избора

Члан 66.

Представници власника, односно државног капитала у скупштини, прокуристи, чланови управе и одбора извршних директора, чланови надзорног одбора и ликвидатори

не могу бити лица која су осуђена за кривична дела против привреде и службене дужности за која су наступиле правне последице осуде, док те последице трају.

14.5. Искључење чланства у надзорном одбору

Члан 67.

Чланови управе, прокуристи, чланови одбора извршних директора предузећа и повезаних предузећа и други запослени у предузећу, одређени оснивачким актом или статутом, као и сродници тих лица до трећег степена сродства, не могу бити бирани за чланове надзорног одбора.

14.6. Нespoјивост функција

Члан 68.

(1) У повезаним предузећима, директор матичног предузећа не може бити директор зависног предузећа, а директор зависног предузећа - директор матичног предузећа.

(2) У повезаним предузећима директор матичног предузећа не може бити председник управног одбора зависног предузећа, а директор зависног предузећа - председник управног одбора матичног предузећа.

(3) Представник државног капитала у скупштини предузећа не може бити директор предузећа, директор повезаних предузећа, члан одбора извршних директора и члан надзорног и управног одбора.

14.7. Мандат

Члан 69.

Представници власника, односно државног капитала у скупштини, чланови управе и одбора извршних директора и чланови надзорног одбора бирају се на време одређено оснивачким актом, односно статутом, које не може бити дуже од пет година, уз могућност поновног избора.

14.8. Ограничење избора

Члан 70.

(1) Исто лице може истовремено бити члан управног одбора највише у пет предузећа.

(2) Исто лице може бити члан надзорног одбора највише у пет предузећа.

(3) Чланство у управним и надзорним одборима повезаних предузећа сматра се чланством у једном одбору.

(5) Лица из претходних ставова обавезна су да предузеће обавесте о вишеструком избору.

14.9. Опозив

Члан 71.

Представници власника, односно државног капитала у скупштини и чланови управе, надзорног одбора и одбора извршних директора опозивају се по истом поступку по коме се бирају.

14.10. Одговорност чланова органа предузећа за штету

14.10.1. Одговорност чланова управе

Члан 72.

(1) Чланови управе одговарају солидарно за штету коју својом одлуком проузрокују предузећу, повериоцима и власницима ако је та одлука донесена грубом непажњом или с намером да се штета проузрокује.

(2) Одредба става 1. овог члана сходно се примењује и на ликвидатора.

(3) Лица из ст. 1. и 2. овог члана не носе одговорност ако издвоје своје мишљење у записник.

14.10.2. Тужба за накнаду штете

Члан 73.

(1) Скупштина друштва капитала може покренути поступак пред надлежним судом против чланова управе који су донели одлуку којом се наноси штета предузећу на начин из става 1. члана 72. овог закона.

(2) Поступак из става 1. овог члана могу покренути управни и надзорни одбор, чланови и акционари који имају или представљају најмање десетину основног капитала или статутом одређен мањи део, као и повериоци предузећа чија потраживања износе најмање десетину основног капитала ако скупштина, на њихов захтев, не покрене поступак у року од 30 дана од дана подношења захтева, а у хитним случајевима и одмах, као и у случају кад чланови управе имају већину гласова у скупштини.

(3) Одредбе ст. 1. и 2. овог члана примењују се и на акционаре, чланове и повериоце повезаних предузећа (вишеструка деривација).

(4) Акционари, чланови и повериоци обавештавају предузеће о покренутом спору.

(5) Акционари, чланови и повериоци који успеју с тужбеним захтевом у целини или делимично имају право на накнаду трошкова од предузећа.

(6) По тужби из ст. 1. и 2. овог члана суд може, поред накнада штете, поништити оспорену одлуку, односно правни посао ако је могућа реституција или ако то не проузрокује штету трећем савесном лицу.

(7) Поступак из ст. 1. и 2. овог члана је хитан.

14.10.3. Искључење ограничења и ослобођења

Члан 74.

(1) Одредбе оснивачког акта или статута којима се предвиђа претходно мишљење или одобрење скупштине или управе за подношење тужбе из чл. 73. овог закона у име предузећа, или којима се предвиђа одрицање од подношења те тужбе ништаве су.

(2) Одлуком скупштине акционара и чланова не може се забранити подношење тужбе по основу одговорности чланова управе.

14.10.4. Застарелост

Члан 75.

Право на подношење тужбе из члана 73. овог закона застарева у року од 90 дана од дана сазнања за одлуку, а најдоцније у року од три године од дана доношења одлуке.

14.10.5. Одговорност надзорног одбора

Члан 76.

(1) Чланови надзорног одбора одговорни су предузећу за штету коју, у вршењу овлашћења, проузрокују намерно или грубом непажњом.

(2) Чланови надзорног одбора могу бити одговорни за штету проузроковану одлуком чланова управе ако су за ту одлуку знали или морали знати, а о томе нису обавестили скупштину акционара или чланова.

(3) Одредбе чл. 72. до 75. овог закона сходно се примењују и на одговорност чланова надзорног одбора.

14.10.6. Индивидуална тужба

Члан 77.

(1) Акционар, односно члан друштва капитала може поднети индивидуалну тужбу за накнаду штете која му је непосредно причињена одлуком органа друштва.

(2) Индивидуална тужба из става 1. овог члана може се поднети против друштва, односно чланова управе који су одлуку донели грубом непажњом или с намером да се штета проузрокује.

14.11. Одговорност органа предузећа за незаконите одлуке

14.11.1. Обустава извршења општег акта

Члан 78.

(1) Директор предузећа дужан је да обустави од извршења општи акт предузећа за који сматра да је супротан закону или другом пропису и да о томе без одлагања обавести орган који је донео тај акт.

(2) Ако орган који је донео општи акт из става 1. овог члана не усклади тај акт са законом у року од 30 дана од дана кад је примио обавештење директора предузећа да је тај акт обуставио од извршења, директор ће по истеку тог рока, у даљем року од осам дана, покренути поступак за оцену његове законитости.

(3) До доношења одлуке органа предузећа поводом обавештења из става 1. овог члана, односно до доношења одлуке надлежног органа акт из тог става се не примењује.

14.11.2. Тужба за поништај незаконите одлуке

Члан 79.

(1) Скупштина друштва капитала може покренути поступак пред надлежним судом против одлуке органа предузећа коју сматра незаконитом.

(2) Поступак из става 1. овог члана могу покренути управни и надзорни одбор, чланови и акционари који имају или представљају најмање десетину основног капитала или статутом одређени мањи део, као и повериоци предузећа чија потраживања износе најмање десетину основног капитала, ако скупштина, на њихов захтев, не покрене поступак у року од 30 дана од дана подношења захтева.

(3) Одредбе члана 73. ст. 3. до 7. овог закона примењује се и на тужбу из ст. 1. и 2. овог члана.

14.11.3. Мере

Члан 80.

(1) Покретање поступка из члана 79. овог закона не одлаже извршење одлуке, али суд може, до доношења своје одлуке, обуставити извршење оспорене одлуке.

(2) По тужби против незаконите одлуке суд може:

1) поништити оспорену одлуку;

2) обавезати доносиоца на измене одредаба статута, односно других општих аката на основу којих је донесена незаконита одлука.

14.12. Испитивање биланса и одлука

Члан 81.

(1) У случајевима утврђеним статутом, чланови и акционари који имају или представљају најмање десетину основног капитала или статутом одређени мањи део, као и повериоци предузећа чија потраживања износе најмање десетину основног капитала могу тражити од скупштине предузећа да последње годишње рачуноводствене исказе или инвестициону одлуку из последње две године испита вештак. Ако скупштина предузећа одбије предлог или не донесе одлуку у року од 60 дана од дана подношења предлога скупштини, вештака ће, на њихов захтев, одредити надлежни суд.

(2) Захтев из става 1. овог члана подноси се у року од 30 дана од дана одржавања скупштине, односно у року од 60 дана од дана подношења предлога скупштини.

15. Обавештавање, пословна тајна и клаузула конкуренције

15.1. Обавештавање чланова и акционара

Члан 82.

(1) Чланови и акционари обавештавају се о раду предузећа и раду органа предузећа, о његовим рачуноводственим исказима, укључујући и консолидовани рачуноводствени исказ, и о извештајима управе о пословању, надзорног одбора и ревизора.

(2) Члан и акционар предузећа имају право да прегледају пословне књиге и документа предузећа и да органима одређеним оснивачким актом, односно статутом писмено постављају питања о управљању предузећем, на која се мора писмено одговорити.

(3) Начин остваривања права из ст. 1. и 2. овог члана уређује се оснивачким актом, односно статутом предузећа.

(4) Ако орган одређен оснивачким актом, односно статутом не омогући члану или акционару предузећа остваривање права на обавештавање, заинтересовани члан, односно акционар предузећа може поднети захтев надлежном суду за остваривање права из ст. 1. и 2. овог члана.

15.2. Јавност рада органа предузећа

Члан 83.

Начин остваривања јавности рада органа предузећа уређује се статутом или другим општим актом предузећа.

15.3. Обавештавање поверилаца и трећих лица

Члан 84.

(1) Друштво капитала доставља суду који води регистар изводе из рачуноводствених исказа предузећа, консолидованог рачуноводственог исказа повезаних предузећа, извештаја управе о пословању и извештаја ревизора.

(2) Одредба става 1. овог члана не односи се на мала предузећа, у смислу закона којим се уређује рачуноводство.

(3) Повериоци предузећа и трећа лица обавештавају се о пословању предузећа увидом у акта из става 1. овог члана.

15.4. Обавештавање запослених

Члан 85.

(1) Управа предузећа обавештава запослене, на начин утврђен статутом, о свом раду и пословању предузећа, а нарочито о развојним плановима и њиховом утицају на економски и социјални положај запослених, кретању и променама зарада, заштити и безбедности на раду и мерама за побољшање услова рада, расподели добити, статусним променама, промени облика предузећа и оснивању предузећа.

(2) Запослени у предузећу могу бити обавештени и о другим питањима утврђеним статутом.

15.5. Пословна тајна

15.5.1. Појам

Члан 86.

(1) Пословну тајну представљају исправе и подаци утврђени одлуком управе предузећа чије би саопштење неовлашћеном лицу било противно пословању предузећа и штетило би његовим интересима и пословном угледу.

(2) Као пословна тајна не могу се утврдити исправе и подаци који су по закону јавни или исправе и подаци о кршењу закона, добрих пословних обичаја и начела пословног морала.

(3) О одлуци из става 1. овог члана обавештавају се оснивачи, чланови, акционари, чланови органа предузећа и запослени.

15.5.2. Заштита

Члан 87.

(1) Начин чувања и одговорност лица из члана 86. став 3. овог закона за чување пословне тајне утврђује се одлуком управе предузећа.

(2) Исправе и податке који су пословна тајна предузећа обавезна су да чувају и лица изван предузећа ако су знала или су, с обзиром на природу тих исправа и података, морала знати да су пословна тајна.

(3) Дужност чувања пословне тајне траје и после престанка статуса оснивача, члана и акционара, престанка мандата члана органа предузећа и престанка радног односа запосленог.

15.6. Клаузула конкуренције

Члан 88.

(1) Члан ортачког друштва, комплементар командитног друштва, члан друштва с ограниченом одговорношћу и члан управе, надзорног одбора и одбора извршних директора друштва с ограниченом одговорношћу, акционарског друштва и јавног предузећа не могу имати то својство, нити бити запослени, односно прокуристи у било ком другом предузећу, односно другом правном лицу исте или сродне делатности или делатности која би могла бити конкуретна, нити могу бити предузетници који обављају такву делатност.

(2) Оснивачким актом, односно статутом предузећа могу се утврдити иста ограничења и за командиторе у командитном друштву или за акционаре у акционарском друштву без јавног уписа акција.

(3) Оснивачким актом, односно статутом предузећа може се утврдити да забрана из става 1. овог члана траје и после губитка својства из тог става, али не дуже од две године.

(4) Ако лице из става 1. овог члана прекрши клаузулу конкуренције, предузеће може:

1) изрећи престанак радног или другог уговорног односа;

2) искључити члана из друштва;

3) тражити брисање конкурентске делатности из регистра;

4) тражити накнаду штете.

(5) Уместо наканде штете, предузеће може од лица из става 1. овог члана тражити:

- 1) препуштање послова учињених за свој рачун као послова учињених за рачун предузећа;
  - 2) преношење предузећу користи из послова закључених за туђ рачун као послова учињених за рачун предузећа.
  - 3) уступање предузећу права из послова закључених за туђ рачун као послова учињених за рачун предузећа.
- (6) Захтев предузећа за накнаду штете застарева за 90 дана од дана сазнања за повреду одредаба става 1. овог члана и за прекршиоца, а најдоцније у року од три године од дана када је учињена повреда.

15.7. Сукоб интереса у вођењу послова (клаузула конфликтности интереса)

Члан 89.

- (1) Члан ортачког друштва, комплементар командитног друштва, члан друштва с ограниченом одговорношћу и члан управе, надзорног одбора и одбора извршних директора друштва с ограниченом одговорношћу, акционарског друштва и јавног предузећа и прокуриста могу закључити с предузећем у коме имају то својство уговор о кредиту, кауцији, гаранцији, авалу и јемству, као и други правни посао утврђен оснивачким актом, односно статутом, по одобрењу осталих чланова друштва, односно управног и надзорног одбора.
- (2) Одобрење из става 1. овог члана потребно је и за правни посао који закључе друга лица, у коме постоји заинтересованост лица из тог става.
- (3) Заинтересовано лице из става 1. овог члана не може гласати у управном или надзорном одбору приликом одлучивања о одобрењу.
- (4) О одобрењу и правном послу из става 1. овог члана обавештавају се чланови друштва и акционари на првој скупштини.
- (5) Оснивачким актом, односно статутом може се предвидети да давање одобрења није потребно за послове закључене под уобичајеним условима.
- (6) Физичко лице као оснивач, акционар и члан једночланог друштва не може са својим друштвом закључити уговор о кредиту, кауцији, гаранцији, авалу и јемству.

16. Општи акти предузећа

Члан 90.

- (1) Општи акти предузећа су: статут, правилник, пословник и одлука којом се на општи начин уређују одређена питања, ако овим законом није другачије прописано.
- (2) Статут је основни општи акт предузећа.
- (3) Други општи акти предузећа морају бити у сагласности са статутом.
- (4) Појединачни акти које доносе органи и овлашћени појединци у предузећу морају бити у складу с општим актом предузећа.

17. Регистар

17.1. Предмет уписа

Члан 91.

У регистар се уписују подаци о оснивачу, акт о оснивању, односно статут предузећа, кад је усвојен, фирма, дјелатност, сједиште, заступници, овлашћења у заступању као и надзор над радом предузећа, облик предузећа, оснивачки улог и основни капитал (уписани и уплаћени), износ улога командитора у командитном друштву и удјела

чланова друштва са ограниченом одговорношћу, класа, број и номинална вриједност акција и подаци о другим чињеницама одређеним овим и другим законима.

17.2. Субјекти уписа

Члан 92.

(1) Предузеће, као и предузетник који остварује годишњи приход у износу већем од 200.000 конвертибилних марака уписују се у регистар који води надлежни суд, по поступку и на начин прописан законом.

(2) Ако предузетник, који је уписан у регистар који води надлежни суд не оствари у некој години приход из става 1. овог члана, може остати уписан у том регистру.

(3) Физичко лице, које обавља делатност ради стицања добити а не остварује годишњи приход из става 1. овог члана уписује се у регистар одређен законом којим се уређује њихов правни положај.

17.3. Претпоставка тачности

Члан 93.

(1) Ко се у правном промету, поступајући савесно, поузда у податке уписане у регистар, не сноси штетне правне последице које из тога настану.

(2) Нико се не може позивати на то да му нису били познати подаци уписани у регистар, осим ако овим законом није друкчије прописано.

(3) Ко се поузда у податке уписане у судски регистар, који су нетачно објављени, не сноси штетне правне последице, осим ако предузеће докаже да је трећа страна знала или је морала знати да објављени подаци не одговарају ономе што је уписано у регистар.

17.4. Пријава промене

Члан 94.

Предузеће пријављује за упис у регистар промене свих података који се уписују у регистар.

Члан 94а.

Ха упис података, промене уписаних података, лица овлашћена за подношење пријаве за упис и објављивање података који се уписују, примјењују се прописи који регулишу поступак уписа у судски регистар

17.5. Обавештење о регистарским подацима

Члан 95.

(1) Пословна акта предузећа намијењена трећим лицима (меморандум, фактура, наруџбеница и сл.), поред фирме и сједишта садрже означање суда код ког је предузеће уписано у регистар, број регистарског уписа, број рачуна и матични број, а за акционарско друштво и друштво са ограниченом одговорношћу и износ уписаног и уплаћеног основног капитала, а могу садржавати и означање ревизора.

(2) Поред података из става (1) овог члана, пословна акта за предузећа која су у стечају, односно ликвидацији садрже податке који се наводе уз фирму у стечају, односно у ликвидацији

18. Престанак предузећа

Члан 96.

(1) Предузеће престаје:

- 1) ако му је изречена мера забране обављања делатности због тога што не испуњава услове за обављање делатности, а у року одређеном у изреченој мери не испуни те услове, односно не промени делатност;
  - 2) ако престану да постоје природни и други услови за обављање делатности;
  - 3) истеком времена за које је основано;
  - 4) одлуком скупштине, односно чланова;
  - 5) ако се број његових чланова или акционара, осим акционарског друштва без јавног уписа акција и друштва с ограниченом одговорношћу, сведе на један, а у року од шест месеци се суду који води регистар не пријави нови члан или акционар;
  - 6) ако се правоснажном одлуком суда утврди ништавост уписа у регистар;
  - 7) ако није организовано у складу с овим законом;
  - 8) ако не обавља делатност дуже од две године непрекидно;
  - 9) стечајем;
  - 10) ако се основни капитал друштва капитала смањи испод минималног износа капитала прописаног овим и другим законом;
  - 11) спајањем са другим предузећем или поделом;
  - 12) у другим случајевима ако је одредбама овог закона о појединим облицима предузећа то прописано.
- (2) У случајевима из тач. 1. до 6. става 1. овог члана спроводи се, по правилу, ликвидација предузећа, а у случајевима из тач. 7, 8. и 10. тог става - стечај.
- (3) Суд ће донијети пресуду о ништавости уписа у судс-ки регистар у случајевима предвиђеним прописима који регулишу поступак уписа у судски регистар
- (4) Предузеће престаје брисањем из регистра.

19. Престанак обављања делатности предузетника

Члан 97.

- (1) Обављање делатности предузетника престаје:
- 1) писменом одјавом;
  - 2) ако престану да постоје природни и други услови за обављање делатности;
  - 3) истеком времена за које је обављање делатности регистровано;
  - 4) губитком пословне способности;
  - 5) смрћу;
  - 6) ако не обавља делатност дуже од две године непрекидно;
  - 7) забраном обављања делатности;
  - 8) поништењем решења о упису у регистар;
  - 9) у другим случајевима прописаним законом.
- (2) Предузетник губи то својство брисањем из регистра.

20. Застарелост потраживања

Члан 98.

- (1) Потраживања чланова и акционара по основу тог својства према предузећу застаревају у року од три године од дана доспелости, ако законом није за поједина потраживања друкчије прописано.

(2) Потраживања поверилаца предузећа према члановима и акционарима застаревају у року од три године од дана престанка предузећа или од дана престанка својства члана, односно својства акционара ако законом за поједина потраживања није одређен други рок застарелости.

(3) Одредбе ст. 1. и 2. овог члана примењују се и на потраживања предузећа према члановима и акционарима по основу тог својства.

21. Примена одредаба овог дела закона

21.1. Примена на предузећа

Члан 99.

Одредбе Дела првог (Заједничке одредбе) овог закона примењују се на све облике предузећа, а одредбе о друштвима капитала сходно се примењују и на јавно предузеће, ако за поједине облике предузећа овим законом није друкчије прописано.

21.2. Примена на предузетника

Члан 100.

Одредбе Дела првог (Заједничке одредбе) овог закона сходно се примењују на предузетника, ако законом није друкчије прописано.

ДЕО ДРУГИ

ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ ЗА ПОЈЕДИНА ПРЕДУЗЕЋА

ГЛАВА I - ДРУШТВА ЛИЦА

И ОРТАЧКО ДРУШТВО

1. Појам

Члан 101.

Ортачко друштво је друштво које се оснива уговором два физичка лица или више физичких лица која се обавезују да, уз сопствену неограничену солидарну одговорност за обавезе друштва, обављају одређену делатност под заједничком фирмом.

2. Примена правила о уговору о ортаклуку

Члан 102.

На уговор о оснивању ортачког друштва примењују се правила о уговору о ортаклуку, ако уговором о оснивању није друкчије одређено.

3. Органи друштва

Члан 103.

(1) Ортачко друштво има директора (пословодство).

(2) Функцију директора може вршити један члан или више чланова.

(3) Уговором о оснивању ортачког друштва утврђује се начин вршења функција других органа из члана 60. овог закона кад се ти органи не бирају.

4. Пријава за упис у регистар

Члан 104.

Пријава за упис у регистар, поред података из члана 91. овог закона, садржи и лично име, занимање и пребивалиште сваког члана ортачког друштва.

5. Правни однос између чланова друштва

5.1. Слобода уговарања

Члан 105.

Правни односи између чланова ортачког друштва уређују се уговором о оснивању друштва, ако овим законом није друкчије прописано.

5.2. Улог

Члан 106.

(1) Члан ортачког друштва може у друштво да уложи новац, ствари, права, рад или услуге. Вредност неновчаног улога чланови друштва споразумно процењују и исказују у новцу.

(2) Ако није другачије уговорено, чланови ортачког друштва улажу једнаке улоге.

5.3. Дужност доброг поступања

Члан 107.

(1) Члан ортачког друштва, у вршењу послова друштва, дужан је да поступа с пажњом коју поклања својим стварима и пословима.

(2) Члан ортачког друштва, у вршењу послова друштва, одговоран је друштву за штету коју проузрокује намерно или грубом непажњом.

5.4. Накнада трошкова

Члан 108.

Члан ортачког друштва има право да од друштва тражи накнаду трошкова које је имао у обављању послова друштва, а који су били неопходни с обзиром на околности пословања.

5.5. Последице закашњења

Члан 109.

Члан ортачког друштва који свој новчани улог не уплати у року предвиђеном уговором о оснивању друштва, или новац који је примио за друштво не преда без одлагања друштву, или новац друштва неоправдано задржи за себе, односно закасни са уношењем у имовину друштва других својих улога, дужан је да плати камату од дана кад је био дужан да уплати, односно кад је морао да преда новац или од дана кад је новац узео, односно да друштву надокнади причињену штету.

5.6. Повећање улога

Члан 110.

Члан ортачког друштва није обавезан да свој улог повећа изнад уговореног износа, нити да га, у случају смањења без његове кривице, допуни.

5.7. Смањење улога

Члан 111.

Члан ортачког друштва нема право да без одобрења осталих чланова друштва смањи свој улог у друштву.

5.8. Располагање улогом и уделом

Члан 112.

(1) Члан ортачког друштва не може свој улог повући ни отуђити, нити свој удео оптеретити без сагласности осталих чланова друштва.

(2) Улог или његова новчана вредност може се повући само у случају престанка ортачког друштва или чланског односа.

5.9. Пренос удела међу члановима друштва

Члан 113.

Преношење удела међу члановима ортачког друштва слободно је, ако уговором о оснивању друштва није друкчије одређено.

5.10. Последице кршења клаузуле конкуренције

Члан 114.

(1) Ако члан ортачког друштва крши клаузулу конкуренције, о остваривању захтева из члана 88. овог закона одлучују остали чланови друштва.

(2) Одредбе члана 88. овог закона не искључују право осталих чланова ортачког друштва да траже престанак друштва и да остварују друге захтеве на основу овог закона.

5.11. Право на пословодство

Члан 115.

(1) Сви чланови ортачког друштва имају право да воде послове друштва (у даљем тексту: пословодство).

(2) Ако је уговором о оснивању ортачког друштва пословодство пренесено на једног члана или више чланова друштва, остали чланови друштва немају право на пословодство.

5.12. Обим пословодства

Члан 116.

(1) Пословодство обухвата овлашћење за обављање правних послова и других радњи који се редовно врше при обављању делатности ортачког друштва.

(2) Правни послови и друге радње који прелазе овлашћења из става 1. овог члана могу се обављати уз сагласност свих чланова ортачког друштва, ако уговором о оснивању друштва није утврђено већинско одлучивање.

5.13. Начин вршења пословодства

Члан 117.

(1) Ако право на пословодство имају сви чланови ортачког друштва или више њих, сваки од тих чланова има право да поступа самостално, осим ако остали чланови друштва овлашћени за пословодство не уложе протест у складу са уговором о оснивању, у ком случају се од посла не мора одустати ако постоји опасност од одлагања.

(2) Ако је уговором о оснивању ортачког друштва одређено да чланови друштва овлашћени за пословодство могу поступати само заједно, за сваки посао потребна је сагласност свих чланова друштва овлашћених за пословодство, осим ако постоји опасност од одлагања.

5.14. Пренос права на пословодство

Члан 118.

(1) Члан ортачког друштва не може пренети право на пословодство на треће лице, осим ако је то предвиђено уговором о оснивању друштва или ако се с тим сагласе сви чланови друштва.

(2) Ако је пренос из става 1. овог члана дозвољен, члан ортачког друштва одговара само за избор лица на које је пренео право на пословодство.

5.15. Међусобно давање упутстава

Члан 119.

Уговором о оснивању ортачког друштва може се одредити да је члан друштва који је овлашћен за пословодство обавезан да уважава упутства других чланова друштва овлашћених за пословодство. Ако члан друштва сматра да упутства нису целисходна, о томе обавештава друге чланове друштва овлашћене за пословодство ради доношења одлуке, осим ако постоји опасност од одлагања.

5.16. Одузимање и отказивање пословодства

Члан 120.

(1) Члан ортачког друштва који је овлашћен за пословодство може одустати од пословодства, уз отказни рок утврђен уговором о оснивању друштва.

(2) Чланови ортачког друштва могу члану друштва ускратити право на пословодство у случају теже повреде дужности или неспособности за обављање пословодства, у складу с уговором о оснивању друштва.

5.17. Доношење одлуке

Члан 121.

(1) У доношењу одлука сваки члан ортачког друштва има један глас, ако уговором о оснивању друштва није друкчије утврђено.

(2) Чланови ортачког друштва доносе одлуке једногласно, ако уговором о оснивању друштва није предвиђено већинско одлучивање.

(3) Изузетно од одредбе става 1. овог члана, у доношењу одлука не учествује члан ортачког друштва на кога се одлука односи.

5.18. Прокура

Члан 122.

Прокура се може дати и опозвати сагласношћу свих чланова ортачког друштва овлашћених за пословодство.

5.19. Дужност обавештавања и право увида у пословне књиге

Члан 123.

(1) Члан ортачког друштва овлашћен за пословодство дужан је да осталим члановима друштва подноси извештаје о пословању друштва и да им, на њихов захтев, поднесе обрачун.

(2) Сваки члан ортачког друштва може се лично упознати с пословима друштва и има право увида у пословне књиге и друга документа друштва.

(3) Уговором о оснивању ортачког друштва не може се искључити или ограничити остваривање права чланова друштва из ст. 1. и 2. овог члана.

5.20. Годишњи обрачун

Члан 124.

(1) Ортачко друштво на крају године саставља годишњи обрачун, којим се утврђују добит или губитак друштва, као и учешће сваког члана друштва у расподели добити или сношењу губитка.

(2) Добит која припада члану ортачког друштва приписује се његовом уделу, ако је тако уговором о оснивању друштва утврђено, а учешће члана у губитку и подигнути новац у току пословне године одбијају се од његовог удела.

(3) Искључење члана ортачког друштва из добити или губитка ништаво је.

5.21. Расподела добити и сношење губитка

Члан 125.

(1) Добит ортачког друштва расподељује се међу члановима друштва у складу с уговором о оснивању друштва.

(2) При израчунавању дела добити који припада члану ортачког друштва у складу са ставом 1. овог члана узима се у обзир уплата улога који је члан друштва извршио у току пословне године, сразмерно времену које је протекло од дана уплате. Ако је члан друштва у току пословне године подигао новац по основу свог удела, при израчунавању дела добити који му припада узима се у обзир умањени износ, сразмерно времену које је протекло од дана подизања.

(3) Губитак ортачког друштва сnose чланови друштва, у складу с уговором о оснивању друштва.

5.22. Повезаност добити и губитака

Члан 126.

Ако се у уговору о оснивању ортачког друштва одступи од одредбе члана 125. овог закона само у погледу удела у добити или удела у губитку, у сумњи одступање се односи и на добит и на губитак.

5.23. Подизање новца

Члан 127.

Сваки члан ортачког друштва има право да на терет сопственог удела подиже новац од друштва до висине утврђене уговором о оснивању друштва, а највише до износа од 4% од свог удела у претходној пословној години.

6. Правни односи ортачког друштва и чланова друштва према трећим лицима

6.1. Пренос удела трећим лицима

Члан 128.

(1) Члан ортачког друштва може пренети свој удео трећем лицу уз сагласност осталих чланова друштва.

(2) У случају преноса удела трећем лицу, чланови ортачког друштва имају право прече куповине, у складу с уговором о оснивању друштва.

6.2. Право на заступање

Члан 129.

(1) Ортачко друштво заступа члан друштва коме је поверено пословодство, а уговором о оснивању друштва могу се овластити и други чланови за заступање друштва.

(2) Ако више чланова заступа ортачко друштво, сваки заступник га заступа и потписује самостално, осим ако је уговором о оснивању друштва одређено колективно заступање.

(3) Ако су изјава воље, позив, рекламација и сл. учињени једном од чланова ортачког друштва овлашћених за колективно заступање, сматра се да су учињени друштву.

6.3. Престанак права на заступање

Члан 130.

(1) Заступник се може одрећи права на заступање у складу с уговором о оснивању ортачког друштва.

(2) Чланови ортачког друштва могу члану друштва ускратити право заступања у случају теже повреде обавезе заступања или неспособности за заступање, у складу с уговором о оснивању друштва.

6.4. Одговорност чланова друштва

Члан 131.

- (1) За обавезе ортачког друштва солидарно одговара сваки члан друштва својом имовином, без могућности супротног уговарања.
- (2) Улози које је члан ортачког друштва пренео у својину друштва не могу се користити као гаранција или за намирење потраживања повериоца члана друштва.
- (3) У случају престанка ортачког друштва или чланског односа, улог који припада члану друштва може се користити за намирење потраживања повериоца члана друштва.
- (4) За време трајања чланског односа у ортачком друштву, поверилац члана друштва може намирити своја потраживања и из потраживања тог члана друштва према друштву и удела који припада том члану друштва на основу улога у друштву.

6.5. Приговори

Члан 132.

- (1) Ако поверилац поднесе захтев против члана ортачког друштва за обавезе друштва, члан друштва може поднети личне приговоре и приговоре које може истаћи друштво.
- (2) Члан ортачког друштва може одбацити захтев повериоца док постоји право друштва да оспорава пуноважност правног посла који представља основ обавезе.

6.6. Компензација

Члан 133.

- (1) Ортачко друштво не може извршити компензацију потраживања које према повериоцу тог друштва има један од чланова.
- (2) Члан ортачког друштва не може извршити компензацију потраживања које према његовом повериоцу има друштво или неки други члан друштва.

6.7. Одговорност новог члана друштва

Члан 134.

Члан ортачког друштва који накнадно приступи друштву одговара за обавезе друштва као и ранији чланови, без могућности супротног уговарања са дејством према трећим лицима.

7. Престанак ортачког друштва престанком чланског односа

7.1. Посебни случајеви

Члан 135.

- (1) Ортачко друштво, поред случајева из члана 96. овог закона, престаје и отказом, искључењем члана друштва и смрћу члана друштва, ако уговором о оснивању друштва није друкчије одређено.
- (2) Ортачко друштво престаје и одлуком суда.

7.2. Отказ члана друштва

Члан 136.

- (1) Ако је ортачко друштво основано на неодређено време, члан друштва може отказати чланство у друштву с отказним роком који не може бити краћи од шест месеци.
- (2) Искључење или ограничење права члана ортачког друштва на отказ уговора о оснивању друштва ништаво је.

7.3. Судска одлука

Члан 137.

(1) Судском одлуком може се по тужби члана ортачког друштва изрећи престанак друштва ако други члан друштва, намерно или грубом непажњом, прекрши обавезу из уговора о оснивању друштва или ако испуњење такве обавезе постане немогуће.

(2) Искључење или ограничење права из става 1. овог члана уговором о оснивању ортачког друштва ништаво је.

7.4. Искључење члана

Члан 138.

Ако код једног члана ортачког друштва наступе околности које по одредби члана 137. овог закона дају осталим члановима друштва право да траже престанак друштва, суд може, по тужби осталих чланова друштва, уместо одлуке о престанку друштва донети одлуку о искључењу члана из друштва.

7.5. Настављање друштва с наследницима

Члан 139.

(1) Ортачко друштво наставља са наследницима умрлог члана друштва ако је тако утврђено уговором о оснивању друштва и ако то прихвате наследници.

(2) Право из става 1. овог члана наследници могу да остваре у року од 30 дана од дана правоснажности одлуке о наслеђивању, односно у року од 30 дана од дана именовања заступника пословно неспособног наследника.

(3) Ако наследник услови свој останак у ортачком друштву статусом командитора, а чланови друштва то прихвате, ортачко друштво мења облик у командитно друштво.

7.6. Настављање послова друштва

Члан 140.

(1) Ако наступи смрт члана ортачког друштва, наследник умрлог члана друштва дужан је да о томе без одлагања обавести чланове друштва.

(2) У случају из става 1. овог члана, остали чланови ортачког друштва дужни су да заврше започете послове друштва ако прети опасност од одлагања.

(3) Одредба става 2. овог члана сходно се примењује и у другим посебним случајевима престанка ортачког друштва из члана 135. овог закона.

7.7. Издвајање члана друштва престанком чланског односа

Члан 141.

(1) Ако је у уговору о оснивању ортачког друштва утврђено да ће друштво, у случају да члан друштва откаже уговор, и даље постојати међу преосталим члановима друштва, члан друштва издваја се из друштва моментом истека отказног рока.

(2) Одредба става 1. овог члана сходно се примењује и у случају искључења и смрти члана ортачког друштва.

7.8. Посебна права и обавезе издвојеног члана друштва

Члан 142.

(1) Издвојеном члану ортачког друштва враћају се ствари које је дао на коришћење друштву.

(2) Издвојеном члану ортачког друштва исплаћује се у новцу износ који би примио по обрачуну ако би друштво престало у време његовог издвајања.

(3) Ако вредност имовине ортачког друштва није довољна за покриће обавеза друштва, издвојени члан друштва мора платити део износа који недостаје, сразмерно свом учешћу у сношењу губитка.

7.9. Учешће издвојеног члана друштва у незавршеним пословима

Члан 143.

(1) Издвојени члан ортачког друштва има право учешћа у добити и обавезу сношења губитка у пословима који нису били завршени у моменту његовог издвајања, ако уговором о оснивању није друкчије одређено.

(2) У случају из става 1. овог члана, издвојени члан ортачког друштва може на крају сваке пословне године да тражи обрачун завршених послова у току те пословне године, исплату износа који му припада и обавештење о стању незавршених послова.

7.10. Пријава за упис у регистар

Члан 144.

Престанак ортачког друштва и чланског односа у друштву пријављује се суду који води регистар, ради уписа и објављивања.

8. Ликвидација ортачког друштва

8.1. Основ и поступак

Члан 145.

(1) Кад наступе услови за престанак ортачког друштва спроводи се ликвидација, осим у случајевима статусних промена и стечаја.

(2) Поступак ликвидације може бити редован и скраћен.

8.2. Редован поступак

8.2.1. Именовање ликвидатора

Члан 146.

(1) Ликвидацију ортачког друштва спроводе сви чланови друштва као ликвидатори, осим ако је уговором о оснивању друштва или одлуком чланова друштва овлашћење ликвидатора поверено једном члану или неколицини чланова или трећем лицу. Више наследника једног члана друштва одређује заједничког заступника.

(2) Ако чланови ортачког друштва не именују ликвидатора у року од 15 дана од дана наступања услова за престанак друштва, на захтев члана друштва ликвидатора именује надлежни суд из реда трећих лица.

(3) Ако ортачко друштво престаје у случајевима из тач. 1. 5. и 6. став 1. члана 96. овог закона, ликвидацију друштва спроводи суд.

8.2.2. Пријава регистру и објава

Члан 147.

(1) Чланови ортачког друштва пријављују за упис у регистар именовање ликвидатора, промене ликвидатора и промене његових овлашћења.

(2) Упис судски именованог ликвидатора, као и упис судског разрешења ликвидатора врше се по службеној дужности.

(3) Ликвидатор депонује свој потпис у суду који води регистар.

(4) Одлука о престанку ортачког друштва ликвидацијом, с позивом повериоцима да пријаве своја потраживања у року од 30 дана од објаве, као и одлука о именовању

ликвидатора објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске " два пута, с размаком од најмање седам, а највише 30 дана.

8.2.3. Права и обавезе ликвидатора

Члан 148.

Ликвидатор има право и обавезе стечајног управника утврђене законом којим се уређује стечај.

8.2.4. Оповозив ликвидатора

Члан 149.

(1) Чланови ортачког друштва могу, једногласном одлуком, опозвати ликвидатора кога су именовали.

(2) Ликвидатора може разрешити суд на захтев члана ортачког друштва.

8.2.5. Враћање ствари дате на коришћење

Члан 150.

Ствар коју је члан ортачког друштва дао друштву на коришћење враћа се том члану друштва.

8.2.6. Заједничко заступање и вођење послова

Члан 151.

(1) Ако има више ликвидатора, права и дужности ликвидатори обављају заједно, осим ако није одређено да могу поступати и самостално, што се уписује у регистар.

(2) Одредба става 1. овог члана не спречава ликвидаторе да могу једног између себе овластити за извршење одређених послова или одређених врста послова.

8.2.7. Неограниченост овлашћења

Члан 152.

Ограничења овлашћења ликвидатора немају дејства према трећим лицима.

8.2.8. Везаност за упутства

Члан 153.

Ликвидатор, у погледу вођења послова ортачког друштва, дужан је да поступа у складу с упутствима чланова друштва.

8.2.9. Означавање фирме

Члан 154.

У фирму ортачког друштва у ликвидацији уписује се ознака "у ликвидацији".

8.2.10. Биланси

Члан 155.

(1) Ликвидатор саставља почетни ликвидациони биланс стања на почетку ликвидације, а на крају - завршне рачуноводствене ликвидационе исказе.

(2) Ако се ликвидација спроводи дуже од годину дана, ликвидатор саставља рачуноводствене исказе ортачког друштва на крају сваке пословне године.

8.2.11. Расподела имовине

Члан 156.

(1) Ликвидатор, после намирења поверилаца, расподељује преосталу имовину ортачког друштва на чланове друштва, сразмерно њиховим уделима у друштву утврђеним завршним ликвидационим билансом.

(2) Одредба члана 127. овог закона не примењује се у току ликвидације.

(3) Ако између чланова ортачког друштва настане спор у погледу расподеле имовине друштва, ликвидатор одлаже расподелу до коначног решења спора.

8.2.12. Намирење поверилаца

Члан 157.

Ако имовина ортачког друштва није довољна за исплату поверилаца, чланови друштва намириће повериоце у сразмери по којој покривају губитке. Ако неки члан друштва не плати свој део, остали чланови друштва плаћају његов део, према тој сразмери.

8.2.13. Правни однос међу члановима друштва

Члан 158.

До завршетка поступка ликвидације, на правне односе међу члановима ортачког друштва и правне односе међу члановима друштва и трећих лица сходно се примењују одредбе чл. 105. до 134. овог закона.

8.2.14. Накнада ликвидатору

Члан 159.

(1) Ликвидатор има право на накнаду трошкова и накнаду за свој рад из имовине ортачког друштва. Висину накнаде одређују чланови друштва, а у случају именована ликвидатора од стране суда - суд.

(2) Накнада за рад и накнада трошкова ликвидатору исплаћују се после намирења поверилаца, али пре деобе имовине члановима.

8.2.15. Брисање друштва и пословне књиге

Члан 160.

(1) Завршетак поступка ликвидације ликвидатор пријављује суду ради брисања ортачког друштва из регистра.

(2) Пословне књиге и документација ортачког друштва које је престало предају се на чување једном од чланова друштва или трећем лицу. Ако се не постигне споразум чланова друштва, члана или треће лице одређује суд. Пословне књиге и документација чувају се у складу с прописима о регистратурском материјалу и архивској грађи.

(3) У регистар се уписује податак о томе код кога се чувају пословне књиге и документација ортачког друштва.

(4) Чланови ортачког друштва и њихови наследници имају право на увид у пословне књиге и документацију и на коришћење тих књига и те документације.

8.2.16. Почетак застарелости

Члан 161.

(1) Застарелост потраживања од члана ортачког друштва за обавезе друштва почиње да тече од дана кад је престанак друштва или чланског односа уписан у регистар.

(2) Ако потраживања повериоца из става 1. овог члана према ортачком друштву доспева после уписа, застарелост почиње да тече од дана доспелости потраживања.

8.2.17. Прекид застарелости

Члан 162.

(1) Прекид застарелости потраживања према ортачком друштву које је престало дејствује против чланова друштва који су били чланови друштва у време престанка друштва.

(2) Прекид застарелости потраживања према ортачком друштву које није престало не дејствује против члана друштва чији је члански однос престао, а прекид застарелости који је наступио само према одређеном члану друштва не дејствује против осталих чланова друштва.

8.3. Скраћени поступак

Члан 163.

(1) Чланови ортачког друштва могу одлучити да се ликвидација друштва спроведе по скраћеном поступку ако пред надлежним судом дају изјаву да су измирили све обавезе друштва према повериоцима и да су регулисали све односе са запосленима.

(2) Чланови ортачког друштва солидарно одговарају за обавезе друштва три године од дана брисања друштва из регистра.

(3) Суд може тражити доказе од чланова ортачког друштва о истинитости изјаве из става 1. овог члана, као и одређена средства обезбеђења за обавезе плаћања према повериоцима.

(4) Одлука о престанку ортачког друштва по скраћеном поступку објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске", с личним именима и адресом свих чланова друштва.

ИИ КОМАНДИТНО ДРУШТВО

1. Појам

Члан 164.

(1) Командитно друштво је друштво које се оснива уговором два или више лица ради обављања делатности под заједничком фирмом, од којих најмање једно лице одговара неограничено солидарно за обавезе друштва (у даљем тексту: комплементар), а ризик најмање једног лица ограничен је на износ уговореног улога (у даљем тексту: командитор).

(2) Комплементар може бити само физичко лице, а командитор - физичко и правно лице.

2. Примена одредаба о ортачком друштву

Члан 165.

(1) На командитно друштво примењују се одредбе овог закона о ортачком друштву, ако овим законом није друкчије прописано.

(2) Комплементари имају статус чланова ортачког друштва.

3. Пријава за упис у регистар

Члан 166.

(1) Пријава за упис у регистар, поред података из чл. 91. и 104. овог закона, садржи и лично име и пребивалиште сваког командитора, односно означање фирме и седиште командитора, као и означање њихових улога.

(2) Име, односно фирма командитора не објављује се.

4. Правни односи међу члановима

4.1. Предмет улога

Члан 167.

- (1) Улог командитора у командитно друштво може бити у новцу, стварима и правима.
- (2) Улог командитора у стварима и правима процењује овлашћени процењивач, осим ако њихова новчана вредност не прелази износ од 3.000 конвертибилних марака на дан уношења улога, кад процену врше оснивачи.
- (3) Командитор уноси у командитно друштво цео уговорени улог до регистрације друштва, ако уговором о оснивању није друкчије одређено.
- (4) Улог командитора не може се састојати у раду и пружању услуга командитном друштву.

4.2. Пословодство

Члан 168.

- (1) Комплементар управља командитним друштвом и води послове друштва.
- (2) Командитор не може водити послове командитног друштва.
- (3) Командитор се не може противити вођењу послова командитног друштва од стране комплементара, осим ако су у питању послови изван делатности друштва.

4.3. Клаузула конкуренције

Члан 169.

Уговором о оснивању командитног друштва може се предвидети примена правила из члана 88. овог закона о клаузули конкуренције и на командитора.

4.4. Право командитора на обавештавање и увид у пословне књиге

Члан 170.

- (1) Командитор има право да тражи препис годишњег обрачуна, као и право увида у пословне књиге и документацију.
- (2) Ако постоји оправдани разлог, суд може, на захтев командитора, у било које време да обавезе командитно друштво да преда командитору препис обрачуна или да му поднесе на увид пословне књиге и документацију.

4.5. Добит и губитак

Члан 171.

- (1) Одредбе члана 124. овог закона примењују се и на командиторе. Добит командитора приписује се његовом уделу до износа његовог уговореног улога.
- (2) Командитор учествује у сношењу губитка до износа свог уговореног улога.

4.6. Расподела добити и смањење губитака

Члан 172.

Расподела добити и сношење губитка међу члановима командитног друштва врше се у складу с уговором о оснивању друштва.

4.7. Подизање новца и исплата добити

Члан 173.

- (1) Командитор нема право да на терет сопственог улога подиже новац из командитног друштва.
- (2) Командитор не може да тражи исплату добити док је његов удео због губитка смањен.
- (3) Командитор није обавезан да због губитка врати примљену добит.

5. Правни односи командитног друштва и његових чланова према трећим лицима

5.1. Заступање

Члан 174.

Командитор не може да заступа командитно друштво, осим по добијеном пуномоћју или прокури.

5.2. Одговорност командитора

Члан 175.

(1) Командитно друштво и повериоци друштва могу поднети тужбу против командитора који није уплатио или није унео уговорени улог, односно део тог улога, у ком случају командитор одговара само до висине неизмиреног улога.

(2) У случају из става 1. овог члана, сви командитори одговарају солидарно.

(3) Споразум чланова командитног друштва којим се командитор ослобађа плаћања улога, делимично или у целини, или се одлаже плаћање улога, не производи правно дејство према повериоцима чија су потраживања настала до уписа овог споразума у регистар.

(4) Ако се командитору врати улог, у односу према повериоцима сматра се да улог није враћен.

(5) Ако се командитору исплати учешће у добити док је његов удео због губитка смањен испод износа уговореног улога, или ако се том исплатом удео смањи испод износа уговореног улога у односу према повериоцима, сматра се да исплата није извршена.

(6) Командитор није обавезан да командитном друштву врати оно што прими у доброј вери као добит на основу извршеног обрачуна, осим у случају из става 5. овог члана.

5.3. Одговорност командитора као комплементара

Члан 176.

(1) Командитор одговара као и комплементар ако је његово име уз његову сагласност унесено у фирму командитног друштва.

(2) Командитор који као пуномоћник или прокурист закључи уговор с трећим лицем без назнаке да иступа као пуномоћник или прокурист одговара према трећем савесном лицу као и комплементар за обавезе које проистекну из тог уговора.

(3) Командитор одговара као и комплементар ако поступи супротно одредби члана 168. став 2. овог закона.

5.4. Одговорност пре уписа

Члан 177.

Ако оснивачи командитног друштва преузму обавезу у вези с пословањем друштва пре његовог уписа у регистар, командитор који је био сагласан с преузимањем обавезе одговара за те обавезе као и комплементар.

5.5. Одговорност новог члана

Члан 178.

Командитор који приступа командитном друштву после оснивања одговара за обавезе друштва према трећим лицима, настале пре његовог приступања, као и остали командитори.

5.6. Лични повериоци и повериоци друштва

Члан 179.

(1) Лични повериоци командитора и комплементара немају право наплате и обезбеђења плаћања из имовине командитног друштва.

(2) Ако имовина командитног друштва није довољна за намирење потраживања поверилаца друштва, повериоци друштва своја потраживања према комплементарима остварују равноправно с њиховим личним повериоцима.

(3) Повериоци командитног друштва и друштво немају приоритет у односу на командиторове личне повериоце за део улога који није, према уговору о оснивању друштва, уплаћен, односно унесен у имовину друштва.

5.7. Пренос удела

Члан 180.

(1) Удели чланова командитног друштва могу се преносити у целини или делимично.

(2) Удели чланова командитног друштва могу се слободно преносити међу члановима друштва, ако уговором о оснивању друштва није другачије одређено.

(3) Чланови командитног друштва располажу уделитема према трећим лицима уз сагласност свих комплементара и командитора с већинским уделом.

(4) Комплементари и командитори, у случају продаје удела, имају право прече куповине, на начин предвиђен уговором о оснивању командитног друштва.

5.8. Измена уговора

Члан 181.

(1) Уговор о оснивању командитног друштва мења се сагласношћу свих чланова друштва, ако уговором о оснивању друштва није другачије одређено.

(2) Измена уговора о оснивању командитног друштва којима се повећавају обавезе чланова друштва утврђене уговором о оснивању друштва или којима се утврђују нове обавезе чланова друштва врше се сагласношћу свих чланова друштва.

5.9. Престанак чланства и промена облика друштва

Члан 182.

(1) У случају смрти члана командитног друштва или престанка једног или више командитора, друштво не престаје.

(2) Ако из командитног друштва иступе сви комплементари, друштво може наставити своју делатност као друштво с ограниченом одговорношћу, акционарско друштво или као предузетник.

(3) Ако из командитног друштва иступе сви командитори, друштво може наставити своју делатност као ортачко друштво или као предузетник.

(4) Промене из ст. 1. до 3. овог члана уписују се у регистар.

ГЛАВА II - ДРУШТВО КАПИТАЛА (КОМПАНИЈЕ, КОРПОРАЦИЈЕ)

И АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО

1. Појам

Члан 183.

(1) Акционарско друштво је друштво које оснивају правна, односно физичка лица ради обављања делатности, чији је основни капитал утврђен и подељен на акције одређене номиналне вредности.

(2) Збир номиналних вредности свих акција чини основни капитал акционарског друштва.

2. Оснивање

2.1. Оснивачки акт и статут

Члан 184.

(1) Акционарско друштво се оснива уговором о оснивању, а ако га оснива један члан - одлуком о оснивању.

(2) Акт из става 1. овог члана садржи одредбе из члана 11. овог закона и друге одредбе значајне за оснивање акционарског друштва о којима се споразумеју оснивачи.

(3) Акционарско друштво има статут.

2.2. Симултано и сукцесивно оснивање

Члан 185.

(1) Оснивачи могу основати акционарско друштво:

1) откуп свих акција приликом оснивања, без упућивања јавног позива за упис и уплату акција - симултано (истовремено) оснивање;

2) упућивањем јавног позива трећим лицима за упис и уплату акција (проспект) - сукцесивно (постепено) оснивање.

(2) Акционарско друштво које се оснива јавним позивом за упис и уплату акција могу основати најмање два оснивача, а акционарско друштво које се оснива без јавног уписа акција - и само један оснивач.

3. Минимални основни капитал

Члан 186.

(1) Новчани дио основног капитала акционарског друштва које се оснива симултаним оснивањем не може бити мањи од 50.000 КМ.

(2) Новчани дио основног капитала акционарског друштва које се оснива сукцесивним оснивањем не може бити мањи од 100.000 КМ

4. Емисиони износ акција

Члан 187.

Акције се не могу издавати на износ који је мањи од, овим или другим законом, утврђеног минималног износа основног капитала акционарског друштва.

5. Минимални износ улога

Члан 188.

(1) Новчани оснивачки улог једног акционара не може бити мањи од 500 конвертибилних марака .

(2) Изузетно од одредбе става 1. овог члана, ако акционари купују акције под повлашћеним условима у складу са законом, новчани улог појединог акционара може бити и мањи .

6. Најнижи номинални износ акције

Члан 189.

(1) Најнижи номинални износ акције не може бити мањи од једне конвертибилне марке, осим у случају из члана 188. став 2. овог закона. Акције с нижим номиналним износом су ништаве. За штету из такве емисије одговарају издаваоци солидарно.

(2) Виши номинални износи акција треба да гласе на вредност конвертибилних марака дељиву са 10.

(3) Акције се не могу издавати ни продавати при издавању испод своје номиналне вредности, осим у случају из члана 188. став 2. овог закона.

7. Улози

Члан 190.

(1) Улози акционара могу бити у готовом новцу и у стварима и правима израженим у новчаној вредности.

(2) Улоге у стварима и правима процењује овлашћени процењивач са листе овлашћених судских вјештака.

(3) Одредба става 2. овог члана примењује се кад основано акционараско друштво купује ствари и права од оснивача у року од две године од оснивања друштва.

(4) Изузетно од одредбе става 2. овог члана, ако вредност улога у стварима и правима не прелази минимални новчани износ основног капитала прописан овим законом, улог процењују оснивачи.

(5) Улози акционара не могу бити у раду или пружању услуга акционарском друштву.

8. Трошкови оснивања

Члан 191.

(1) Оснивачи сnose трошкове оснивања акционарског друштва сразмерно висини својих улога.

(2) Оснивачи могу захтевати од акционарског друштва накнаду стварних трошкова оснивања у границама највећег износа који је оснивачким актом или одлуком скупштине одређен за трошкове оснивања.

(3) Трошкови оснивања, ако уговором о оснивању друштва није друкчије уговорено, могу се исплатити само из остварене добити акционарског друштва, а акционари могу одлучити да те исплате имају приоритет у односу на учешће у расподели добити.

9. Посебна правила за једночлано друштво

Члан 192.

(1) Физичко лице може основати једно једночлано акционарско друштво.

(2) Физичко лице које је ортак у ортачком друштву, односно комплементар у командитном друштву, односно које обавља делатност као предузетник не може основати једночлано акционарско друштво.

(3) У случају повреде одредбе ст. 1. и 2. овог члана, свако заинтересовано лице може пред судом захтевати престанак акционарског друштва, с тим што суд може оставити рок од шест месеци за приступање другог акционара.

(4) Ако оснивач пре пријаве акционарског друштва за упис у регистар није у целини уплатио новчани део основног улога, односно унео новчани улог, за неуплаћени износ, односно за неунесени неновчани улог пружа одговарајућа средства обезбеђења и исправу о томе подноси суду при пријави регистрације.

10. Симултано оснивање

10.1. Поступак

Члан 193.

(1) Оснивачи оснивају акционарско друштво откупом свих акција до регистрације друштва, без упућивања јавног позива за упис и уплату акција и без одржавања оснивачке скупштине.

(2) Сви оснивачи потписују уговор о оснивању акционарског друштва и доносе статут друштва. Акционарско друштво без јавног позива за упис и уплату акција може имати највише 50 акционара, осим у случају из члана 188. став 2. овог закона.

10.2. Уплата улога

Члан 194.

(1) Уговорени новчани улози плаћују се на привремени рачун банке до уписа акционарског друштва у регистар, и то најмање 50% новчаног дела основног капитала, односно 50% новчаног улога сваког акционара, а остатак се уплаћује у року од две године од дана уписа друштва у регистар, сагласно уговору о оснивању друштва.

(2) Изузетно од одредбе става 1. овог члана, ако се акције продају изнад номиналне вредности, вишак изнад те вредности у целини треба да буде уплаћен до уписа акционарског друштва у регистар.

(3) Изузетно од одредбе става 1. овог члана, ако новчани део основног капитала прелази износ од 25.000 конвертибилних марака, до уписа акционарског друштва у регистар уплаћује се најмање 20% тог износа.

(4) Улози у стварима и правима изражени у новчаној вредности предају се у целини, до дана уписа у регистар, акционарском друштву које се оснива, на начин који зависи од њихове природе, ако уговором о оснивању друштва није друкчије уговорено.

(5) Ако акционари не уплате, односно не унесу улоге у року одређеном уговором о оснивању акционарског друштва, у складу с овим законом, дужни су да друштву плате камату, односно да му накнаде штету.

(6) У случају преноса привремене акције пре целокупне уплате, односно уношења улога, за уплату, односно уношења уговореног улога солидарно одговарају преносиоци привремених акција, у року од три године од дана уписа преноса акција у Централни регистар хартија од вриједности.

(7) Неблаговремена уплата, односно уношење улога, у целини или делимично, у имовину акционарског друштва може бити основ за искључење акционара из друштва, уз одговорност за накнаду штете друштву.

10.3. Когентност одредаба о уплати улога

Члан 195.

Акционарско друштво не може, са дејством према трећим лицима, ослободити акционара, у целини или делимично, обавезе уплате, односно уношења улога и одговорности из члана 194. овог закона, нити одложити извршење те обавезе.

10.4. Извештај о улозима у стварима и правима

Члан 196.

(1) Ако се за оснивање акционарског друштва обезбеђују улози у стварима и правима, акционари, пре пријаве за упис у регистар, сачињавају и потписују извештај о улозима у стварима и правима.

(2) У извештају се посебно наводе предмети улога и исправе о процени улога у стварима и правима коју је извршио овлашћени процењивач, односно оснивачи, као и докази о стављању тих ствари и права на располагање друштву.

(3) Исправа из става (2) садржи: опис сваке ствари, односно право које се улаже као и начин процјене, изјаву да ли вриједност добијена процјеном одговара броју и номиналном износу акција које за то треба дати или вриједности чинидби које за то треба испунити.

10.5. Пријава за упис у регистар

Члан 197.

Уз пријаву за упис акционарског друштва у регистар прилажу се:

- 1) оснивачки акт с овереним потписима оснивача;
- 2) одлука о именовању заступника ако заступник није одређен оснивачким актом;
- 3) статут друштва;
- 4) извештај о улозима у стварима и правима;
- 5) извештај овлашћеног процењивача о вредности улога у стварима и правима, осим у случају из члана 190. став 4. овог закона;
- 6) извештај банке о депонованим новчаним улозима на привремени рачун;
- 7) исправа о одговарајућим средствима обезбеђења за неновчани улог;
- 8) друге исправе утврђене прописом.

10.6. Упис у регистар јединог акционара

Члан 198.

Кад се број акционара сведе на једног акционара, тај акционар дужан је да ту чињеницу пријави надлежном суду ради уписа у регистар и објављивања, а ако то не учини, одговара неограничено солидарно за обавезе акционарског друштва, преузете за то време.

11. Сукцесивно оснивање

11.1. Јавни позив за упис и уплату акција (проспект)

Члан 199.

(1) Оснивачи акционарског друштва упућују јавни позив за упис и уплату акција (проспект), који садржи:

- 1) фирму, седиште и делатност друштва;
- 2) висину основног капитала;
- 3) број и номиналну вредност акција, односно вредност по којој се издају, а при издавању разних врста и класа акција - њихово именовање и права која се везују за њих, као и рокове уплате;
- 4) место и време уписа акција;
- 5) рок за упис акција;
- 6) место, време и рок уплате акција;
- 7) рок враћања уплаћених износа у случају неуспелог оснивања;
- 8) назначење износа које треба платити за уписане акције пре регистрације друштва и последице неблаговремене уплате;

- 9) посебна права која припадају оснивачима (право првенства уписа акција нових емисија, право именовања првих чланова управе, приоритетне акције итд.);
  - 10) број, врсту и класу акција које су откупили оснивачи, без уписивања на основу јавног позива (проспекта);
  - 11) предмет и вредност неновчаних улога, број акција које се дају за њих, име, односно фирму и адресу, односно седиште лица које даје улог и име, односно фирму овлашћеног процењивача који га процењује;
  - 12) највиши износ трошкова оснивања који падају на терет друштва;
  - 13) поступак у случају уписа вишка акција;
  - 14) начин сазивања оснивачке скупштине;
  - 15) потписе оснивача.
- (2) Оснивачи објављују јавни позив (проспект) и откупљују део акција.
  - (3) Јавни позив (проспект) објављује се уз одобрење Комисије за хартије од вриједности.
  - (4) Одредба става 3. овог члана не примењује се у случају кад јавни позив (проспект) упућује држава.

11.2. Уписница

Члан 200.

- (1) Акције се уписују потписивањем изјаве о упису акција (уписница), у три примерка.
- (2) Акције се могу уписати лично или преко заступника, уз прилагање овлашћења.
- (3) Уписница садржи:
  - 1) број, врсту и класу уписаних акција, номиналну вредност и цену по којој се уписују;
  - 2) изјаву уписника да ће акције уплатити под условима утврђеним у јавном позиву (проспекту);
  - 3) новчани износ који уписник треба да уплати при упису акција;
  - 4) изјаву уписника да му је позната садржина јавног позива (проспекта), уговора о оснивању акционарског друштва и извештаја оснивача и да их прихвата;
  - 5) потпис уписника, односно овлашћеног лица, уз ознаку пребивалишта, односно фирме и седишта и потпис овлашћеног лица банке у којој су извршени уписи и плаћање.
- (4) Уписница која не садржи податке из става 3. овог члана ништава је.

11.3. Уплата и уношење улога

Члан 201.

- (1) Уписници акција дужни су да до одржавања оснивачке скупштине уплате код овлашћене банке најмање 50% новчаног дела основног капитала, односно 50% новчаног улога сваког акционара, а остатак се уплаћује најдоцније у року од две године од дана уписа у регистар, сагласно уговору о оснивању акционарског друштва и статута.
- (2) На уплату акција које се продају изнад номиналне вредности примењују се одредбе члана 194. став 2. овог закона.
- (3) Изузетно од одредбе став 1. овог члана, ако новчани део основног капитала прелази износ од 50.000 конвертибилних марака, до одржавања оснивачке скупштине уплаћује се најмање 20% тог износа.

(4) Неновчани улози уносе се у имовину акционарског друштва у целини до његове регистрације, на начин који зависи од њихове природе, осим ако јавним позивом (проспектом) није друкчије одређено.

(5) Одредбе ст. 1. до 4. овог члана не примењују се у случају из члана 188. став 2. овог закона.

11.4. Упис вишка акција

Члан 202.

(1) Ако се упише већи број акција него што је предвиђено јавним позивом (проспектом), оснивачи могу одбити или прихватити уписани вишак.

(2) Ако оснивачи не одлуче о уписаном вишку акција, о прихватању или одбијању вишка акција одлучује оснивачка скупштина приликом коначног утврђивања основног капитала.

(3) У случају одбијања уписаног вишка акција, уплаћени износ се, у року од осам дана од дана одбијања, без одбитка, с каматом, враћа уписницима акција. За испуњене ове обавезе оснивачи одговарају солидарно.

11.5. Неуспео упис

Члан 203.

(1) Рок за упис акција не може бити дужи од три месеца од дана одређеног за почетак уписивања.

(2) Ако у року из става 1. овог члана све понуђене акције нису уписане, оснивачи, у року од 15 дана по истеку тог рока, могу неуписане акције сами да упишу.

(3) Ако се понуђене акције не упишу на начин из става 2. овог члана, сматра се да оснивање није успело, а оснивачи морају, у року од осам дана од дана истека рока из става 2. овог члана, вратити уписницима уплаћене износе, заједно са каматом, односно вратити улоге у стварима и правима. За испуњење ове обавезе оснивачи одговарају солидарно.

(4) Одредбе ст. 1. до 3. овог члана не примењују се ако акционари купују акције под повлашћеним условима, у складу са законом.

11.6. Издавање потврда о уписаним акцијама

Члан 204.

(1) Ако је упис акција успео, оснивачи издају уписницима потврде о уписаним акцијама, у року од 15 дана од истека јавним позивом (проспектом) утврђеног рока уписа акција, односно накнадног преузимања акција од стране оснивача.

(2) Потврда о упису акција садржи: датум доношења одлуке о јавном позиву (проспекту), номинални и емисиони износ акција, износ извршених плаћања, односно преосталих плаћања, податке о улозима у стварима и правима, укупни номинални износ сваке класе акција ако је издато више класа и датум престанка обавезе ако до тог датума не буду уписане и прописно уплаћене уписане акције из објављеног јавног позива (проспекта), као и друге податке одређене законом.

(3) Потврда о упису која не садржи податке из става 2. овог члана ништава је.

(4) Свако ограничење које није назначено на потврди о упису акција не производи правно дејство према акционарском друшту.

(5) Уписницима акција мора бити доступан списак издатих потврда о упису акција у банци у којој су акције уписане.

11.7. Неуспела уплата

Члан 205.

Одредбе члана 203. овог закона сходно се примењују и у случају да до дана одржавања оснивачке скупштине није извршена уплата новчаног дела основног капитала из члана 201. ст. 1. и 3. овог закона.

11.8. Располагање уплатама

Члан 206.

Оснивачи акционарског друштва не могу располагати уплатама, а управа друштва може - после уписа друштва у регистар.

11.9. Оснивачка скупштина

11.9.1. Сазивање

Члан 207.

(1) Оснивачи су обавезни да сазову оснивачку скупштину у року од 60 дана од дана истека рока за упис акција утврђеног у јавном позиву (проспекту).

(2) Ако оснивачи не сазову оснивачку скупштину у року из става 1. овог члана, сматра се да оснивање није успело.

(3) У случају из става 2. овог члана, сходно се примењују одредбе члана 203. став 3. овог закона.

(4) Оснивачка скупштина се сазива огласом који се објављује на исти начин као и јавни позив (проспект), и то најмање 15 дана пре дана одржавања.

(5) У року из става 4. овог члана, уписницима акција којима су издате потврде о упису акција мора бити доступан уговор о оснивању акционарског друштва, предлог статута, извештај оснивача и овлашћених процењивача улога у стварима и правима, списак издатих потврда о уписаним акцијама и списак броја, врсте и класе акција које су преузели оснивачи без уписа на основу проспекта.

11.9.2. Кворум и поновни сазив

Члан 208.

(1) Оснивачка скупштина може пуноважно да одлучује ако скупштини присуствују уписници који имају више од половине уписаних и уплаћених акција с правом гласа.

(2) Ако оснивачка скупштина нема кворум из става 1. овог члана, оснивачи могу поново сазвати скупштину, с тим што између првог и другог сазивања треба да протекне најмање осам, а највише 15 дана.

(3) Ако оснивачи поново не сазову оснивачку скупштину или ако и та поновна скупштина нема кворум, сматра се да оснивање акционарског друштва није успело.

(4) У случају из става 3. овог члана сходно се примењује одредба члана 203. став 3. овог закона.

11.9.3. Ток оснивачке скупштине

Члан 209.

(1) Оснивачка скупштина бира председника, записничара и два бројача гласова, после чега се читају извештаји оснивача о улозима у стварима и правима и поступку оснивања и извештаји овлашћених процењивача, а прилози уз те извештаје - само на захтев акционара који имају најмање 10% од свих гласова присутних или заступљених акционара.

(2) О раду скупштине води се записник, који потписују председник скупштине, записничар, оба бројача гласова и оснивачи акционарског друштва.

11.9.4. Делокруг

Члан 210.

(1) Оснивачка скупштина:

- 1) утврђује да је основни капитал уписан и уплаћен у складу с овим законом;
- 2) прихвата или одбија упис вишка акција ако то нису учинили оснивачи;
- 3) доноси први статут акционарског друштва;
- 4) бира прве органе друштва, осим ако су оснивачи у јавном позиву (проспекту) задржали за себе то право;
- 5) одлучује о посебним правима која припадају оснивачима и одобрава посебне уговоре с оснивачима или другим лицима (споредне чинидбе и др.);
- 6) прихвата процену вредности неновчаних улога;
- 7) одобрава износ трошкова оснивања који падају на терет друштва.

(2) Акционарско друштво је основано кад скупштина донесе одлуке из става 1. овог члана.

11.9.5. Одлучивање

Члан 211.

(1) Оснивачка скупштина доноси одлуке већином гласова по основу уплаћених акција с правом гласа.

(2) Оснивачка скупштина може одступити од јавног позива (проспекта) само једногласном одлуком свих уписаних акција, с тим што се вредност неновчаних улога не може утврдити у износу већем од процењеног износа и што се посебна права која припадају оснивачима, као и посебне накнаде и награде не могу мењати на терет акционарског друштва.

(3) Приликом доношења одлуке о посебним правима која припадају оснивачима и о одобравању посебних уговора с оснивачима и другим лицима заинтересовани уписници акција немају право гласа.

(4) Приликом доношења одлуке о трошковима оснивања акционарског друштва, ако падају на терет друштва, оснивачи немају право гласа.

11.9.6. Сходна примена

Члан 212.

На рад и одлучивање оснивачке скупштине акционарског друштва сходно се примењују одредбе овог закона о начину рада и одлучивања скупштине акционара.

11.9.7. Упис у регистар

Члан 213.

(1) Акционарско друштво уписује се у регистар кад суд утврди:

- 1) да је оснивачка скупштина сазвана и одржана у складу с одредбама овог закона;
- 2) да је основни капитал уписан у целини и уплаћен у складу с овим законом;
- 3) да су неновчани улози у целини предати друштву које се оснива, осим ако оснивачким актом није друкчије одређено;
- 4) да је дато одобрење надлежног органа у складу са чланом 199. став 3. овог закона.

(2) На упис у регистар примењују се одредбе члана 197. овог закона.

12. Забрана преноса права

Члан 214.

(1) Пре уписа у регистар, уписник акција не може на другог пренети своја права стечена уписом.

(2) Пре уписа у регистар, акционарско друштво не може издавати акције ни привремене акције. Раније издате акције или привремене акције ништаве су. За насталу штету на основу таквог издавања акција или привремених акција солидарно одговарају оснивачи друштва и издаваоци акција.

13. Садржина статута

Члан 215.

(1) Статут акционарског друштва садржи одредбе о:

- 1) фирми и седишту друштва;
- 2) делатности друштва;
- 3) износу основног капитала и начину уплате акција;
- 4) номиналној вредности, врсти и класи издатих акција и назнаку да ли су акције издате на име или на доносиоца;
- 5) начину потписивања фирме друштва;
- 6) начину сазивања скупштине и начину доношења одлуке;
- 7) избору, опозиву и делокругу органа друштва;
- 8) заступању;
- 9) расподели добити и сношењу губитака;
- 10) резервама;
- 11) последицама пропуштања уплате акција или неблаговремене уплате акција;
- 12) заштити животне средине;
- 13) начину промене облика друштва;
- 14) времену на које се друштво оснива и престанку друштва;
- 15) поступку измене статута;
- 16) другим питањима предвиђеним овим законом.

(2) Статут може садржати и одредбе о:

- 1) посебним уговорима који се односе на неновчани улог и на посебна права оснивача или трећих лица (уз навођење имена, односно фирме);
- 2) врстама обвезница и правима њиховим ималаца;
- 3) могућностима и поступку повлачења акција;
- 4) овлашћењима управног одбора у вези с повећањем основног капитала;
- 5) ограничењу преноса акција на име;
- 6) могућностима претварања једне врсте или класе акција у другу врсту или класу акција;
- 7) другим питањима значајним за акционарско друштво.

14. Акције

14.1. Врсте и класе (род)

Члан 216.

(1) Акције могу гласити само на име

(2)

(3) Према редоследу издавања, акције могу бити оснивачке (акције прве емисије) и акције следећих емисија.

(4) Према садржини права учешћа у добити, акције могу бити обичне (редовне) и приоритетне (повлашћене).

(5) Обичне акције дају право на учешће у управљању акционарским друштвом, право на учешће у добити и право на део ликвидационе масе.

(6) Приоритетне акције дају право на предност код исплата одређеног износа или процента од номиналне вредности акција у односу на обичне акције, предност код расподеле ликвидационе масе и друга права утврђена законом којим се уређују хартије од вредности и статутом. Приликом издавања приоритетних акција, акционарско друштво може захтевати од уписника приоритетних акција и посебне новчане доплате.

(7) Приоритетне акције могу бити кумулативне, партиципативне и партиципативно-кумулативне.

(8) Кумулативна приоритетна акција даје право на кумулирање неисплаћених дивиденди и приоритет у исплати ових дивиденди у односу на дивиденде које при-падају имаоцима обичних акција у складу са одлуком о издавању

(9) Партиципативне приоритетне акције дају право, поред утврђене приоритетне дивиденде, и на исплату дивиденди које припадају имаоцима обичних акција у складу с одлуком о издавању.

(10) Партиципативно-кумулативна акција даје поред права из претходног става и право које припада кумулативној приоритетној акцији

(11) Акције с истим правима чине једну класу (обичне акције, приоритетне акције, акције с правом гласа и акције без права гласа).

14.2. Право гласа

Члан 217.

(1) Свака акција даје право гласа сразмерно номиналној вредности.

(2) Изузетно од одредбе става 1. овог члана, без права гласа могу се издавати само приоритетне акције, с тим да њихова номинална вредност не може бити већа од 49% од основног капитала акционарског друштва.

(3) Забрањено је издавање акција које би уз исти номинални износ давала различит број гласова.

(4) Статутом се може утврдити највећи број гласова сваког акционара, без обзира на номиналну вредност акција које поседује, под условом да то важи за све акционаре који поседују акције с правом гласа.

(5) Акционари се могу удруживати и уговором регулисати начин остваривања права на одлучивање у скупштини акционара, вријеме трајања уговора и друга питања везана за удруживање

14.3. Облик и регистрација акција

Члан 218.

(1) Акције емитоване од стране акционарског друштва воде се у дематеријализованом облику - електронском запису у Централном регистру акција од вриједности.

(2) Акционарско друштво је дужно регистровати акције из претходног става у Централном регистру хартија у складу са одредбама Закона о хартијама од вриједности и Закона о Централном регистру хартија од вриједности.

(3) Као доказ о правима, обавезама и ограничењима на акцији служи исправа коју власнику и другом имаоцу акције издаје Централни регистар хартија од вриједности.

(4) Власник и други ималац акције не може преносити на друго лице своје право из акције прије него што исте небуду уписане у Централни регистар хартија од вриједности. Пренос извршен прије уписа је ништав

15. Правни односи друштва и акционара

15.1. Начело равноправности

Члан 219.

Акционари с акцијама исте врсте и класе, једнаке номиналне вредности равноправни су.

15.2. Уплата улога

Члан 220.

(1) Акционар је обавезан да уплати номинални или виши емисони износ уписаних акција на рачун акционарског друштва или да преда друштву улоге у стварима и правима, у складу с овим законом, уговором о оснивању и статутом.

(2) Управа акционарског друштва може, у складу са статутом, акционарима из става 1. овог члана оставити накнадни рок за уплату, односно уношења улога.

(3) Ако акционар закасни с уплатом, односно уношењем доспелог улога, одговара акционарском друштву у складу с овим законом, односно статутом.

(4) Акционар не може своје потраживање према акционарском друштву пребијати за уплате акција, нити може за улоге у стварима и правима вршити право залогe и задржања.

(5) Акционарско друштво не може, са дејством према трећим лицима, ослободити акционара обавезе уплате и уношења улога у имовину друштва, нити може те обавезе одложити или смањити.

15.3. Лишење права из акција (искључење акционара)

Члан 221.

(1) Ако акционар и у остављеном накнадном року касни с уплатом или уношењем улога, управа акционарског друштва може извршити брисање привремене акције са његовог рачуна у Централном регистру

(2) Искључени акционар одговара акционарском друштву за неуплаћени износ, односно неунети улог и проузроковану штету ако друштво не добије тај износ продајом акције на берзи или јавној лиситацији, односно ако се не наплати од његових претходника уписаних у књигу акционара у случају преноса привремене акције на друго лице.

(3) Претходници искљученог акционара из става 2. овог члана и искључени акционари одговарају солидарно у року од три године од дана уписа преноса акција у Централни регистар или искључења.

15.4. Забрана ослобађања плаћања

Члан 222.

(1) У случају преноса привремене акције или искључења акционара, акционари и њихови претходници не могу бити ослобођени обавеза плаћања улога, осим у случају смањења основног капитала у складу с овим законом.

(2) Ако заостала уплата није наплаћена у року одређеном статутом, акционарско друштво може смањити основни капитал за номинални износ неуплаћене акције, уз престанак њеног важења. Ако то смањење прелази 5% основног капитала, поступиће се по одредбама овог закона о смањењу основног капитала.

15.5. Забрана враћања улога

Члан 223.

Улози се не могу вратити акционарима, осим у случајевима прописаним овим законом.

15.6. Друге обавезе акционара

Члан 224.

(1) Статутом се могу утврдити и посебне обавезе акционара ако је за пренос акција потребна сагласност акционарског друштва или ако је установљено право прече куповине акција од стране друштва, односно акционара, сразмерно номиналној вредности акција које поседују (акционарско друштво чије се акције не купују и не продају на берзи). Те обавезе акционара означавају се на акцијама или привременим акцијама.

(2) Статутом се може утврдити и обавеза акционара који улаже ствари и права да своје акције депонује у акционарском друштву за време за које је по овом закону одговоран друштву (везане акције).

(3) Статутом се може утврдити и обавеза чланова управе акционарског друштва да поседују одређен број акција друштва и да их депонују у друштву док им траје својство члана управе (гаранцијске акције).

15.7. Расподела добити

Члан 225.

(1) Акционар има право на удео у годишњој добити коју скупштина одреди за деобу (дивиденда).

(2) Статутом се може утврдити и плаћање дивиденди током пословне године (међудивиденда), уз одобрење надзорног одбора, с тим да износ за исплату међудивиденде не прелази 50% добити из претходне године.

(3) Добит се дели сразмерно номиналној вредности акција.

(4) Ако акције нису уплаћене, добит се дели сразмерно извршеној уплати, према времену уплата извршених у току пословне године.

(5) Скупштина може одлучити да се добит не дели акционарима, или да се не дели акционарима који имају одређену класу акција, већ да се употреби за друге намене.

15.7а Ограничење исплате добити

Члан 225а.

(1) Исплата дивиденди не може се вршити ако су на дан закључивања посљедње финансијске године нето средства мања од износа основног капитала и резерви или би била мања након такве подјеле, осим у случајевима смањења основног капитала.

(2) Висина средстава за исплату дивиденде не може прећи износ исказане добити у посљедњој финансијској години, заједно са добити која је пренесена и износом увећаним из резерви за ове сврхе, умањен за пренесене губитке и одређене резеве у складу са законом и статутом

15.7.6 Услови исплате привремених дивиденди (међудивиденда)

Члан 225б.

Привремене дивиденде могу се исплатити:

- 1) ако се на основу привременог обрачуна утврди да има довољно средстава за подјелу,
- 2) ако исплате не прелазе износ добити остварене на крају претходне финансијске године додајући на то пренесену добит и износ увећан из резерви које су расположиве за ту сврху, а умањен за пренесене губитке и износ који се издваја за резерве, у складу са законом и статутом

15.8. Враћање забрањених плаћања

Члан 226.

- (1) Акционар акционарског друштва дужан је да врати друштву улоге и дивиденде које му је друштво исплатило супротно одредбама овог закона.
- (2) Потраживања акционарског друштва из става 1. овог члана могу остварити и његови повериоци ако им друштво не измирује обавезе, као и акционари у складу с овим законом, а у случају стечаја - стечајни управник.
- (3) Застарелост потраживања из ст. 1. и 2. овог члана тече од дана извршења незаконитих исплата.

15.9. Плаћања за додатне услуге

Члан 227.

За додатне услуге акционарском друштву које су акционари по статуту дужни да изврше, исплаћена накнада не може прећи вредност услуга.

15.10. Упис у књигу акционара и право увида

Члан 228.

- (1) Акција се уписује у књигу акционара.
- (2) Код акција на име акционаром се у односу према акционарском друштву сматра онај ко је као акционар уписан у књигу акционара.
- (3) Сваки акционар има право увида у књигу акционара.
- (4) Одредбе ст. 1. до 3. овог члана примењују се и на привремене акције.
- (5) Акционарско друштво може пренијети вођење књиге акционара на Централни регистар хартија од вриједности на основу посебног уговора.

15.11. Ограничење преноса акција на име

Члан 229.

- (1) Пренос акција на име акционарског друштва чије се акције не продају и не купују на берзи статутом се може условити сагласношћу управе или правом прече куповине од осталих акционара или друштва.
- (2) Одредба става 1. овог члана примењује се и на привремене акције.

15.12. Акције с више власника

Члан 230.

- (1) Више лица могу бити власници једне акције.
- (2) Власници из става 1. овог члана чине према акционарском друштву једног акционара и своја права врше преко заједничког пуномоћника, а за обавезе које терете акционаре одговарају солидарно.

(3) У Централни регистар хартија од вриједности уписују се акције из става 1. овог члана и име заједничког пуномоћника. Уколико акционарско друштво води књигу акционара ови подаци уписују се у књигу.

15.13. Амортизација акција на име

Члан 231.

Члан 232.

15.15. Замена оштећених акција и спајање и делење акција

Члан 233.

(1)

(2) Акције и привремене акције могу се, на захтев и о трошку имаоца, спојити у једну акцију или више акција, односно поделити на више акција, с тим да номинална вредност нових издатих акција не буде мања од номиналне вредности акција одређене серије. Акције које се спајају или деле бришу се са рачуна власника у Централном регистру и уписују нове

16. Повлачење и поништај акција

Члан 234.

(1) Статутом акционарског друштва могу се предвидети случајеви кад друштво може повући и поништити издате акције.

(2) Повлачење акција могуће је само ако је било предвиђено статутом пре уписа акција (принудно повлачење акција).

(3) Одлуку о смањењу основног капитала у случају из става 1. овог члана доноси скупштина акционара.

(4) Изузетно од одредаба ст. 1. и 2. овог члана, акционарско друштво може, сагласношћу акционара, односно акционара одређене класе акција, чије се акције повлаче, повући акције и кад то није било предвиђено статутом.

(5) Повлачењем акција не сме се повредити принцип равноправности акционара.

(6) Повлачење акција не може се извршити супротно одредбама овог закона о очувању основног капитала.

(7) Акционарско друштво је дужно пријавити у Централни регистар хартија од вриједности повлачење и поништај акција у року од осам дана од дана доношења одлуке на основу које се врши брисање акција са рачуна друштва.

17. Стицање и режим сопствених акција

17.1. Забрана уписа сопствених акција

Члан 235.

(1) Акционарско друштво не може уписати сопствене акције.

(2) Зависно друштво и друштво које је у власништву другог друштва не може уписивати акције матичног друштва, односно тог друштва изнад износа утврђених овим законом.

(3) Ако је треће лице приликом оснивања или повећања основног капитала, супротно одредбама овог закона, преузело акције за рачун акционарског друштва из ст. 1. и 2. овог члана, сматра се да их је преузело за свој рачун, с тим да то лице не стиче никаква права док не преузме акције за свој рачун.

17.2. Директно стицање сопствених акција

Члан 236.

(1) Акционарско друштво може стицати сопствене акције само:

- 1) ако је стицање акција неопходно да би се спречила знатна штета за друштво;
- 2) ако акције треба да се понуде за откуп запосленима у друштву или повезаним друштвима;
- 3) ако је стицање акције бесплатно;
- 4) на основу правног следбеништва.

(2) Укупни номинални износ акција стечених за намене из тач. 1. и 2. став 1. овог члана не може бити већи од 10% основног капитала.

(3) Сопствене акције могу се стицати само ако је уплаћен њихов целокупан номинални или виши емисиони износ.

(4) Акционарско друштво је обавезно да акције откупљене у смислу тач. 1. и 2. став 1. овог члана отуђи у року од годину дана од дана стицања, односно да акције из тачке 2. става 1. овог члана понуди запосленима на откуп у року од годину дана од дана стицања, као и да акције стечене у складу са тач. 3. и 4. става 1. овог члана отуђи у року од три године од дана стицања.

(5) Ако се сопствене акције не отуђе у складу са одредбама става 4. овог члана, акционарско друштво је обавезно да их у складу с одредбама овог закона повуче и поништи, на начин, у року и но поступку прописаном у члану 234. став (7) овог закона

(6) Сопствене акције не дају акционарском друштву друга права.

17.3. Стицање сопствених акција преко трећег лица

Члан 237.

(1) Лице које послује у своје име, а за рачун акционарског друштва, може стицати акције друштва под истим условима под којима, у складу са чланом 236. овог закона, друштво стиче сопствене акције.

(2) Одредба става 1. овог члана примењује се у случају ако акције матичног друштва стиче зависно друштво или друштво у коме друго друштво има већински акцијски капитал, као и ако те акције стиче треће лице које послује у своје име, а за рачун зависног друштва, односно друштва у коме друго друштво има већински акцијски капитал.

(3) Треће лице из ст. 1. и 2. овог члана дужно је да акције пренесе у својину акционарског друштва за чији рачун их је стекло, уз накнаду противвредности.

17.4. Узимање сопствених акција у залогу

Члан 238.

(1) Одредбе овог закона о директном стицању сопствених акција, односно преко трећег лица сходно се примењују и на узимање сопствених акција у залогу.

(2) Узимање сопствених акција у залогу супротно одредби става 1. овог члана ништаво је.

17.5. Посебно правило за једночлано друштво

Члан 239.

(1) Једночлано акционарско друштво не може сопствене акције откупити, ни повлачити, нити узимати у залогу.

(2) Једночлано акционарско друштво може стицати сопствене акције бесплатно и на основу правног следбеништва.

18. Правни режим појединих послова

18.1. Ништави послови

Члан 240.

(1) Правни посао чији је предмет давање аванса или кредита, односно обезбеђење аванса или кредита од стране акционарског друштва ради стицања акција друштва ништав је.

(2) Одредба става 1. овог члана не односи се на правне послове финансијских организација, као и на стицање сопствених акција акционарског друштва ради њихове предаје запосленима у друштву или запосленима у повезаним друштвима, ако друштво располаже резервама које могу служити за ове намене.

(3) Правни посао између акционарског друштва и трећег лица по коме би то лице имало право да стиче акције друштва за рачун друштва или зависног друштва или друштва у коме друго друштво има већински акцијски капитал ништав је ако друштво стекне акције у супротности с одредбама овог закона.

18.2. Конверзија кредита у основни капитал

Члан 241.

(1) Ако је акционар дао акционарском друштву кредит под условима неповољнијим од уобичајених услова, не може од друштва захтевати повраћај кредита у стечајном поступку или у поступку принудног поравњања.

(2) Ако је треће лице, у случају из става 1. овог члана, уместо неког од акционара дало кредит, а акционар му је дао обезбеђење за враћање кредита, то лице може у стечају или у поступку принудног поравњања захтевати само исплату за износ који није добило на име обезбеђења за враћање кредита.

(3) Одредбе ст. 1. и 2. овог члана примењују се и на друге правне послове акционара или трећег лица ако ти правни послови представљају обезбеђење кредита.

18.3. Враћање кредита пре отварања стечаја

Члан 242.

(1) Ако је акционарско друштво, у случајевима из члана 241. овог закона, вратило кредит у последњој години пре отварања стечаја, акционар који је примио исплату кредита, односно који је дао обезбеђење мора друштву накнадити враћени износ кредита. Обавеза акционара постоји само до вредности обезбеђења у време враћања кредита, а престаје ако су предмети који су повериоцу служили као обезбеђење стављени на располагања друштву ради намирења.

(2) Одредба става 1. овог члана примењује се и на друге правне послове акционара или трећег лица ако ти правни послови представљају обезбеђење кредита.

19. Заменљиве и партиципативне обвезнице

Члан 243.

(1) Обвезнице чијим се имаоцима гарантује право на претварање у акције или право прече куповине акција (заменљиве обвезнице) и обвезнице чијим се имаоцима права везују и за дивиденде акционара (партиципативне обвезнице) издају се на основу одлуке скупштине.

(2) Скупштина може овластити управу за издавање обвезница из става 1. овог члана најдуже на пет година. Одлуку о издавању обвезница из става 1. овог члана управа пријављује суду који води регистар, ради уписа и објављивања.

(3) Партиципативне обвезнице могу давати приоритетно право на учешће у добити, као и приоритетне партиципативне акције.

(4) Акционари акционарског друштва имају право прече куповине заменљивих обвезница и партиципативних обвезница, сходно праву прече куповине акционара на нове акције.

(5) Ха облик и регистрацију обвезница из овог члана сходно се примјењују одредбе члана 218. овог закона које се односе на акције

20. Органи акционарског друштва

Члан 244.

(1) Органи акционарског друштва које се оснива без упућивања јавног позива за упис и уплату акција су скупштина и директор, а у случајевима прописаним овим законом - управни одбор и надзорни одбор.

(2) Органи акционарског друштва које се оснива упућивањем јавног позива за упис и уплату акција су скупштина, управни одбор и директор, а у случајевима прописаним овим законом - и надзорни одбор.

(3) Послове скупштине и директора у једночланом акционарском друштву обавља власник, ако одлуком о оснивању није друкчије одређено.

(4) У једночланом акционарском друштву одлуке које се доносе у вршењу функција управљања друштвом уписују се у књигу одлука.

(5) Одлуке из става 4. овог члана које нису уписане у књигу одлука не производе правно дејство.

(6) У књигу одлука из става 4. овог члана уписују се:

1) одлуке о усвајању годишњих рачуноводствених исказа и извештаја о пословању;

2) одлуке о расподели добити и покрићу губитака;

3) одлуке о повећању и смањењу основног капитала;

4) инвестиционе одлуке;

5) одлуке о статусним променама, промени облика и престанку акционарског друштва;

6) друге одлуке значајне за вршење функција управљања друштвом.

(7) Књига одлука води се уредно. Подаци уписани у књигу одлука не смеју се мењати нити брисати.

21. Скупштина акционара

21.1. Делокруг

Члан 245.

(1) Скупштина акционара, поред делокруга из члана 61. овог закона, одлучује и о:

1) промени права везаних за поједине класе и врсте акција;

2) остваривању захтева акционарског друштва према члановима управе, надзорног одбора или акционарима у вези с накнадом штете настале при оснивању друштва или вођењу послова;

3) заступању друштва у судским поступцима против чланова управе.

(2) О питањима из делокруга управног одбора скупштина мо же одлучивати само на његов захтев.

(3) У случају значајног губитка основног капитала, управни одбор, односно било који његов члан, надзорни одбор, односно било који његов члан или било који акционар мора сазвати скупштину акционара у року од десет дана од тренутка када ова чињеница буде позната управном, надзорном одбору или њиховим члановима или било којем акционару, са циљем да се предузму одређене мјере и донесу одговарајуће одлуке.

(4) Износ губитка који се сматра значајним у смислу става (3) јесте губитак најмање половине основног капитала

21.2. Сазивање скупштине

Члан 246.

- (1) Скупштина се сазива најмање једанпут годишње (редовна).
- (2) Скупштину сазива управни одбор, а у случајевима утврђеним овим законом - и надзорни одбор и акционари.
- (3) Сазивање скупштине објављује се најмање 21 дан пре одржавања, на начин одређен статутом.
- (4) Право учешћа и право гласа на скупштини остварује се на основу извјештаја Централног регистра хартија од вриједности који садржи податке о власницима, броју и номиналној вриједности акција са стањем на дан доношења одлуке о сазивању скупштине.

21.3. Заштита права мањинских акционара

Члан 247.

- (1) Акционари који имају или представљају најмање десетину основног капитала или статутом одређени мањи део могу од управног одбора захтевати сазивање скупштине, уз навођење разлога за сазивање скупштине и питања о којима би скупштина требало да одлучује.
- (2) Ако управни одбор, по писменом захтеву акционара из става 1. овог члана, не сазове скупштину у року од 15 дана од дана подношења захтева, скупштину могу сазвати и ти акционари.
- (3) Ако се скупштина не састане у року од 15 дана по захтеву из ст. 1. и 2. овог члана, у даљем року од 15 дана скупштину може сазвати надзорни одбор.
- (4) На сазивање скупштине из ст. 2. и 3. овог члана сходно се примењују одредбе члана 246. овог закона.
- (5) Ако се скупштина не одржи ни по захтеву из става 3. овог члана, акционарско друштво акционарима из става 1. овог члана откупиће акције, на њихов захтев, у складу с одредбама овог закона.

21.4. Дневни ред

Члан 248.

- (1) Дневни ред скупштине објављује се истовремено са сазивањем скупштине, на начин утврђен статутом.
- (2) За сваку тачку дневног реда о којој скупштина одлучује, уз објављени дневни ред прилажу се предлози одлука.
- (3) Ако скупштина одлучује о измени статута, у објављеном дневном реду назначује се место где се налази текст статута који се мења.
- (4) На питање акционара у вези с дневним редом, постављено у писменом облику најмање осам дана пре одржавања скупштине, управа акционарског друштва обавезна је да акционару да писмени одговор, у складу с пословником о раду скупштине.
- (5) Акционар који има или представља најмање десетину основног капитала или статутом одређен мањи део, у року од осам дана од дана сазивања скупштине може од

управног одбора писмено захтевати да уврсти одређено питање у дневни ред скупштине, уз навођење разлога.

(6) Ако управни одбор не поступи по захтеву акционара из става 5. овог члана и у року од осам дана од дана пријема захтева то не објави на исти начин као и оглас о сазивању скупштине, на захтев акционара учиниће то надзорни одбор, у року од три дана од дана подношења захтева надзорном одбору, а ако он није образован или ако не уврсти то питање у дневни ред, то може учинити скупштина на захтев акционара из става 5. овог члана.

(7) Скупштина се може одржати и без прописног сазивања и објављивања дневног реда ако јој присуствују сви акционари с правом гласа и ако се ни један акционар томе не противи.

21.5. Посебна обавештења

Члан 249.

(1) Управа, у року од осам дана од дана објављивања сазива скупштине, обавештава о томе лица која заступају акционаре, као и удружења акционара који су на последњој седници скупштине остварили гласачка права за акционаре или су захтевали извештај о сазиву скупштине, као и чланове надзорног одбора.

(2) Лице које заступа акционаре (пуномоћник, депозитар акција) без одлагања обавештава о томе управу акционарског друштва.

(3) Ако лице које заступа акционаре на седници скупштине остварује право гласа за акционаре, саопштава акционарима своје предлоге за остваривање гласачког права по појединим тачкама дневног реда, при чему је дужно да поступа у интересу акционара. Ако акционари лицу које их заступа не дају упутства за остваривање гласачког права, то лице ће гласачко право по појединим тачкама дневног реда остваривати водећи рачуна о интересу акционара.

(4) Одредба става 3. овог члана примењује се и на удружења акционара на која су акционари уговором у писменој форми пренели остварење свих или одређених гласачких права по својим акцијама.

21.6. Списак учесника

Члан 250.

(1) На седници скупштине саставља се списак присутних и заступаних акционара и њихових пуномоћника, уз назначење номиналне вредности и класе акција, као и броја гласова који им на основу тих акција припадају.

(2) Списак се саставља на основу поднесених акција или потврда о њима, односно на основу овлашћења.

(3) Ако је лицу које заступа акционаре, односно удружењу акционара дато овлашћење за остваривање права гласа, у списку се назначава номинална вредност и класа акција за које су добили овлашћења.

(4) Списак учесника даје се на увид присутним акционарима и њиховим заступницима пре гласања.

21.7. Записник

Члан 251.

(1) У записнику се наводи нарочито: место и дан одржавања скупштине, дневни ред, лично име записничара, резултат гласања, констатација председавајућег о доношењу одлуке и издвојена мишљења појединих акционара.

- (2) Свака одлука скупштине уноси се у записник.
- (3) Уз записник се прилажу списак учесника и докази о сазивању скупштине.
- (4) Записник потписују председавајући скупштине и записничар.
- (5) Акционари и друга лица која имају правни интерес имају право прегледа записника на начин утврђен пословником о раду скупштине.

21.8. Кворум и одлучивање

Члан 252.

(1) Скупштина може одлучивати ако су присутни или представљени акционари који имају више од половине укупног броја гласова, укључујући гласове акционара који су се определијели да гласају писменим путем.

(2) Приликом сазивања скупштине из претходног става утврђује се вријеме и мјесто одржавања поновне скупштине са истим дневним редом, уколико се та скупштина не буде могла одржати због недостатка кворума. Поновна скупштина може ваљано одлучивати ако су присутни или представљени акционари који имају више од једне трећине укупног броја гласова, укључујући гласове акционара који су се определијели да гласају писменим путем.

(3) О измјенама и допунама статута скупштина одлучује надполовичном већином од укупног броја гласова акционара.

(4) Скупштина одлучује трочетвртинском већином гласова присутних или представљених акционара, укључујући гласове акционара који су се определијели да гласају писменим путем о статусним промјенама, избору и опозиву ревизора и ликвидатора, председника и чланова надзорног одбора, промјени облика и престанку акционарског друштва и распојели добити.

(5) Скупштина одлучује натполовичном већином гласова присутних или представљених акционара, укључујући гласове акционара који су се определијели да гласају писменим путем о повећању и смањењу основног капитала, избору и опозиву чланова управног одбора и о другим питањима из свог дјелокруга рада.

(6) За пуноважност одлуке којом се акционарима налажу додатне обавезе, односно смањују права утврђена у складу с овим законом, статутом и одлуком о издавању акција, потребна је сагласност акционара на које се та одлука односи, осим ако овим законом није другачије прописано.

(7) Одредба из претходног става овог члана примјењује се и на доношење одлуке о ограничењу преноса акција на име или привремених акција ако то ограничење није предвиђено статутом, односно одлуком о њиховом издавању.

21.9. Начин гласања

Члан 253.

- (1) Скупштина, по правилу, одлучује јавним гласањем.
- (2) Скупштина може одлучивати тајним гласањем о избору и опозиву чланова органа акционарског друштва и о појединим питањима кад то захтевају акционари с најмање десетином основног капитала друштва.

21.10. Право гласа

Члан 254.

- (1) Акционар право гласа остварује лично или преко пуномоћника.
- (2) Ако акционар право гласа остварује преко пуномоћника, пуномоћник не може бити члан управе, одбора извршних директора и надзорног одбора.
- (3) Пуномоћ се може издати за једну или више скупштине, на одређено вријеме или до опозива. Потпис даваоца пуномоћи мора бити овјерен код надлежног органа или овлашћеног лица акционарског друштва
- (4) Одсутни акционар може гласати и писмено, на начин утврђен статутом.
- (5) Право гласа на акцијама датим на плодуживање и залогу има акционар, а плодуживалац и заложни повјерилац - само на основу посебног овлашћења акционара
- (6) Начин остваривања права гласа ближе се уређује пословником о раду скупштине.

Члан 254а.

Комисија за хартије од вриједности може својим актом прописати стандарде корпоративног управљања, а који се нарочито односе на начин сазивања скупштине, кворума, гласања писменим путем или путем пуномоћи и информација које треба да се обезбједе акционарима у вези с тим, а све у циљу унапређења и заштите права акционара

21.11. Искључење права гласа

Члан 255.

Акционар не може гласати у скупштини кад се одлучује:

- 1) о ослобађању од обавеза и одговорности тог акционара;
- 2) о признавању погодности акционара на рачун акционарског друштва;
- 3) о утврђивању захтева које друштво има у односу на тог акционара;
- 4) о покретању или одустајању од спора против тог акционара;
- 5) у другим случајевима кад тај акционар има интерес противан интересу друштва (клаузула конфликтности интереса).

21.12. Приоритетне акције без права гласа и специјална скупштина

Члан 256.

- (1) Приоритетне акције без права гласа обезбеђују сва друга права која има акционар.
- (2) Ако приоритетна дивиденда није у целини исплаћена у року од две године од статутом утврђеног рока за исплату дивиденде, акционари имају право гласа док се тај износ не исплати.
- (3) За пуноважност одлуке скупштине о ограничењу, смањењу или укидању приоритетних права потребна је сагласност акционара.
- (4) Сагласност из става 3. овог члана акционари с приоритетним акцијама дају на заседању коме присуствују акционари који поседују више од половине номиналне вредности приоритетних акција (специјална скупштина). Сазивање и одлучивање специјалне скупштине утврђује се статутом.
- (5) Ако је приоритетно право у расподели добити укинато у складу с одредбама овог члана, приоритетне акције обезбеђују право гласа.

22. Управни одбор и директор (управа)

22.1. Избор и састав управног одбора

Члан 257.

- (1) Управни одбор се састоји од најмање три члана
- (2) Чланови управног одбора могу се бирати из реда акционара акционарског друштва и запослених у друштву, као и из реда лица изван друштва.
- (3) Статутом акционарског друштва може се предвидети да акционари друштва који имају мањински удео у друштву могу имати члана управног одбора.
- (4) Члан управног одбора из става 3. овог члана улази у број чланова које бира скупштина друштва.
- (5) Статутом друштва могу се прописати стручни и други услови за избор чланова управног одбора.

22.2. Заменици и кооптирање

Члан 258.

(1) Статутом акционарског друштва може се предвидети постојање заменика чланова управног одбора.

(2) Ако између две скупштине место члана управног одбора остане упражњено, а статутом акционарског друштва није предвиђено постојање заменика, управни одбор може извршити кооптирање, али не више од трећине чланова.

(3) Одредбе овог закона које се односе на чланове управног одбора сходно се примењују и на заменике чланова управног одбора.

22.3. Опозив

Члан 259.

(1) Скупштина акционарског друштва може опозвати члана управног одбора под условима утврђеним статутом.

(2) Члан управног одбора који је опозван без основаног разлога има право на накнаду штете у складу са уговором.

22.4. Одлучивање

Члан 260.

(1) Управни одбор одлучује ако је присутно више од половине чланова.

(2) Управни одбор доноси одлуке већином гласова присутних чланова, ако статутом није друкчије предвиђено.

(3) У случају једнаке поделе гласова, глас председника је одлучујући, ако статутом није друкчије предвиђено.

(4) Доношење одлука управног одбора писмено, телефонски, телеграфски или коришћењем других техничких средстава, на начин утврђен статутом, дозвољено је ако се томе не противи ни један члан управног одбора.

(5) Одредбе члана 255. овог закона о искључењу права гласа акционара у скупштини сходно се примењују и на искључење права гласа члана управног одбора приликом одлучивања у управном одбору.

22.5. Делокруг директора

Члан 261.

Поред послова из члана 63. овог закона, директор обавља и друге послове које законом, статутом или другим општим актима акционарског друштва нису стављени у делокруг других органа друштва.

22.6. Поверавање овлашћења

Члан 262.

(1) Статутом акционарског друштва може се предвидети да управни одбор може обављање одређених послова из свог делокруга поверити директору, односно председнику управног одбора.

(2) Право на обављање послова из става 1. овог члана може се опозвати у свако доба.

(3) Директор, односно председник управног одбора је обавезан да у року утврђеном статутом подноси управном одбору извештај о обављању послова из става 1. овог члана.

22.7. Одбор извршних директора

Члан 263.

(1) Статутом акционарског друштва може се предвидети постојање одбора извршних директора.

(2) Одбор извршних директора је помоћни и извршни орган директора.

(3) Чланови одбора извршних директора постављају се и разрешавају на начин утврђен статутом.

(4) Чланови одбора извршних директора акционарског друштва могу бити изабрани за чланове управног одбора, с тим што број тих чланова не може прећи трећину чланова управног одбора.

22.8. Доминација интереса друштва

Члан 264.

(1) Чланови управе и одбора извршних директора врше своје функције у интересу акционарског друштва и у вођењу послова поступају с пажњом доброг привредника.

22.9. Стимулација чланова управе

Члан 265.

(1) Статутом се може утврдити да се члановима управе за њихов рад обезбеди стимулативна накнада.

(2) Стимулативна накнада исплаћује се у складу с одлуком скупштине.

22.10. Начело за примања чланова управе

Члан 266.

При одређивању примања чланова управе (зарада, накнаде трошкова и друга примања), скупштина води рачуна о томе да та примања буду у сразмери са задацима чланова управе и финансијским стањем акционарског друштва.

22.11. Смањење и повраћај исплаћених примања

Члан 267.

(1) Ако се после одређивања примања чланова управе погорша финансијско стање акционарског друштва, скупштина има право да смањи раније утврђена примања.

(2) У случају стечаја акционарског друштва, чланови управе, на захтев акционара и поверилаца друштва, дужни су да врате примања по основу стимулативне накнаде исплаћене у последњој години.

22.12. Посебна одговорност чланова управе

Члан 268.

(1) Чланови управе дужни су да акционарском друштву накнаде штету ако су супротно овом закону:

1) вратили улоге акционарима;

2) платили камате или дивиденде акционарима;

3) уписивали, стицали, узимали у залог или повлачили сопствене акције друштва или другог друштва;

4) издавали акције пре укупног плаћања номиналног или вишег емисионог износа;

5) поделили имовину друштва;

6) извршили плаћање кад настане платежна неспособност друштва или његова презадужност;

7) издали акције код условног повећања капитала у супротности с одређеном наменом или пре укупног плаћања њихове противвредности.

(2) Захтеве акционарског друштва за накнаду штете према члновима управе могу да остварују и повериоци друштва ако их друштво не може исплатити, као и акционари, у складу с овим законом.

22.13. Уговор са чланом управе

Члан 269.

(1) Поред права и обавеза које члан управе акционарског друштва има по овом закону, друга права и обавезе могу се одредити уговором између члана управе и друштва, у складу са статутом.

23. Надзорни одбор

23.1. Састав и избор

Члан 270.

(1) Надзорни одбор састоји се најмање од три члана.

(2) Чланове надзорног одбора бира скупштина из реда акционара акционарског друштва и других лица изван друштва.

(3) Статутом друштва може се предвидети и постојање заменика члана надзорног одбора.

23.2. Одлучивање

Члан 271.

(1) Надзорни одбор може одлучивати ако на седници присуствују најмање две трећине чланова, а одлуке доноси већином гласова присутних чланова.

(2) Доношење одлука надзорног одбора писмено, телефонски, телеграфски или коришћењем других техничких средстава, на начин утврђен статутом, дозвољено је ако се томе не противи ни један члан надзорног одбора.

23.3. Оповив

Члан 272.

На опозив члана надзорног одбора сходно се примењују одредбе члана 259. овог закона које се односе на опозив члана управног одбора акционарског друштва.

23.4. Остваривање делокруга

Члан 273.

Послове из свог делокруга надзорни одбор обавља на сопствену иницијативу или на захтев акционара с најмање десетином основног капитала акционарског друштва, као и на захтев поверилаца друштва чија потраживања износе најмање десетину основног капитала.

23.5. Посебан делокруг

Члан 274.

(1) Чланови надзорног одбора могу присуствовати скупштини и учествовати у расправи на скупштини акционара без права гласа.

(2) Надзорни одбор је обавезан да сазове скупштину акционара у случајевима утврђеним овим законом, односно статутом.

(3) У пословима који се закључују с члановима управе и одбора извршних директора, као и у споровима који се воде против члана управе и одбора извршних директора акционарско друштво заступа именовани члан надзорног одбора.

(4) Надзорни одбор има право прегледа пословних књига и документације друштва, на начин утврђен статутом.

23.6. Контрола законитости рада управе

Члан 275.

(1) Акционар који има или представља најмање десетину основног капитала или статутом одређени мањи део може писмено захтевати од надзорног одбора да изврши контролу законитости рада управе, уз навођење разлога.

(2) Ако надзорни одбор не поступи по захтеву из става 1. овог члана у року од 30 дана од дана пријема захтева, акционар из става 1. овог члана може се, по истеку тог рока, обратити скупштини акционара.

23.7. Накнада и одговорност

Члан 276.

(1) Члановима надзорног одбора може се обезбедити накнада за њихов рад у сразмери са задацима чланова надзорног одбора и с финансијским стањем акционарског друштва, у складу са статутом или одлуком скупштине.

(2) На поступање и одговорност члана надзорног одбора сходно се примењују одредбе овог закона о одговорности чланова управе.

24. Повећање основног капитала

24.1. Повећање капитала новим улозима

24.1.1. Услови

Члан 277.

(1) Основни капитал акционарског друштва повећава се издавањем нових акција по основу нових улога, о поступку, на начин и под условима прописаним Законом о хартијама од вриједности.

(2) Ако постоји више класа акција, а повећањем основног капитала мењају се утврђена права акционара одређене класе акција, за пуноважност одлуке скупштине потребна је сагласност акционара те класе, која се даје у складу с овим законом.

(3) Акционарско друштво може повећати свој основни капитал ако је номинална вредност свих раније уписаних акција у целини уплаћена, осим у случајевима из члана 188. став 2. овог закона, у случају спајања друштва, као и у случају повећања основног капитала неновчаним улогом.

Члан 278.

24.1.3. Сходна примена

Члан 279.

Одредбе овог закона о јавном позиву за упис и уплату акција, уплати и уношењу улога, уписницима, процени неновчаних улога, извештају о улозима у стварима и правима, вишку уписаних акција, неуспелом упису, располагању уплатама, лишењу права из акција, забрани ослобађања плаћања и забрани враћања улога и одговорности сходно се примењују и на повећање основног капитала, уколико законом који регулише хартије од вриједности није друкчије одређено.

24.1.4. Приоритетно право

Члан 280.

(1) Акционар има право прече куповине акција из нових емисија сразмерно номиналној вредности акција, на начин утврђен статутом.

(2) Власници обвезница које дају право прече куповине акција могу то право остварити пре акционара из става 1. овог члана.

(3) Права из ст. 1 и 2. овог члана могу се искључити или ограничити одлуком о повећању основног капитала у складу с овим законом, осим у случају из члана 188. став 2. овог закона.

24.1.5. Упис повећања и почетак важења

Члан 281.

(1) Износ повећаног основног капитала пријављује се ради уписа у регистар у року од 15 дана од дана спровођења одлуке о повећању капитала.

(2) Упис повећања основног капитала објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске" у року од 15 дана од дана уписа у регистар.

(3) Повећање основног капитала пуноважно је од дана уписа у регистар.

(4) На упис повећања основног капитала у регистар сходно се примењују одредбе овог закона о упису у регистар оснивања акционарског друштва.

24.1.6. Забрана издавања акција

Члан 282.

24.2. Условно повећање основног капитала

24.2.1. Основи

Члан 283.

(1) Условно повећање капитала може се вршити ради:

- 1) гарантовања права имаоцима обвезница које се могу претворити у акције;
- 2) гарантовања приоритетних права акционарима за куповину нових акција у замену за претварање у улог новчаних потраживања која им припадају по основу учешћа у добити.
- 3) Остваривања права поверилаца за конверзију потраживања у улог.

(2) Номинални износ условног повећања капитала не може бити већи од половине основног капитала који постоји у време одлучивања о условном повећању капитала.

24.2.2. Пријава одлуке

Члан 284.

(1) Одлука о условном повећању капитала уписује се у регистар у року од 15 дана од дана доношења одлуке о условном повећању капитала.

(2) Условно повећање основног капитала објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске" у року од 15 дана од дана уписа у регистар.

24.2.3. Забрана издавања акција

Члан 285.

24.2.4. Пријава издавања акција

Члан 286.

(1) Суду који води регистар пријављује се, у року од 15 дана од дана усвајања годишњег обрачуна за претходну годину, укупан износ за који су издате акције у претходној пословној години на основу замене обвезница које се могу претворити у акције, односно остваривања приоритетног права акционара на куповину нових акција.

(2) Уз пријаву из става 1. овог члана прилаже се изјава директора да су акције издате за намене одређене у одлуци о условном повећању капитала.

24.3. Овлашћени капитал

Члан 287.

(1) Статутом односно одлуком скупштине може се овластити управа да, у року од пет година од дана уписа акционарског друштва у регистар, издавањем нових акција повећа основни капитал до одређеног износа (овлашћени капитал), а највише до половине основног капитала који постоји у тренутку давања овлашћења.

(2) Статутом, односно одлуком скупштине може се утврдити да се акције овлашћеног капитала издају само запосленима у акционарском друштву и повезаним друштвима.

24.4. Повећање основног капитала из резерви друштва

24.4.1. Услови

Члан 288.

Скупштина може, после усвајања рачуноводствених исказа за претходну годину, одлучити да се основни капитал повећа претварањем расположивих резерви и нераспоређене добити у основни капитал.

24.4.2. Претварање резерви и нераспоређене добити у основни капитал

Члан 289.

(1) Резерве акционарског друштва, у делу који премашује десетину основног капитала или статутом утврђен већи део, као и нераспоређена добит могу се претворити у основни капитал.

(2) Резерве акционарског друштва и нераспоређена добит не могу се претворити у основни капитал ако друштво има губитак.

24.4.3. Упис повећања и почетак важења одлуке

Члан 290.

(1) Уз пријаву одлуке о повећању основног капитала за упис у регистар прилажу се биланс стања на основу ког је капитал повећан, с мишљењем ревизора, и последњи годишњи биланс успеха. Уз пријаву одлуке подноси се и потврда управе да од дана усвајања биланса до дана подношења пријаве није дошло до смањења имовине које би спречавало повећање основног капитала, односно до повреде права акционара.

(2) Одлуку из става 1. овог члана суд уписује у регистар ако од састављања рачуноводственог исказа на коме се заснива повећање капитала до подношења пријаве није протекло више од шест месеци.

(3) При упису у регистар одлуке из става 1. овог члана наводи се да је капитал повећан из резерви, односно нераспоређене добити акционарског друштва.

(4) Повећање основног капитала пуноважно је од дана уписа одлуке о повећању основног капитала у регистар.

(5) Нове акције сматрају се уплаћеним у потпуности.

(6) О повећању основног капитала из члана 288. Закона, акционарско друштво подноси захтјев за упис у Централни регистар хартија од вриједности у року од три дана од дана достављања рјешења о упису у судски регистар

(7) Повећање основног капитала објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске", у року од 15 дана од дана уписа у регистар.

24.4.4. Принцип сразмерности

Члан 291.

(1) Акционарима припадају нове акције сразмерно номиналној вредности акција акционарског друштва које имају.

(2) Одлука скупштине донесена супротно одредби става 1. овог члана ништава је.

24.4.5. Обавјештавање акционара о повећању основног капитала

Члан 292.

(1) Акционарско друштво је дужно да о повећању основног капитала из члана 288. Закона, путем јавног огласа објављеног у дневном листу који је доступан на цијелој територији Републике Српске, обавјести акционаре у року од три дана од дана подношења захтјева Централном регистру хартија од вриједности.

(2) Јавни оглас из става (1) овог члана треба да садржи податке о врсти и класи акција, броју и номиналној вриједности акција и датуму достављања обавјештења Централном регистру хартија од вриједности

24.4.6. Забрана издавања акција

Члан 293.

24.5. Делимично уплаћене акције

24.5.1. Права акционара

Члан 294.

(1) Номинални износ основног капитала повећава се за износ делимично уплаћених акција, а за износ повећања основног капитала повећава се номинална вредност постојећих акција или се издају нове привремене акције.

(2) Право учешћа у добити и право гласа по основу делимично уплаћених акција повећањем основног капитала новим улозима или условним повећањем остварују се сразмерно висини уплата.

24.5.2. Посебно правило за акције из средстава друштва

Члан 295.

(1) Акционари с новим акцијама из средстава акционарског друштва учествују у добити целе пословне године у којој је донесена одлука о повећању основног капитала, ако том одлуком није друкчије одређено.

(2) Одлуком о повећању основног капитала може се одредити да акционари из става 1. овог члана учествују у добити и последње пословне године која је претходила години у којој је донесена одлука о повећању основног капитала.

24.6. Ништавост одлука

Члан 296.

Одлуке о повећању основног капитала новим улозима, условном повећању и повећању из средстава акционарског друштва ништаве су ако се настало повећање не пријави за упис у регистар у року од три месеца од дана повећања.

25. Посебно правило за једночлано друштво

Члан 297.

Ако се у једночланом акционарском друштву повећа основни капитал улозима нових акционара, друштво наставља са радом као акционарско друштво, у складу с одредбама овог закона, што се уписује у регистар.

26. Заштита права акционара

Члан 298.

Међусобни односи акционара у погледу учешћа у управљању и у структури основног капитала могу се мењати само применом правила овог закона о повећању, односно смањењу основног капитала.

27. Смањење основног капитала

27.1. Редовно смањење

27.1.1. Услови

Члан 299.

(1) Основни капитал акционарског друштва може се смањити одлуком скупштине, с тим што је, ако има више класа акција, а том одлуком се мењају утврђена права акционара одређене класе, за доношење одлуке неопходна сагласност акционара те класе, дата у складу с овим законом.

(2) Основни капитал може се смањити смањивањем номиналне вредности акција или смањењем броја акција.

(3) О промјенама из става (2) овог члана са прегледом новог стања акција за сваког акционара, акционарско друштво је дужно поднети Јети захтјев Централном регистру хартија од вриједности у року од три дана од дана достављања рјешења о упису у судски регистар.

27.1.2. Пријава и објављивање одлуке

Члан 300.

(1) Одлука о смањењу основног капитала пријављује се ради уписа у регистар.

(2) Одлука о смањењу основног капитала објављује се два пута у размаку од 30 дана, с позивом повериоцима да пријаве своја потраживања.

27.1.3. Заштита права поверилаца

Члан 301.

(1) Повериоци који пријаве своја потраживања најдоцније у року од 30 дана од дана другог објављивања одлуке о смањењу основног капитала имају право на исплату доспелих потраживања, односно обезбеђење недоспелих потраживања.

(2) Плаћање акционарима, односно ослобађање од обавеза даљих уплата на основу смањења основног капитала не може се вршити пре истека рока из става 1. овог члана ни пре исплате, односно обезбеђења поверилаца.

27.1.4. Обавјештавање акционара о смањењу основног капитала

Члан 302.

Акционарско друштво је дужно да о промјенама из члана 299. став (2) Закона, путем јавног огласа објављеног у дневном листу који је доступан на цијелој

територији Републике Српске, обавијести акционаре у року од три дана од дана подношења захтева Централном регистру хартија од вриједности.

(2) Јавни оглас из става (1) овог члана треба да садржи податке о врсти и класи акција, промјенама у броју и номиналној вриједности акција и датуму достављања обавјештења о промјенама Централном регистру хартија од вриједности.

27.1.5. Пријава

Члан 303.

- (1) Смањење основног капитала пријављује се за упис у регистар.
- (2) Смањење основног капитала не може се уписати у регистар пре испуњења захтева повериоца из члана 301. овог закона.
- (3) Смањење основног капитала објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске" у року од 15 дана од дана уписа у регистар.

27.1.6. Начело равноправности

Члан 304.

- (1) Одлуком о смањењу основног капитала не може се повредити принцип равноправности акционара.
- (2) При смањењу основног капитала прво се повлаче и поништавају сопствене акције акционарског друштва.

27.1.7. Примена одредаба на смањење основног капитала

Члан 305.

Одредбе овог закона о минималној номиналној вредности акција и минималном основном капиталу примењују се и кад се смањује основни капитал.

27.2. Поједностављено смањење основног капитала

Члан 306.

- (1) Смањење основног капитала ради покривања губитака или преноса средстава у резерве врши се по скраћеном поступку (поједностављено смањење).
- (2) Поједностављено смањење основног капитала акционарског друштва врши се само ако се претходно обезбеде средства за обавезне резерве и ако не постоји расположива добит.
- (3) На смањење капитала из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе чл. 299. и чл. 300. и чл. 302 до 305. овог закона.

27.3. Смањење основног капитала повлачењем акција

Члан 307.

Ако се повлачење акција, у складу са чланом 234. овог закона, врши на терет основног капитала, то повлачење врши се применом одредаба овог закона о смањењу основног капитала.

27.4. Почетак важења смањења основног капитала

Члан 308.

Смањење основног капитала по основу редовног смањења, поједностављеног смањења или повлачења акција пуноважно је даном уписа одлуке о смањењу основног капитала у регистар.

28. Ликвидација акционарског друштва

28.1. Редован поступак

28.1.1. Одлука

Члан 309.

- (1) Одлуку о престанку акционарског друштва ликвидацијом у случајевима из члана 96. став 1. тач. 2. до 4. овог закона доноси скупштина, а у случају из тач. 1, 5. и 6. тог става - суд.
- (2) Ако акционарско друштво престаје на основу одлуке суда, ликвидацију спроводи суд.
- (3) Предлог за престанак акционарског друштва ликвидацијом може поднети суд и сваки акционар који има или представља најмање десетину основног капитала.
- (4) Одлуком скупштине о престанку акционарског друштва ликвидацијом именује се један ликвидатор или више ликвидатора и позивају се повериоци и акционари с акцијама на доносиоца да у року од 30 дана од дана објављивања одлуке пријаве своја потраживања, односно депонују своје акције или потврде о акцијама.
- (5) Одлука из става 4. овог члана објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске" два пута с размаком од најмање седам, а највише 30 дана.
- (6) Ако скупштина није именовала ликвидатора на захтев акционара који имају или представљају најмање десетину основног капитала и поверилаца акционарског друштва чија потраживања износе најмање десетину основног капитала, ликвидатора именује суд.

28.1.2. Упис и објава одлуке

Члан 310.

- (1) Одлука скупштине о престанку акционарског друштва ликвидацијом и именовању ликвидатора пријављује се суду који води регистар у року од три дана од дана доношења. Упис у регистар те одлуке објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске" два пута с размаком од најмање седам, а највише 30 дана.
- (2) Ликвидатор депонује свој потпис у суду који води регистар.

28.1.3. Ознака у фирми

Члан 311.

У фирму акционарског друштва у ликвидацији уписује се ознака "у ликвидацији".

28.1.4. Изјава ликвидатора

Члан 312.

Ликвидатор даје на суду писмену изјаву, којом се обавезује да ће одговорно и савесно обављати све послове у вези с ликвидацијом акционарског друштва.

28.1.5. Оповозив ликвидатора

Члан 313.

- (1) Орган који је именовао ликвидатора може га опозвати, односно разрешити у свако доба.
- (2) На захтев акционара који имају или представљају најмање десетину основног капитала акционарског друштва или на захтев поверилаца друштва чија потраживања износе најмање десетину основног капитала, суд може разрешити ликвидатора.

28.1.6. Овлашћења ликвидатора

Члан 314.

Ликвидатор има овлашћења стечајног управника.

28.1.7. Однос ликвидације и стечаја

Члан 315.

Ако ликвидатор, на основу пријављених потраживања поверилаца, утврди да имовина акционарског друштва није довољна за исплату свих потраживања поверилаца, с каматом, дужан је да одмах прекине поступак ликвидације и да поднесе предлог за спровођење стечаја.

28.1.8. Биланси

Члан 316.

(1) Ликвидатор саставља почетни ликвидациони биланс стања на почетку ликвидације, а на крају - завршне рачуноводствене ликвидационе исказе.

(2) Ако се ликвидација спроводи дуже од годину дана, ликвидатор саставља рачуноводствене исказе акционарског друштва на крају сваке пословне године.

28.1.9. Извештај и предлог одлуке ликвидатора

Члан 317.

(1) После измирења поверилаца акционарског друштва, ликвидатор припрема извештај о току поступка ликвидације и предлог одлуке о подели имовине, ако одлуком о престанку није друкчије одређено.

(2) Орган који је донео одлуку о престанку, ако у тој одлуци није друкчије одређено, одлучује о прихватању извештаја ликвидатора и о предлогу одлуке за поделу имовине.

(3) Ако је за усвајање извештаја и предлога из става 1. овог члана надлежна скупштина која се не састане, односно нема кворум ни после два сазива, сматра се да је предлог ликвидатора усвојен.

28.1.10. Подела имовине

Члан 318.

(1) После измирења поверилаца акционарског друштва и депоновања износа спорних потраживања, преостала имовина дели се између акционара сразмерно номиналној вредности акција. Акције које још нису уплаћене уплаћују се, у складу с одлуком и статутом, пре поделе имовине, ако је то потребно за измирење поверилаца друштва.

(2) Ликвидатор не може вршити поделу преостале имовине акционарима пре истека рока од 30 дана од дана другог објављивања позива повериоцима да пријаве своја потраживања.

(3) После завршене поделе имовине акционарског друштва, ликвидатор подноси суду захтев за брисање друштва из регистра, уз који прилаже извештај о току поступка ликвидације и изјаву да је сва имовина подељена у складу с одлуком о подели.

28.1.11. Одговорност ликвидатора

Члан 319.

(1) После брисања акционарског друштва из регистра, радње ликвидатора не могу се побијати.

(2) Ликвидатор одговара повериоцима за накнаду штете проузроковане у поступку ликвидације његовом кривицом. Поред ликвидатора, солидарно су одговорни и акционари - до висине исплаћених износа из ликвидационе масе. Не сматра се штетом потраживање повериоца које није благовремено пријављено у складу с овим законом, а ликвидатору није било или није могло бити познато.

(3) Одредба става 2. овог члана не примењује се на штету коју је ликвидатор проузроковао акционарима, за коју одговара по општим правилима о одговорности за накнаду штете.

(4) Потраживање за накнаду штете према ликвидатору застарева у року од једне године од дана брисања акционарског друштва из регистра.

(5) Ако има више ликвидатора, одговарају солидарно.

28.1.12. Потраживања акционара

Члан 320.

(1) Акционари могу у поступку ликвидације остваривати своја потраживања из правних послова с акционарским друштвом.

(2) Потраживања по основу плаћених улога измирују се после намирења поверилаца и накнада трошкова ликвидације.

28.1.13. Депоновање

Члан 321.

(1) Ако се повериоцима, односно акционарима не могу исплатити њихова потраживања, новчани износ за исплату депонује се код суда, а ствари се предају јавном складишту, на шест месеци.

(2) Истеком рока из става 1. овог члана, депонован износ, односно износ добијен продајом ускладиштених ствари уступа се надлежном органу јединице локалне самоуправе у којој је акционарско друштво које је брисано имало седиште, ако одлуком о подели имовине није друкчије одређено.

28.1.14. Накнада ликвидатору

Члан 322.

(1) Ликвидатор има право на накнаду трошкова и на накнаду за свој рад из имовине акционарског друштва. Висину накнаде одређује скупштина акционара, а у случају именована ликвидатора од стране суда - суд.

(2) Накнада за рад и накнада трошкова ликвидатору исплаћује се после намирења поверилаца, а пре деобе имовине акционарима.

28.1.15. Чување пословних књига

Члан 323.

(1) Пословне књиге акционарског друштва и документација о поступку ликвидације предају се на чување једном од акционара или трећем лицу. Пословне књиге и документација чувају се у скалду с прописима о регистратурском материјалу и архивској грађи.

(2) У регистар се уписује податак о томе код кога се чувају пословне књиге и документација.

(3) Повериоци и акционари имају право увида у пословне књиге и документацију.

28.2. Скраћени поступак

28.2.1. Услови и поступак

Члан 324.

(1) Акционарско друштво може престати по скраћеном поступку ликвидације ако после доношења одлуке о престанку друштва по том поступку сви акционари дају на суду оверене изјаве да су измирене све обавезе друштва према повериоцима и да су регулисани сви односи са запосленима.

(2) Акционари одговарају солидарно за обавезе акционарског друштва три године од дана брисања друштва из регистра.

(3) Суд може тражити од акционара доказе о истинитости изјаве из става 1. овог члана, као и друге облике обезбеђења за обавезе плаћања.

28.2.2. Поступак против одлуке о престанку

Члан 325.

(1) Акционари, повериоци или лица која имају правни интерес могу против одлуке о престанку акционарског друштва по скраћеном поступку покренути поступак пред судом у року од 15 дана од дана њеног објављивања.

(2) Суд поништава одлуку о престанку акционарског друштва по скраћеном поступку ако утврди да би акционари и повериоци били оштећени том одлуком.

(3) Суд може, према околностима случаја, спровести поступак ликвидације или именовати ликвидатора који ће да спроведе ликвидацију акционарског друштва по редовном поступку у складу с овим законом.

(4) Поништајем одлуке о престанку акционарског друштва по скраћеном поступку изјаве акционара о преузимању одговорности за обавезе друштва не производе правно дејство.

(5) Поништај одлуке о престанку акционарског друштва по скраћеном поступку објављује се.

28.2.3. Солидарна одговорност акционара

Члан 326.

Акционарско друштво које престаје по скраћеном поступку брише се из регистра, уз уписивање у регистар личних имена и адресе, односно фирме и седишта акционара, с назначењем њихове солидарне одговорности за обавезе друштва.

ИИ ДРУШТВО С ОГРАНИЧЕНОМ ОДГОВОРНОШЋУ

1. Појам

Члан 327.

(1) Друштво с ограниченом одговорношћу је друштво које, ради обављања делатности, оснивају правна или физичка лица која не одговарају за обавезе друштва, а сnose ризик за пословање друштва до висине свог улога. Улози чланова друштва чине основни капитал друштва.

(2) Члан друштва с ограниченом одговорношћу стиче удео у друштву сразмерно вредности улога. Сваки члан друштва може имати само један удео, а један удео може имати више гласова.

(3) Удели не могу бити изражени у акцијама.

2. Оснивање

Члан 328.

(1) Друштво с ограниченом одговорношћу оснива се уговором о оснивању, а ако га оснива један оснивач - одлуком о оснивању.

(2) Друштво с ограниченом одговорношћу има статут.

(3) Друштво с ограниченом одговорношћу може имати највише 30 чланова, осим ако су чланови друштва запослени у друштву који купују уделе под повлашћеним условима у складу са законом.

3. Садржина уговора

Члан 329.

(1) Уговор о оснивању друштва с ограниченом одговорношћу, поред елемената из члана 11. овог закона, садржи и одредбе о:

- 1) износу основног капитала и износу улога појединих чланова;
- 2) начину и времену уплате новчаних улога;
- 3) броју чланова друштва и поступку одлучивања у случају једнаке поделе гласова;
- 4) именовању директора и заступника друштва, а ако има више засупника - о начину пословодства, заступању и потписивању друштва.

(2) Уговор о оснивању друштва с ограниченом одговорношћу може садржати и одредбе о:

- 1) неновчаним улозима и њиховој вредности;
  - 2) другим чинидбама имовинске вредности које терете чланове (у даљем тексту: споредне чинидбе) и висини уговорне казне која се плаћа у случају неиспуњења или неуредног испуњења споредне чинидбе;
  - 3) овлашћењу скупштине чланова на прописивање допунских уплата;
  - 4) искључењу преноса удела и поделе у случају правног следбеништва и наслеђа;
  - 5) повлачењу удела;
  - 6) ограничењу права заступника;
  - 7) другим питањима значајним за друштво.
- (3) Одредбе ст. 1. и 2. овог члана сходно се примењују и на одлуку о оснивању једночланог друштва с ограниченом одговорношћу.

4. Садржина статута

Члан 330.

Статут друштва с ограниченом одговорношћу садржи одредбе о:

- 1) фирми и седишту друштва;
- 2) делатности друштва;
- 3) укупном износу основног капитала, врсти и висини улога сваког члана и начину уписа и уплате улога;
- 4) деоби добити и начину сношења ризика и покрића губитка;
- 5) избору, опозиву и делокругу органа друштва;
- 6) заступању;
- 7) резервама;
- 8) начину промене облика друштва;
- 9) престанку друштва;
- 10) поступку измене статута;
- 11) другим питањима значајним за рад друштва.

5. Основни капитал и улози

Члан 331.

(1) Новчани оснивачки део основног капитала друштва с ограниченом одговорношћу не може бити мањи од 2.000 конвертибилних марака

(2) Новчани оснивачки улог појединог члана не може бити мањи од 100 конвертибилних марака.

(3) Изузетно од одредбе става 2. овог члана, ако су чланови друштва с ограниченом одговорношћу лица која купују уделе под повлашћеним условима у складу с посебним прописима, новчани улог појединог члана може бити и мањи.

6. Уплата и уношење улога

Члан 332.

(1) Улози чланова друштва с ограниченом одговорношћу морају бити у целини уписани до пријаве уписа у регистар.

(2) Улози у друштво с ограниченом одговорношћу не могу бити у раду и услугама.

(3) До уписа у регистар уплаћује се на привремени рачун код овлашћене банке најмање 50% новчаног дела основног капитала, односно 50% новчаног улога појединог члана, а остатак се уплаћује у року од две године од дана регистрације друштва с ограниченом одговорношћу, сагласно уговору о оснивању друштва.

(4) Изузетно од одредбе става 3. овог члана, ако новчани део основног капитала прелази износ од 15.000 конвертибилних марака, до уписа друштва с ограниченом одговорношћу у регистар уплаћује се најмање 20% тог износа.

(5) Чланови друштва с ограниченом одговорношћу солидарно одговарају друштву и повериоцима друштва за уплату неуплаћеног дела улога, односно за неуношење улога у стварима и правима. Одредбе овог става не примењују се у случају из става 3. члана 331. овог закона.

(6) На друга питања уплате и уношења улога чланова друштва с ограниченом одговорношћу која нису уређена овим чланом сходно се примењују одредбе члана 190, члана 194. ст. 4. до 7. и одредбе чл. 219. до 223. овог закона.

7. Когентност одредаба о уплати улога

Члан 333.

Друштво с ограниченом одговорношћу не може ослободити члана друштва, у целини или делимично, обавезе уплате и уношења улога и одговорности из члана 332. овог закона, нити одложити извршење обавезе.

8. Извештај о улозима у стварима и правима

Члан 334.

На извештај о улозима у стварима и правима друштва с ограниченом одговорношћу сходно се примењују одредбе члана 196. овог закона.

9. Трошкови оснивања

Члан 335.

На трошкове оснивања друштва с ограниченом одговорношћу сходно се примењују одредбе члана 191. овог закона.

10. Посебна правила за једночлано друштво

Члан 336.

На једночлано друштво с ограниченом одговорношћу сходно се примењују одредбе члана 192. овог закона.

11. Пријава за упис у регистар

Члан 337.

На пријаву за упис у регистар друштва с ограниченом одговорношћу сходно се примењују одредбе чл. 197. и 198. овог закона.

12. Књига чланова друштва

Члан 338.

- (1) У друштву с ограниченом одговорношћу води се књига чланова друштва.
- (2) У књигу чланова друштва с ограниченом одговорношћу уносе се нарочито:
  - 1) име и адреса, односно фирма и седиште сваког члана друштва;
  - 2) висина основног улога сваког члана друштва и износ који је уплатио;
  - 3) измене свих података који се уписују у књигу чланова друштва;
  - 4) други подаци значајни за чланове друштва.
- (3) Сваки члан друштва с ограниченом одговорношћу може да прегледа књигу чланова друштва, као и списе и исправе на којима се заснива упис података, а друга заинтересована лица - по претходном одобрењу друштва.

13. Правни односи између друштва и чланова

13.1. Уношење улога у имовину друштва и стицање удела

Члан 339.

- (1) Уговором о оснивању друштва с ограниченом одговорношћу чланови друштва не могу се ослободити обавезе уношења улога у имовину друштва, осим у случају примене правила смањења основног капитала.
- (2) Чланови друштва с ограниченом одговорношћу своју обавезу уношења улога у имовину друштва не могу пребити својим потраживањем према друштву.
- (3) Удео који се стиче на основу улога може припадати једном лицу или већем броју лица.
- (4) Ако су више лица власници једног удела, та лица се у односу на друштво с ограниченом одговорношћу сматрају једним чланом и своја права остварују преко заједничког представника, а за обавезе које терете члана одговарају солидарно.
- (5) Чланови друштва с ограниченом одговорношћу који су власници једног удела могу се споразумети да у односима између њих на том уделу учествују према једнаким или различитим деловима.
- (6) Правне радње друштва с ограниченом одговорношћу према власницима једног удела дејствују према свим власницима тог удела и кад су извршене само према једном од њих.
- (7) Друштво с ограниченом одговорношћу може члану друштва као доказ за удео издати потврду о уделу. Потврда нема својство хартије од вредности. Потврда гласи на име.

13.2. Споредне чинидбе

Члан 340.

Чланови друштва с ограниченом одговорношћу могу преузети обавезу испуњења и споредних чинидби.

13.3. Допунске уплате

13.3.1. Основ

Члан 341.

(1) Скупштина чланова друштва с ограниченом одговорношћу може утврдити обавезу допунских уплата за чланове друштва и висину тих уплата ако је уговором о оснивању друштва то предвиђено.

(2) Допунска уплата не увећава улог и удео члана, као ни основни капитал.

(3) Допунске уплате одређују се сразмерно улозима.

(4) Члан друштва с ограниченом одговорношћу не може обавезу допунске уплате пребити потраживањем према друштву.

13.3.2. Доцња при допунској уплати

Члан 342.

На доцњу при допунској уплати сходно се примењују одредбе члана 194. став 5. овог закона о доцњи при уплати улога, ако уговором о оснивању друштва с ограниченом одговорношћу није друкчије утврђено.

13.3.3. Враћање допунских уплата

Члан 343.

(1) Члановима друштва с ограниченом одговорношћу могу се вратити допунске уплате које не служе за покриће основног капитала у случају губитка, али не пре истека рока од 30 дана од дана објављивања одлуке о враћању.

(2) Допунске уплате извршене на основу уговора о оснивању друштва с ограниченом одговорношћу не могу се вратити пре уплате улога.

(3) Враћене допунске уплате сматрају се као да нису биле уплаћене.

13.4. Пренос удела

13.4.1. Редован пренос

Члан 344.

(1) Удео се може слободно преносити између чланова друштва с ограниченом одговорношћу, у складу с уговором о оснивању друштва. Сагласност друштва при преносу удела потребна је кад је члан друштва преузео обавезу и на споредну чинидбу.

(2) Ако члан друштва с ограниченом одговорношћу, при преносу удела, уз свој удео стекне још један удео или више удела, сви удели спајају се у један удео.

(3) Удео се може пренети трећем лицу уз право прече куповине осталих чланова друштва с ограниченом одговорношћу, односно друштва, у складу са статутом.

(4) Ако више чланова друштва с ограниченом одговорношћу изрази вољу за куповину удела, а не дође до споразума између преносиоца удела и тих чланова о висини дела удела који ће купити сваки од њих, удео ће се поделити између њих сразмерно висини њихових удела у друштву, ако уговором о оснивању друштва није друкчије утврђено.

(5) Ако чланови друштва с ограниченом одговорношћу, односно друштво не изразе вољу за куповину удела у року од 30 дана од дана учињене понуде о продаји удела, удео се може пренети трећем лицу под условима који не могу бити повољнији за купца.

13.4.2. Пренос у извршном поступку

Члан 345.

(1) Ако се удео члана друштва с ограниченом одговорношћу продаје у извршном поступку, суд ће о дозволи продаје и процени удела обавестити чланове друштва и друштво.

(2) Ако у року од 15 дана од дана пријема обавештења чланови друштва с ограниченом одговорношћу и друштво не изразе вољу за куповину удела, удео ће се продати у складу с правилима извршног поступка.

13.4.3. Пренос удела у случају смрти и престанка члана

Члан 346.

(1) Смрћу или престанком члана друштва с ограниченом одговорношћу удео се преноси на наследника или правног следбеника, ако уговором о оснивању друштва није друкчије утврђено.

(2) Уговором о оснивању друштва с ограниченом одговорношћу којим се искључује пренос удела утврђује се откуп удела од стране чланова друштва или друштва.

(3) Ако чланови друштва с ограниченом одговорношћу или друштво не откупе удео, удео се повлачи уз накнаду његове вредности, у складу с одредбама овог закона о смањењу основног капитала акционарског друштва.

13.4.4. Последице преноса

Члан 347.

(1) У случају преноса удела, за обавезе из чланског односа друштва с ограниченом одговорношћу солидарно одговарају преносилац и стицалац удела.

(2) Пренос удела повлачи измену уговора о оснивању друштва с ограниченом одговорношћу.

(3) Удео се преноси уговором у писменој форми.

(4) Стицалац удела обавезан је да пријави друштву с ограниченом одговорношћу промену власника и време промене ради уписа у књигу чланова друштва.

(5) Пренос удела има правно дејство према друштву с ограниченом одговорношћу од момента уписа преноса у књигу чланова друштва.

13.5. Деоба удела и пренос дела удела

Члан 348.

(1) Удео се може поделити у случају наслеђивања, правног следбеништва члана и преноса .

(2) Уговором о оснивању друштва с ограниченом одговорношћу може се искључити деоба удела, осим у случају преноса удела међу члановима друштва.

(3) На пренос дела удела сходно се примењују одредбе овог закона о преносу удела.

13.6. Расподела добити

Члан 349.

(1) Чланови друштва с ограниченом одговорношћу имају право на удео у добити утврђеној годишњим билансом, ако уговором о оснивању друштва није друкчије утврђено.

(2) Добит се дели међу члановима друштва с ограниченом одговорношћу сразмерно уделима, ако уговором о оснивању друштва није друкчије утврђено.

(3) На расподелу добити чланова друштва с ограниченом одговорношћу сходно се примењују одредбе члана 225. овог закона.

13.7. Одговорност друштва према члановима

Члан 350.

(1) Уговором о оснивању друштва с ограниченом одговорношћу може се предвидети обавеза друштва да у корист једног члана или више чланова друштва нешто учини, односно не учини.

(2) Обавеза из става 1. овог члана не може бити у супротности с одредбама овог закона о уплатама улога и одговорности чланова за уплату улога, као и с одредбама овог закона о одржавању основног капитала.

13.8. Забрана враћања улога

Члан 351.

Улози се не могу вратити члановима друштва с ограниченом одговорношћу, осим у случајевима прописаним овим законом.

13.9. Враћање забрањених плаћања

Члан 352.

(1) Члан друштва с ограниченом одговорношћу дужан је да врати друштву улоге и дивиденде које му је друштво исплатило супротно одредбама овог закона.

(2) Потраживања из става 1. овог члана могу остварити и повериоци друштва с ограниченом одговорношћу ако им друштво не измирује обавезе, као и чланови друштва у складу с овим законом, а у случају стечаја и стечајни управник.

(3) Ако се од чланова друштва из става 1. овог члана не може захтевати враћање исплаћених износа, односно ако се не може извршити наплата, за те износе јемче остали чланови сразмерно својим уделитема, а ако износ не може да се тражи, односно наплати од појединог члана, расподељује се на остале чланове сразмерно уделитема.

(4) Застарелост потраживања ис ст. 1. до 3. овог члана тече од дана извршења незаконитих исплата.

14. Правни режим појединих послова

14.1. Ништави послови

Члан 353.

На правне послове који се односе на авансе или кредите које друштво с ограниченом одговорношћу даје ради стицања удела друштва и на друге кредитне послове сходно се примењују одредбе члана 240. овог закона.

14.2. Конверзија кредита у основни капитал

Члан 354.

На конверзију кредита члана друштва с ограниченом одговорношћу у основни капитал сходно се примењују одредбе члана 241. овог закона.

14.3. Враћање кредита пре отварања стечаја

Члан 355.

На враћање кредита члановима друштва с ограниченом одговорношћу пре отварања стечаја сходно се примењују одредбе члана 242. овог закона.

15. Стицање и режим сопствених удела

Члан 356.

На забрану уписа сопствених удела, на директно стицање сопствених удела, на стицање сопствених удела преко трећих лица и на узимање сопствених удела у залог сходно се примењују одредбе чл. 235. до 239. овог закона.

16. Престанак удела (повлачење)

Члан 357.

- (1) Удео престаје ако је то предвиђено уговором о оснивању друштва с ограниченом одговорношћу.
- (2) Уговором о оснивању друштва с ограниченом одговорношћу одређују се основи и поступак за престанак удела.
- (3) Удео престаје уз сагласност чланова друштва с ограниченом одговорношћу, ако уговором о оснивању друштва није друкчије утврђено.
- (4) Члан друштва с ограниченом одговорношћу чији је удео престао губи право и обавезе које је имао по основу тог удела.
- (5) Одредбе овог члана не искључују примену одредаба овог закона о смањењу и очувању основног капитала друштва с ограниченом одговорношћу.

17. Посебно правило за једночлано друштво

Члан 358.

- (1) Једночлано друштво с ограниченом одговорношћу не може стицати сопствени удео, нити га може повлачити.
- (2) Једночлано друштво с ограниченом одговорношћу може стицати сопствене уделе бесплатно и на основу правног следбеништва.

18. Приоритетни удели

Члан 359.

- (1) На приоритетне уделе сходно се примењују одредбе овог закона о приоритетним акцијама.
- (2) Уговором о оснивању друштва с ограниченом одговорношћу уређују се права чланова друштва из приоритетних удела.

19. Органи друштва с ограниченом одговорношћу

Члан 360.

- (1) Органи друштва с ограниченом одговорношћу су директор, управни и надзорни одбор у случајевима прописаним овим законом и скупштина - ако је то предвиђено уговором о оснивању друштва.
- (2) Послове скупштине и директора у једночланом друштву с ограниченом одговорношћу обавља власник, ако одлуком о оснивању није друкчије одређено.
- (3) У једночланом друштву с ограниченом одговорношћу одлуке које се доносе у вршењу функција управљања друштвом уписују се у књигу одлука друштва.
- (4) Одлуке из става 3. овог члана које нису уписане у књигу одлука не производе правно дејство.
- (5) На књигу одлука друштва с ограниченом одговорношћу сходно се примењују одредбе члана 244. ст. 6. и 7. овог закона.

20. Скупштина

20.1. Делокруг

Члан 361.

Скупштина друштва с ограниченом одговорношћу, поред делокруга из члана 61. овог закона, одлучује и о:

- 1) допунским уплатама;

- 2) враћању накнадних допунских уплата;
- 3) деоби и престанку удела;
- 4) остваривању захтева друштва према члановима управе или члановима друштва у вези с накнадом штете настале оснивањем друштва или вођењем послова;
- 5) заступању друштва у судским и другим поступцима против чланова управе.

20.2. Сазивање скупштине

Члан 362.

- (1) Скупштину сазива директор, односно орган одређен уговором о оснивању друштва с ограниченом одговорношћу.
- (2) Скупштину могу сазивати и чланови друштва с ограниченом одговорношћу или надзорни одбор кад је то овим законом предвиђено.
- (3) Скупштина се обавезно сазива ако је према билансу друштва с ограниченом одговорношћу основни капитал битније смањен.

20.3. Начин сазивања скупштине

Члан 363.

- (1) Скупштина се сазива писменим позивом. Писмени позив, са дневним редом скупштине, доставља се свим члановима друштва с ограниченом одговорношћу најдоцније седам дана пре заседања скупштине.
- (2) Ако није сазвана у складу с одредбом става 1. овог члана, скупштина може одлучивати ако су с тим сагласни сви чланови друштва с ограниченом одговорношћу.
- (3) Одредба става 2. овог члана односи се и на одлучивање о питањима која нису увршћена у предлог дневног реда, с тим да предлог за допуну дневног реда буде достављен члановима скупштине најдоцније три дана пре заседања скупштине.

20.4. Заступање члана

Члан 364.

- (1) Члана у скупштини може заступати други овлашћени члан или друго овлашћено лице.
- (2) Чланови управе, одбора извршних директора и надзорног одбора не могу заступати друге чланове у скупштини друштва с ограниченом одговорношћу.

20.5. Кворум

Члан 365.

- (1) Скупштина може одлучивати ако су присутни чланови који имају више од половине укупног броја гласова, ако уговором о оснивању друштва с ограниченом одговорношћу, односно статутом за рад скупштине није предвиђена друга квалификована већина.
- (2) Ако се скупштина није могла одржати због недостатка кворума из става 1. овог члана, поново се сазива с истим предложеним дневним редом, у складу с уговором о оснивању друштва с ограниченом одговорношћу, односно статутом.

20.5.1. Одлучивање

Члан 366.

- (1) Скупштина одлучује трочетвртинском већином гласова присутних чланова о доношењу и измени статута, повећању и смањењу основног капитала, статусним променама, промени облика и престанку друштва с ограниченом одговорношћу о

расподели добити, ако уговором о оснивању друштва, односно статутом није предвиђено да се те одлуке доносе другом квалификованом већином.

(2) О другим питањима из овог делокруга скупштина одлучује на начин утврђен уговором о оснивању друштва с ограниченом одговорношћу, односно статутом.

(3) За пуноважност одлуке којом се члановима друштва с ограниченом одговорношћу налажу додатне обавезе, односно смањују права утврђена у складу с овим законом и уговором о оснивању друштва потребна је сагласност свих чланова друштва на које се та одлука односи, ако овим законом није друкчије прописано.

20.5.2. Право гласа

Члан 367.

(1) Сваки члан, осим чланова с приоритетним уделом без права управљања, има право гласа сразмерно свом уделу, с тим што се уговором о оснивању, односно статутом утврђује колики улог даје право на један глас.

(2) Уговором о оснивању, односно статутом не може се одредити да поједини члан има већи број гласова у односу на величину удела. Право гласа појединих чланова може се ограничити, без обзира на величину удела.

20.5.3. Гласање писменим путем

Члан 368.

Одсутни члан друштва с ограниченом одговорношћу може гласати и писмено, на начин утврђен статутом.

20.5.4. Начин гласања

Члан 369.

На начин гласања чланова скупштине друштва с ограниченом одговорношћу сходно се примењују одредбе члана 253. овог закона.

20.5.5. Искључење права гласа

Члан 370.

На искључење права гласа члана друштва с ограниченом одговорношћу у скупштини сходно се примењују одредбе члана 255. овог закона.

20.5.6. Право мањинских чланова

Члан 371.

(1) Чланови друштва с ограниченом одговорношћу који заједно имају или представљају најмање десетину основног капитала или уговором о оснивању, односно статутом одређен мањи део могу захтевати сазивање скупштине, уз навођење разлога за сазивање скупштине и питања о којима би скупштина требало да одлучује.

(2) Чланови из става 1. овог члана могу тражити да се одлучивање о одређеном питању стави на дневни ред већ сазване скупштине.

(3) Чланови из става 1. овог члана могу, у складу с уговором о оснивању друштва с ограниченом одговорношћу, односно статутом, сазвати скупштину или ставити питање на дневни ред ако њихов захтев из ст. 1. и 2. овог члана није био усвојен.

(4) Ако се скупштина не састане у року од 15 дана, по захтеву чланова из става 1. овог члана скупштину ће сазвати, у даљем року од 15 дана, надзорни одбор ако је образован.

(5) Ако се скупштина не одржи ни по захтеву из става 4. овог члана, односно ако није образован надзорни одбор, друштво с ограниченом одговорношћу обавезно је да

члановима из става 1. овог члана на њихов захтев откупи уделе, у складу са овим законом.

20.5.7. Записник

Члан 372.

На записник са седнице скупштине друштва с ограниченом одговорношћу сходно се примењују одредбе члана 251. овог закона.

21. Управни одбор и директор

Члан 373.

На управни одбор и директора друштва с ограниченом одговорношћу сходно се примењују одредбе овог закона о управном одбору и директору акционарског друштва.

22. Одбор извршних директора

Члан 374.

На одбор извршних директора друштва с ограниченом одговорношћу сходно се примењују одредбе овог закона о одбору извршних директора акционарског друштва.

23. Надзорни одбор

Члан 375.

На надзорни одбор друштва с ограниченом одговорношћу сходно се примењују одредбе овог закона о надзорном одбору акционарског друштва.

24. Измена уговора о оснивању друштва

Члан 376.

(1) Уговор о оснивању друштва с ограниченом одговорношћу мења се сагласношћу свих чланова друштва, ако тим уговором није друкчије утврђено.

(2) Измене уговора о оснивању друштва с ограниченом одговорношћу којима се повећавају обавезе чланова друштва утврђене уговором о оснивању друштва или којима се утврђују нове обавезе чланова врше се сагласношћу свих чланова друштва.

25. Повећање основног капитала

Члан 377.

(1) Основни капитал друштва с ограниченом одговорношћу повећава се изменом уговора о оснивању друштва.

(2) Чланови друштва с ограниченом одговорношћу имају право прече уплате, односно уношења нових улога у року од 30 дана од дана измене уговора о оснивању друштва, сразмерно ранијим уделима.

(3) На друга питања повећања основног капитала друштва с ограниченом одговорношћу сходно се примењују одредбе овог закона о повећању основног капитала акционарског друштва.

26. Смањење основног капитала

Члан 378.

На смањење основног капитала друштва с ограниченом одговорношћу сходно се примењују одредбе овог закона о смањењу основног капитала акционарског друштва.

27. Сходна примена одредаба о једночланом друштву

Члан 379.

На једночлано друштво с ограниченом одговорношћу сходно се примењују одредбе овог закона о једночланом акционарском друштву.

28. Престанак друштва и чланског односа

28.1. Посебни случајеви

Члан 380.

Друштво с ограниченом одговорношћу, поред случајева престанка из члана 96. овог закона, престаје, кад је то оснивачким актом утврђено, и смрћу или престанком члана.

28.2. Иступање члана

Члан 381.

- (1) Члан друштва с ограниченом одговорношћу може иступити из друштва из оправданих разлога, уз сагласност осталих чланова друштва.
- (2) Ако се чланови друштва с ограниченом одговорношћу не сагласе са иступањем члана из друштва, члан који иступа из друштва може против друштва покренути поступак пред надлежним судом.
- (3) Члан друштва с ограниченом одговорношћу који иступа из друштва има право на накнаду проузроковане штете.

28.3. Искључење члана

Члан 382.

- (1) Скупштина чланова друштва с ограниченом одговорношћу може, већином од укупног броја гласова, искључити појединог члана из друштва ако не испуни обавезе утврђене уговором о оснивању друштва или из других оправданих разлога.
- (2) Члан друштва из става 1. овог члана не може гласати о свом искључењу.
- (3) Искључени члан друштва с ограниченом одговорношћу може покренути спор пред судом у року од 30 дана од дана достављања одлуке о искључењу из друштва.
- (4) Ако друштво с ограниченом одговорношћу има два члана, један члан друштва не може донети одлуку о искључењу другог члана.
- (5) Друштво с ограниченом одговорношћу има право на накнаду штете проузроковане искључењем члана.

28.4. Заједничке одредбе за иступање и искључење члана

Члан 383.

- (1) Члан друштва с ограниченом одговорношћу који иступи из друштва, односно искључени члан друштва има право на накнаду процењене вредности свог удела.
- (2) Чланство у друштву с ограниченом одговорношћу престаје доношењем правоснажне судске одлуке о искључењу или иступању, односно даном доношења одлуке о иступању, односно искључењу, ако спор није покренут.
- (3) Оснивачким актом, односно статутом друштва с ограниченом одговорношћу не могу се искључити права чланова да иступе из друштва, односно да искључе члана из друштва.

28.5. Приоритет повраћаја

Члан 384.

У случају ликвидације друштва с ограниченом одговорношћу, из имовине друштва која преостане после намирења поверилаца прво се враћају допунске уплате, а преостали део се расподељује међу члановима друштва сразмерно њиховим уделима.

28.6. Сходна примена правила акционарског друштва

Члан 385.

На ликвидацију друштва с ограниченом одговорношћу сходно се примењују одредбе овог закона о ликвидацији акционарског друштва.

III ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ

1. Појам

Члан 386.

(1) Јавно предузеће је предузеће које обавља делатност од општег интереса а које оснива држава, односно јединица локалне самоуправе.

(2) Делатност од општег интереса могу обављати и други облици предузећа утврђени овим законом, део предузећа, као и предузетник.

(3) Оснивање и пословање предузећа из ст. 1. и 2. овог члана врши се у складу с овим законом и законом којим се уређују услови и начин обављања делатности од општег интереса.

2. Органи јавног предузећа

Члан 387.

(1) Органи јавног предузећа су управни одбор, надзорни одбор и директор. Статутом јавног предузећа може се утврдити образовање и одбора извршних директора.

(2) Управни и надзорни одбор бира оснивач, односно власник.

(3) Директора јавног предузећа бира управни одбор, ако оснивачким актом није другачије одређено.

IV - ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ ИНВАЛИДА

1. Појам

Члан 388.

(1) Предузеће које у складу са законом обавља професионалну рехабилитацију или које запошљава најмање 40% инвалида послује као предузеће за запошљавање инвалида

(2) Професионалну рехабилитацију и запошљавање инвалида може обављати и део предузећа.

2. Примена

Члан 389.

На предузеће из члана 388. овог закона примењују се одредбе овог закона, ако законом није другачије прописано.

ДЕО ТРЕЋИ

ПОВЕЗИВАЊЕ ПРЕДУЗЕЋА

I. ПОВЕЗАНА ПРЕДУЗЕЋА (ГРУПАЦИЈЕ ПРЕДУЗЕЋА)

1. Појам

Члан 390.

(1) Повезана предузећа су:

1) матично и зависно предузеће (мешовити холдинг, концерн);

2) предузеће с узајамним учешћем;

3) холдинг.

(2) Предузећа се не могу повезивати у смислу одредаба става 1. овог члана ако је то повезивање супротно прописима о монополима.

2. Матично и зависно предузеће

Члан 391.

(1) Ако једно предузеће има у другом предузећу већинско или значајно учешће капитала или ако на основу уговора закљученог с другим предузећем има право да именује већину или најмање четвртину чланова управног одбора тог другог предузећа, односно има већину или најмање четвртину гласова у скупштини, то се предузеће сматра матичним, а друго предузеће зависним.

(2) Матично предузеће с већинским учешћем капитала је предузеће које, непосредно или посредно преко другог предузећа, на основу више од 50% учешћа у капиталу другог предузећа има више од 50% гласова у скупштини и право да именује више од половине чланова управног одбора тог другог предузећа (зависног предузећа).

(3) Матично предузеће са значајним учешћем капитала је предузеће које, непосредно или посредно преко другог предузећа, на основу учешћа од најмање 25% у капиталу другог предузећа има најмање 25% гласова у скупштини и право да именује најмање 25% чланова управног одбора код другог предузећа (зависног предузећа).

(4) Непосредно учешће капитала који припада матичном предузећу или другом лицу које га држи за његов рачун одређује се на основу односа номиналног износа тог учешћа према укупном капиталу зависног предузећа.

(5) При одређивању учешћа из става 4. овог члана, од укупног капитала зависног предузећа одузимају се сопствене акције и удели зависног предузећа и акције и удели које за рачун зависног предузећа држи треће лице.

(6) Посредно учешће капитала који припада матичном предузећу обухвата акције и уделе који припадају предузећу које зависи од њега или који припадају другом лицу за рачун тог предузећа или за рачун предузећа које зависи од њега (зависна предузећа).

(7) зависно предузеће може у матичном предузећу прибавити акције и уделе и остварити своје право гласа на основу акција и удела којима већ располаже, сходно одредбама овог закона о предузећу с узајамним учешћем.

(8) Стицање значајног, већинског и узајамног учешћа капитала уписује се у регистар и објављује у "Службеном гласнику Републике Српске".

3. Предузећа с узајамним учешћем

3.1. Појам

Члан 392.

Предузећа са узајамним учешћем капитала су повезана предузећа код којих свако предузеће има учешће капитала у другом предузећу.

3.2. Предузећа с релативно истим учешћем

Члан 393.

(1) Ако су међусобна учешћа у капиталу релативно иста, свако предузеће смањиве своје учешће у основном капиталу другог предузећа до 10%.

(2) Предузеће је дужно да обавести друго предузеће да је стекло више од 10% учешћа у његовом основном капиталу.

(3) Акције и удели који прелазе 10% основног капитала другог предузећа морају се отуђити у року од године дана од дана послатог обавештења о узајамном учешћу.

(4) На основу акција и удела које предузеће мора отуђити не може се остварити право гласа.

3.3. Предузећа с већим учешћем једног предузећа

Члан 394.

(1) Ако једно предузеће поседује акције или уделе које чине више од 10% основног капитала другог предузећа, учешће капитала тог другог предузећа не може бити веће од 10% основног капитала првог предузећа.

(2) Предузеће које стекне учешће капитала у другом предузећу веће од 10% дужно је да о томе одмах обавести то предузеће.

(3) Од дана пријема обавештења, обавештено предузеће не може куповати акције или уделе предузећа које је стекло више од 10% његовог основног капитала.

(4) Ако обавештено предузеће поседује акције или уделе који чине више од 10% основног капитала предузећа од кога је примило обавештење, споразумом ће се уредити смањење учешћа капитала једног предузећа највише на 10% основног капитала другог предузећа.

(5) Ако се не постигне споразум из става 4. овог члана, предузеће које има мањи проценат учешћа капитала у другом предузећу мора отуђити своје акције или уделе до 10% основног капитала другог предузећа у року од године дана од дана послатог обавештења.

(6) На основу акција и удела који се морају отуђити сагласно ставу 5. овог члана не може се остварити право гласа.

4. Холдинг

Члан 395.

(1) Холдинг је предузеће које има у својини акције или уделе зависног предузећа, а првенствено обавља делатност управљања, стицања учешћа капитала у другом предузећу путем акција, удела или заменљивих обвезница (оснивање, трајно улагање, куповина, размена), као и делатност располагања тим хартијама.

(2) Холдинг се може организовати као ортачко друштво, командитно друштво, акционарско друштво, друштво с ограниченом одговорношћу и јавно предузеће.

(3) На односе холдинга и зависних предузећа сходно се примењују одредбе овог закона о матичном и зависном предузећу, као и одредбе о предузећу с узајамним учешћем.

Члан 396.

5.2. Одговорност за штету

Члан 397.

(1) Ако матично предузеће доведе зависно предузеће у положај да изврши за себе штетан правни посао или да на своју штету нешто учини или пропусти да учини, надокнадиће зависном предузећу штету проузроковану по том основу.

(2) Захтев за накнаду штете из става 1. овог члана, у име зависног предузећа, могу поднети акционари и чланови зависног предузећа који поседују или представљају најмање десетину основног капитала тог предузећа или статутом одређени мањи део, као и повериоци предузећа чија потраживања износе више од једне десетине основног капитала зависног предузећа.

(3) Поред матичног предузећа, као солидарни дужници одговарају чланови управе матичног предузећа који су зависно предузеће довели у положај да изврши за себе штетан правни посао или да на своју штету нешто учини или пропусти да учини.

(4) Као солидарни дужници одговарају и чланови управе зависног предузећа ако су повредили своје дужности, осим ако су поступали по упутствима управе матичног предузећа.

5.3. Обавезе акционара с већинским учешћем

Члан 398.

(1) Акционар који, у складу с законом, стекне већинско учешће капитала израженог у акцијама с правом гласа обавезан је да у року од шест месеци од дана стицања већинског учешћа, на захтев било ког акционара матичног, односно зависног предузећа и по избору тог акционара:

- 1) купи његове акције најмање по истој цени по којој су купљене акције у поступку преузимања већинског учешћа; или
- 2) замени његове акције у зависном предузећу за акције матичног предузећа; или
- 3) плаћа акционару дивиденду која припада акционару са партиципативним акцијама.

(2) Остваривањем права акционара из става 1. овог члана не сме се повредити принцип равноправности акционара исте класе, ни искључити право акционара на подизање тужбе.

5.4. Солидарна одговорност за обавезе

Члан 399.

(1) Акционар који поседује више од 75% акција зависног друштва одговара неограничено солидарно за његове обавезе (зависно друштво под непосредним управљањем).

(2) Стицање учешћа капитала из става 1. овог члана уписује се у регистар и објављује у гласилу берзе.

5.5. Права акционара

Члан 400.

Акционари зависног друштва под непосредним управљањем могу у свако доба захтевати од матичног друштва:

- 1) да им се плати дивиденда која припада акционару са партиципативним акцијама; или
- 2) да се њихове акције купе по берзанској цени или цени јавне лицитације или по цени коју одреди вештак; или
- 3) да се њихове акције замене за акције матичног друштва

5.6. Права поверилаца

Члан 401.

Повериоци зависног акционарског друштва под непосредним управљањем чија су недоследна потраживања настала пре објављивања обавештења и јавне понуде за куповину акција ради стицања већинског учешћа капитала могу, у року од 90 дана по објављивању стицања учешћа капитала од преко 75%, захтевати од матичног друштва обезбеђење до износа својих потраживања.

6. Принудни откуп или замена акција

6.1. Појам

Члан 402.

(1) Акционар који, у складу са законом, прибави 90% акција зависног друштва може у року од 60 дана од стицања тог учешћа одлуком своје скупштине:

- 1) купити акције акционара зависног друштва најамње по цени по којој су купљене акције у поступку преузимања већинског учешћа; или
- 2) заменити акције у зависном предузећу за акције матичног предузећа; или
- 3) платити дивиденду која припада акционару са партиципативним акцијама.

(2) Куповина или замена акција из става 1. овог члана уписује се у регистар и објављује у гласилу берзе.

(3) Остваривањем права акционара из става 1. овог члана уписује се у регистар и објављује у гласилу берзе.

Остваривањем права акционара из става 1. овог члана не сме се повредити принцип равноправности акционара исте класе, ни искључити право акционара на подизање тужбе.

(4) Одредбе ст. 1. до 3. овог члана и одредбе чл. 399. овог закона сходно се примењују и на акционарско друштво без јавног уписа акција и друштво с ограниченом одговорношћу.

6.2. Солидарна одговорност за обавезе

Члан 403.

Акционар из члана 402. овог закона, односно члан одговара неограничено солидарно за обавезе зависног предузећа.

II ПОСЛОВНО УДРУЖЕЊЕ И ДРУГИ ОБЛИЦИ ПОВЕЗИВАЊА

1. Пословно удружење

Члан 404.

(1) Пословно удружење могу основати два или више предузећа, односно предузетника ради унапређења сопственог привређивања и усклађивања своје делатности.

(2) Пословно удружење не оснива се ради стицања добити.

(3) Права чланова пословног удружења не могу бити изражена у хартијама од вредности.

(4) Пословно удружење је правно лице.

(5) Пословно удружење уписује се у регистар.

(6) Ознака "пословно удружење" наводи се у фирми.

(7) Пословно удружење иступа у правном промету у своје име и за рачун својих чланова и у име и за рачун својих чланова.

(8) За обавезе преузете у правном промету пословно удружење одговара својом имовином, а чланови одговарају на начин одређен уговором о оснивању, односно уговором с трећим лицем.

(9) Уговором о оснивању утврђује се назив, време оснивања, циљ и делатност, седиште, управљање, заступање, одговорност, приступање, иступање, иступање у правном промету, искључење, имовина, надзор, престанак, као и друга питања значајна за остваривање циљева оснивања пословног удружења.

2. Други облици повезивање предузећа

Члан 405.

Предузеће и предузетници се могу повезивати уговором и у друге облике повезивања (конзорцијум, франшизинг, заједница предузећа, пословна унија, пословни систем, пул и др.).

ДЕО ЧЕТВРТИ

СТАТУСНЕ ПРОМЕНЕ И ПРОМЕНЕ ОБЛИКА ПРЕДУЗЕЋА

1. Општа правила

Члан 406.

- (1) Предузеће се може спојити са другим предузећем (спајање), поделити на два или више предузећа (подела) и променити облик (промена облика предузећа).
- (2) Могу се спајати предузећа истог или различитог облика ако су најамње једну годину уписана у регистар. То важи и за промену облика предузећа.
- (3) Предузећа се не могу спајати ако је то супротно прописима о монополима.

2. Спајање

2.1. Појам

Члан 407.

Два или више предузећа могу се спојити:

- 1) преносом имовине једног или више предузећа (преузета предузећа) на друго предузеће (предузеће преузимаоца), у замену за обезбеђење акција или удела тог предузећа (спајање преузимањем - припајање);
- 2) оснивањем новог предузећа на које прелази имовина предузећа која се спајају, у замену за обезбеђење акција или удела новог предузећа (спајање новим оснивањем).

2.2. Спајање преузимањем (припајање)

2.2.1. Уговор о спајању преузимањем и извештај о спајању

Члан 408.

(1) Уговор о спајању преузимањем садржи нарочито:

- 1) фирму и седиште предузећа спојених преузимањем;
- 2) споразум о преносу имовине сваког предузећа које се спаја у замену за акције и уделе предузећа преузимаоца;
- 3) однос замене акција или удела и вредност предузећа која учествују у спајању;
- 4) појединости о преносу акција или удела предузећа - преузимаоца;
- 5) одређивање права која произилазе из акција или удела предузећа преузимаоца;
- 6) права која предузеће преузимаоца обезбеђује појединим акционарима и другим имаоцима хартија од вредности или члановима преузетог предузећа;
- 7) посебна права која се обезбеђују члановима управе и надзорног одбора и ревизору преузетог предузећа.

(2) Управе предузећа учесника у спајању преузимањем, дужне су да сачине писмени извештај који садржи:

- 1) образложење писменог уговора о спајању,
- 2) услове спајања,
- 3) законске и економске основе спајања,
- 4) критеријуме за вредновање имовине који су основ за утврђивање односа замјене акција или удела
- 5) тешкоће у одређивању вриједности на које се наишло

(3) Писмени извештај мора да прегледа овлашћени процјењивач, на основу чега ће сачинити свој извештај и поднјети га акционарима, односно члановима друштва.

(4) Писмени извјештај из става (3) овог члана подноси се регистарском суду уз пријаву за упис промјена.

2.2.2. Процена

Члан 409.

(1) Управе предузећа која приступају спајању преузимањем именују овалшћене процењиваче за своје предузеће или споразумно могу именовати заједничког овалшћеног процењивача или ће то на њихов предлог учинити суд.

(2) Овлашћени процењивачи подnose извештај о резултату процене, с образложењем односа замене акција или удела.

(3) Овлашћени процјењивачи, односно процјењивач, материјално су одговорни за тачност података из поднесених извјештаја о резултату процене акционарима, односно члановима друштва.

2.2.3. Пуноважност уговора о спајању

Члан 410.

(1) Уговор о спајању преузимањем производи правно дејство кад га потврде скупштине предузећа која учествују у спајању преузимањем, а за јавна предузећа - и кад надлежни орган да сагласност, ако овим законом није друкчије прописано.

(2) Ако има више класа акција, а спајањем предузећа се мењају утврђена права акционара одређене класе, за пуноважност одлуке скупштине потребна је сагласност акционара те класе акција, која се даје у складу с овим законом

(3) Акционари и чланови предузећа која учествују у спајању преузимањем имају право увида у документацију на основу које се спроводи спајање, као што је: нацрт уговора о спајању; годишње извјештаје и годишње обрачуне предузећа која се спајају за претходне три финансијске године; извјештаје управе предузећа (учесни-ка у спајању), односно извештај овлашћеног процјењивача и друге документе.

2.2.4. Повећање основног капитала - изузеци

Члан 411.

На повећање основног капитала спајањем преузимањем не примењују се одредбе овог закона о повећању основног капитала предузећа преузимаоца које се односе на:

- 1) забрану повећања основног капитала док се уписани улози не измире;
- 2) услове за упис нових акција или удела;
- 3) приоритетна права акционара и чланова на куповину нових акција или удела.

2.2.5. Спровођење спајања и повећање основног капитала

Члан 412.

(1) Предузеће преузималац не може повећати основни капитал из спајања преузимањем док држи сопствене акције или уделе, односно док има у својини акције или уделе друштва које преузима, а које нису у целини уплаћене.

(2) Одредба става 1. овог члана односи се и на преузето предузеће које има сопствене акције, односно уделе или акције, односно уделе предузећа преузимаоца које нису у целини уплаћене

2.2.6. Заштита права поверилаца

Члан 413.

(1) Повериоци предузећа која учествују у спајању преузимањем могу, у року од 30 дана од дана другог објављивања обавештења о покретању поступка за спајање преузимањем, захтевати обезбеђење својих потраживања или њихову испату.

(2) Довољним обезбеђењем поверилаца сматра се и писмена изјава управа предузећа која учествују у спајању преузимањем да ће се имовином тих предузећа управљати одвојено до намирења поверилаца сваког предузећа посебно. У противном, суд може поништити спајање преузимањем по тужби поверилаца.

(3) Права на обезбеђење из става 1. овог члана немају повериоци који у стечају имају право првенства наплате.

2.2.7. Заштита носилаца посебних права

Члан 414.

Предузеће преузимаца обезбеђује имаоцима замењивих и партиципативних обвезница које су издала преузета предузећа једнака права која су обезбеђивала и преузета предузећа.

2.2.8. Упис у регистар

Члан 415.

(1) Спајање преузимањем пријављује се за упис у регистар.

(2) Ако се при спајању преузимањем повећава основни капитал предузећа преузимаоца, истовремено са уписом спајања у регистар уписује се и повећање основног капитала.

(3) Уписом спајања преузимањем у регистар седишта предузећа преузимаоца имовина преузетих предузећа, укључујући и обавезе, прелази на предузеће преузимаоца.

(4) Уписом спајања преузимањем у регистар престају да постоје преузета предузећа. Уписом спајања преузимањем акционари или чланови преузетих предузећа постају акционари или чланови предузећа преузимаоца.

(5) Уписи из ст. 2. и 4. овог члана не могу се вршити пре исплате или обезбеђења потраживања поверилаца предузећа која учествују у спајању у складу с одредбом члана 413. овог закона.

(6) Нацрт уговора о спајању преузимањем (припајање) објавиће се у "Службеном гласнику Републике Српске", најмање 30 дана прије дана одржавања скупштине предузећа преузимаоца или преузетог предузећа

(7) Статусна промена спајања преузимањем објављује се у "Службеном гласнику Републике Српске", два пута у размаку од најмање седам, а највише 30 дана.

2.2.9. Заштита права акционара и чланова

Члан 416.

(1) Акционари и чланови предузећа која учествују у спајању преузимањем, који се противе том спајању, имају право да им предузеће преузимаца по тржишној цени, а у случају спора по цени коју одреди суд, откупи акције или уделе, у складу са одредбама овог закона, односно да им предузеће замени акције или уделе с правом гласа у приоритетне акције или уделе без права гласа.

(2) Акционари и чланови преузетих предузећа и предузећа преузимаоца који се противе спајању преузимањем, могу побити пред судом одлуку о спајању преузимањем ако сматрају да однос замене њихових акција или удела није одређен у одговарајућој сразмери.

(3) Права из ст. 1. и 2. овог члана могу се остваривати најдоцније у року од 60 дана од дана друге објаве уписа спајања преузимањем у регистар.

2.2.10. Одговорност чланова управе и надзорног одбора

Члан 417.

(1) Чланови управе и надзорног одбора предузећа преузимаоца одговарају солидарно с предузећем преузимаоцем за наканду штете коју је спајање преузимањем проузроковало члановима или акционарима и повериоцима преузетог предузећа, односно предузећа преузимаоца.

(2) Чланови управног и надзорног одбора предузећа које врши преузимање, одговорни су акционарима пре-дузећа, које се преузима за штету, која настане услед неправилног понашања у припреми и реализацији спа-јања.

(3) Незаконите радње учињене намјерно, из грубе непажње или нехата које су супротне интересима пре-дузећа, сматрају се неправилним понашањем чланова управног и надзорног одбора предузећа из става (2) овог члана

(4) Одговорност из става 1. и 2 овог члана обухвата и чланове управе и надзорног одбора преузетог предузећа.

2.2.11. Спајање преузимањем у посебним случајевима

Члан 418.

(1) Ако се најмање 90% основног капитала зависног предузећа налази у својини матичног предузећа, спајање преузимањем врши се без сагласности скупштине зависног предузећа, осим ако акционари или чланови овог друштва који поседују или представљају најмање десетину основног капитала друштва захтевају сазивање скупштине ради доношења одлуке. Од основног капитала се одузимају сопствене акције или удели зависног предузећа и акције или удели која припадају другоме за рачун тог предузећа.

(2) Ако све акције или удели зависног предузећа припадају матичном предузећу, преузимаоцу нису потребни подаци о замени акција или удела, као ни процена овлашћеног процењивача (једночлана друштва).

2.3. Спајање новим оснивањем (спајање)

Члан 419.

(1) На спајање предузећа новим оснивањем сходно се примењују одредбе овог закона о спајању преузимањем. Новоосновано предузеће сматра се предузећем преузимаоцем.

(2) Уговор о спајању потврђују скупштине предузећа која се спајају новим оснивањем.

(3) На оснивање новооснованог предузећа сходно се примењују одредбе овог закона о оснивању предузећа.

(4) Уписом новооснованог предузећа у регистар, имовина предузећа која се спајају, укључујући и обавезе, прелази на новоосновано предузеће. Уписом новооснованог предузећа престају да постоје предузећа која су се спојила.

(5) Акционари и чланови предузећа која су се спојила постају акционари и чланови новооснованог предузећа.

3. Подела

Члан 420.

(1) Одлуком скупштине предузеће се може поделити на два нова предузећа или више нових предузећа, уз престанак постојећег предузећа.

(2) На поделу предузећа сходно се примењују одредбе овог закона о заштити акционара и чланова и одредбе о спајању новим оснивањем.

(3) Предузећа настала поделом одговарају солидарно за обавезе подељеног предузећа.

(4) Брисање подељеног предузећа из регистра и упис предузећа насталих поделом извршиће се после разграничења средстава, права и обавеза (деобни биланс).

4. Промена облика предузећа

Члан 421.

- (1) Предузеће може променити један облик у други ако испуњава услове за оснивање тог облика предузећа утврђене овим законом.
- (2) Промена облика предузећа не значи настанак новог предузећа у смислу преузетих права и обавеза.
- (3) Одлуку о промени облика предузећа доноси скупштина, с тим што је, ако се променом облика предузећа мењају утврђена права и обавезе акционара и чланова предузећа, за пуноважност одлуке о промени облика предузећа потребна сагласност и тих акционара и чланова, дата у складу с овим законом.
- (4) Јавним позивом, који се објављује два пута у размаку од најмање 15 а највише 30 дана, скупштина позива све акционаре и чланове предузећа који нису били присутни, односно заступљени на скупштини да се у року од 60 дана од дана последњег објављивања писмено изјасне да ли прихватају промену облика предузећа по одлуци скупштине.
- (5) Објављивање јавног позива из става 4. овог члана није потребно ако су сви чланови и акционари били присутни односно заступљени на скупштини, или ако су поименично позвани, у ком случају рок до 60 дана тече од дана пријема позива.
- (6) Ако се акционари и чланови у прописаном року писмено не изјасне о одлуци скупштине о промени облика предузећа, сматра се да су дали своју сагласност.
- (7) Акционари и чланови који се противе промени облика предузећа могу, у року од 60 дана од дана објављивања уписа промене облика у регистар, тражити да им предузеће откупи акције или уделе у складу с одредбама овог закона, односно да им предузеће замени акције и уделе с правом гласа у приоритетне акције и уделе без права гласа.
- (8) Акције и уделе из става 7. овог члана предузеће откупљује по тржишној цени, а у случају спора - по цени коју одреди суд.
- (9) Промена облика предузећа уписује се у регистар и објављује у "Службеном гласнику Републике Српске".

ДЕО ПЕТИ

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

1. Кривична дела

1.1. Лажни биланси

Члан 422.

Ко у предузећу или у другом субјекту пословања сачини лажни биланс којим се утврђује добит или губитак предузећа или којим се утврђује удео сваког члана друштва у добити или губитку у намери прибављања користи себи или другом или у намери да другом нанесе какву штету, казниће се за кривично дело затвором од три месеца до пет година.

1.2. Злоупотреба процене

Члан 423.

Ако овлашћени процењивач злоупотреби своје овлашћење приликом процене имовине предузећа или другог субјекта пословања и на тај начин себи или другом прибави какву корист или другом нанесе какву штету, казниће се за кривично дело затвором од три месеца до пет година.

2. Прекршаји предузећа и одговорног лица

Члан 424.

(1) Новчаном казном од 4.500 до 45.000 конвертибилних марака казниће се за прекршај предузеће или други субјект пословања који има својство правног лица:

1) ако обавља делатност за коју не испуњава прописане услове, или обавља делатност која се по закону не може обављати, или ако измени услове обављања делатности пре него што надлежни орган донесе решење да су испуњени услови у погледу техничке опремљености или заштите на раду или друге прописане услове (члан 16. ст. 1. и 2. и члан 18);

2) ако закључи уговор или обавља друге послове промета робе услуга изван оквира делатности уписане у регистар (члан 20. став 1.);

3) ако у свом пословању не користи фирму онако како је уписана у регистар (члан 34.);

4) ако супротно одредбама овог закона не издваја средства у обавезне резерве или их смањи, ако овим законом није друкчије одређено (члан 51);

5) ако као члан или акционар злоупотреби предузеће да би за себе постигао забрањени циљ или да би оштетио своје повериоце или ако у супротности са законом поступа са имовином предузећа као да је у питању његова имовина или ако, ради остваривања своје користи или користи другог лица, смањи имовину предузећа (члан 54.);

6) ако не води пословне књиге и не саставља, објављује и подноси рачуноводствене исказе и пословне извештаје на начин прописан законом (члан 57. став 1.);

7) ако противно одредбама овог закона повреди клаузулу конкуренције (члан 88.);

8) ако у пословним актима намијењеним трећим лицима (меморандум, фактура, наруџбеница и сл.) не наведе податке прописане чланом 95. овог закона

9) ако сачини неистинит годишњи обрачун којим се утврђује добит или губитак друштва и учешће сваког члана друштва у добити или губитку (члан 124. став 1.);

10) ако супротно овом закону не донесе одлуку о престанку друштва ликвидацијом или не измири обавезе према повериоцима пре поделе имовине (члан 96., члан 145. став 1., чл. 156, 157. и 165, члан 309. став 1. и чл. 318. и 384.);

11) ако изда акције у износу мањем од законом утврђеног минималног износа основног капитала (члан 187.);

12) ако ослободи акционара или члана друштва обавезе уплате улога и одговорности или му одложи извршење обавезе супротно овом закону (чл. 195. и 333.);

13) ако не води књигу акционара или књигу чланова друштва или књигу одлука на начин утврђен овим законом (чл. 228. и 338, члан 244. ст. 4. до 7. и члан 360. ст. 3. до 5.);

14) ако врши исплату дивиденде, повраћаја, посебних накнада и награда на терет основног капитала или супротно овом закону или оснивачком акту смањује основни капитал друштва (члан 56. став 1. члан 206. став 2. и члан 378.);

15) ако противно овом закону или оснивачком акту врши поделу добити, губитка, дивиденди, удела или акција или камата и подизање новца или на други начин, супротно тим актима, врши намирење акционара или чланова друштва или намирење других трошкова друштва (члан 55, члан 56. став 2, чл. 124. до 127, чл. 171. до 173, чл. 225. до 227, чл. 348. до 352.)

(2) За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у предузећу или другом субјекту пословања који има својство правног лица новчаном казном од 300 до 3.000 конвертибилних марака.

Члан 425.

(1) Новчаном казном од 1.500 до 15.000 конвертибилних марака казниће се за прекршај предузеће или други субјект пословања:

1) ако оснивачки акт не сачини у писменом облику или ако у том акту не наведе било који податак који је требао навести у њему или статуту (чл. 10, 11, 215, 329, 330, члан 404. став 9. и члан 408);

2) ако у року не поднесе пријаву за упис у регистар неког од података прописаних овим законом, односно промене ових података (члан 22. став 2, члан 23, члан 24, члан 33. став 2, члан 41. став 4, члан 44. став 1, члан 59. став 2, члан 91, члан 94, члан 144, члан 147. став 1, члан 182. став 4, члан 198, члан 243. став 2, члан 278. став 1, члан 281. став 1, члан 284. став 1, члан 286. став 1, члан 297, члан 300. став 1, члан 303. став 1, члан 306. став 3, члан 310. став 1, члан 318. став 3, члан 323. став 2, члан 337, члан 391. став 8, члан 396. став 6, члан 399. став 2, члан 402. став 2, члан 404. став 5, члан 415, члан 419. став 1, члан 420. став 4. и члан 421. став 9.);

3) ако предузме послове заступања и друге послове у вези с тим без одобрења или сагласности предвиђене овим законом или се не придржава овлашћења која су му одређена статутом и одлуком надлежних органа предузећа (члан 41. ст. 3. и 6, члан 42. став 2. и члан 43.);

4) ако као заступник или прокуриста не достави свој оверени потпис суду који води регистар (члан 49. став 3.);

5) ако не изабере органе предузећа (члан 60. и члан 65.);

6) ако не обавести предузеће о вишеструком избору у управне или надзорне одборе предузећа, и ако не ускладе своје чланство у истима у складу са овим законом (члан 60. став 1.)

7) ако ускрати давање траженог обавештења или одговора који је заснован на овом закону или оснивачком акту члану или акционару или запосленом у предузећу или му да неистинита обавештења или му онемогући остваривање права на обавештавање или ако не да било које од јавних саопштења или других саопштења прописаних у закону или да неистинито јавно или друго саопштење (чл. 82. до 85, члан 248. став 4. и члан 249. став 2.);

8) ако одлуком управе не утврди исправе и податке који се сматрају пословном тајном или не утврди начин чувања исправа и података (члан 86. и члан 87. став 3.);

9) ако као члан друштва, члан управе или неког другог органа друштва и предузећа закључи правни посао са друштвом или предузећем без претходног одобрења осталих чланова друштва или другог надлежног органа (члан 89.);

10) ако као члан ортачког друштва овлашћен за пословодство не поднесе извештај о пословању друштва и обрачун осталим члановима друштва, на њихов захтев (члан 123. став 1.);

11) ако измени уговор о оснивању без сагласности свих чланова друштва, или га измени супротно овом закону (чл. 181. и 376.);

12) ако остане као једини акционар, а то не пријави надлежном суду ради уписа у регистар и објављивања (члан 198.);

13) ако као оснивач, у случају неуспелог уписа акција, у прописаном року не врати уписницима уплаћене износе (члан 203. став 3.);

14) ако као оснивач у прописаном року не сазове оснивачку скупштину (члан 207. став 1.);

- 15) ако као лице које послује у своје име а за рачун акционарског друштва не пренесе акције у својину акционарског друштва за чији рачун их је стекао (члан 237. став 3.);
- 16) ако не сазове скупштину кад је на то овим законом обавезан или је сазове супротно одредбама овог закона, оснивачког акта и статута (чл. 246. и 362.);
- 17) ако упути јавни позив за упис и уплату акција (проспект) који садржи неистините податке или не садржи податке и не испуњава услове предвиђене овим законом (члан 199. став 1. и члан 200. ст. 1. до 3.);
- 18) ако не изда потврде о уписаним акцијама у законом предвиђеном року (члан 204. став 1.);
- 19) ако као директор коме је управни одбор поверио послове из свог делокруга не поднесе управном одбору извештај о обављању тих послова (члан 262. став 3.);
- 20) ако не поднесе предлог за спровођење стечаја (члан 315.);
- 21) ко своје опште акте и акте пословања не усклади са одредбама овог закона или их не усклади у прописаном року (члан 60. став 3.);
- 21а. ако своје опште акте не усклади са одредбама овог закона (члан 5)
- 22) ако у узајамном учешћу с другим предузећем не сведе капитал до износа утврђеног овим законом (члан 393. став 1.);
- 23) ако не обавести друго предузеће и не објави у гласилу берзе сразмеру прибављених акција или удела (члан 393. став 2, члан 394. став 2, члан 399. став 2. и члан 402. став 2.);
- 24) ако се не организује и своје опште акте не усклади с одредбама овог закона или их не усклади у прописаном року, ако овим законом није друкчије прописано (члан 427. ст. 3. и 4.).
- (2) За радње из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице у предузећу или другом субјекту пословања који има својство правног лица новчаном казном од 100 до 1.000 конвертибилних марака.

3. Прекршаји предузетника

Члан 426.

- (1) Новчаном казном од 1.500 до 15.000 конвертибилних марака казниће се за прекршај предузетник ако изврши неку од радњи из члана 424. став 1. овог закона.
- (2) Новчаном казном од 600 до 6.000 конвертибилних марака казниће се за прекршај предузетник ако изврши неку од радњи из члана 425. став 1. овог закона.

ДЕО ШЕСТИ

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

1. Настављање са радом предузећа и предузетника и дужности усклађивања с овим законом

Члан 427.

- (1) Постојећа предузећа и други облици организовања и повезивања за обављање привредне делатности, као и предузетници, даном ступања на снагу овог закона настављају да раде на начин и под условима под којима су уписани у регистар.
- (2) Промена власништва у предузећима која располажу државним капиталом врши се по поступку и у роковима предвиђеним посебним законом.
- (3) Предузеће и други облици организовања и повезивања из става 1. овог члана, као и предузетници дужни су да се организују и ускладе своје опште акте с одредбама овог

закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона, ако овим законом није друкчије прописано.

(4) Ако се постојећа предузећа и други облици организовања и повезивања из става 3. овог члана организују као друштва капитала дужни су да приликом пререгистрације поднесу доказ о испуњењу услова у погледу новчаног дела основног капитала утврђених у одредбама чл. 186, 194, 201, 331. и 332. овог закона.

(5) Постојећа предузећа и други облици организовања и повезивања за обављање привредне делатности као и предузетници, из члана 92. став 1. овог закона који не поступе по одредбама става 3. овог члана престају са радом и суд ће их после спроведеног поступка ликвидације брисати из регистра.

(6) Изузетно, привредни субјекти који до дана ступања на снагу овог закона нису поступили по одредби става (3) члана 427. закона и за које суд, у складу са одредбом става (5) истог члана, није донио рјешење о отварању ликвидационог поступка, могу да се организују и ускладе своје опште акте с одредбама закона, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

2. Започети поступци уписа приватних предузећа, радњи и пољопривредних газдинстава

Члан 428.

Приватно предузеће, радња или пољопривредно газдинство са својством правног лица који су уписани у регистар надлежног суда до дана ступања на снагу овог закона, а који се у поступку усклађивања с овим законом региструју као предузетник, региструје се у истом регистру.

3. Примена одредби о промени облика предузећа

Члан 429.

Одредбе члана 421. овог закона о промени облика предузећа примењиваће се од 1. јануара 1999. године

4. Започети поступци

Члан 430

Ако је поступак оснивања или промене оснивача, акционара и члана друштва, као и поступак избора органа и доношења општих аката предузећа и других облика организовања за обављање привредне делатности био у току на дан ступања на снагу овог закона, окончаће се по одредбама овог закона.

5. Друштво капитала настало из пословног удружења

Члан 431.

Друштво капитала настало из пословног удружења, које поред своје делатности обавља и делатност коју у складу с овим законом може да обавља пословно удружење, може наставити да обавља и ту делатност као друштво капитала, у складу с оснивачким актом, и без оснивања пословног удружења.

6. Примена одредаба о статусним променама

Члан 432.

(1) Одредбе чл. 406. до 420. овог закона о статусним променама примењиваће се од 1. јануара 1999. године.

(2) До 1. јануара 1999. године статусне промене вршиће се тако:

1) да одлуку о статусној промени предузећа (подели, спајању или припајању) доноси орган управљања;

- 2) да предузећа настала поделом, спајањем са другим предузећем или припајањем другом предузећу солидарно одговарају за обавезе предузећа која су престала да постоје;
- 3) да се међусобни односи предузећа који су настали статусном променом уређују уговором.

7. Примена одредаба о обавезној резерви и информисању

Члан 433.

Одредбе члана 51. овог закона о обавезној резерви и одредбе члана 84. овог закона о обавештавању поверилаца и трећих лица примењиваће се од 1. јануара 2000. године

8. Престанак важења постојећих прописа

Члан 434.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да се примјењује Закон о предузећима ("Службени лист СФРЈ", бр. 77/88, 40/89, 46/90 и 61/90).

9. Ступање на снагу закона

Члан 435.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Предсједник
Народне скупштине
Петар Ђокић